

วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์

THE OBJECT OF SORROW

พงษ์พิสุทธิ์ รัตนวิเชียร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์

บัณฑิตศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

พ.ศ. 2564

ลิขสิทธิ์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์

บัณฑิตศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

พ.ศ. 2564

ลิขสิทธิ์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

THE OBJECT OF SORROW

PHONGPHISUT RATTANAWICHEN

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF FINE ARTS PROGRAM IN VISUAL ARTS
GRADUATE SCHOOL BUNDITPATANASILPA INSTITUTE

YEAR 2021

COPYRIGHT OF BUNDITPATANASILPA INSTITUTE

วิทยานิพนธ์

วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์

โดย พงษ์พิสุทธิ์ รัตนวิเชียร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

วันที่ 28 ธันวาคม 2564

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ศาสตราจารย์เกียรติคุณปริญญา ตันตีสุข) ประธานกรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก)

.....
(อาจารย์ ดร.อนุโรจน์ จันทโรไพศรี) กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก)

.....
(รองศาสตราจารย์สรณรงค์ สิงห์เสนี) กรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมตตา สุวรรณศรี) กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก)

.....
(รองศาสตราจารย์ศุภชัย สุกชีโชติ) กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

.....

คณบดีคณะศิลปวิจิตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญพาด ชังคะมะโน)

Thesis

The Object of Sorrow

By Phongpisut Rattanawichien

The thesis committee has unanimously approved this thesis as a partial fulfillment of
the requirements for the Degree of Master of Fine Arts Program in Visual Arts

at Bunditpatanasilpa Institute

December 28, 2021

Thesis Committee

P. Tantisuk

.....Chairman (External Expert)

(Emeritus Prof. Parinya Tantisuk)

Dr. Anurot Chaphosri

.....Committee (External Expert)

(Dr. Anurot Chaphosri)

S. Singhaseni

.....Committee

(Assoc. Prof. Sannarong Singhaseni)

Dr. Metta Suwanasorn

.....Committee (Thesis Advisor)

(Asst. Prof. Dr. Metta Suwanasorn)

Assoc. Prof. Supachai Sukkeechote

.....Committee (Thesis Co-advisor)

(Assoc. Prof. Supachai Sukkeechote)

Boonpard Cangkamano

.....Dean of the Faculty of Fine Arts

(Asst. Prof. Boonpard Cangkamano)

ชื่อวิทยานิพนธ์	วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์
4006613007	นายพงษ์พิสุทธิ์ รัตนวิเชียร
ปริญญา	ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชา ทัศนศิลป์
พ.ศ.	2564
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เมตตา สุวรรณศรี
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ศุภชัย สุกชีโชติ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อสร้างสรรค์ผลงานในชื่อชุด “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์” ที่แสดงออกให้เห็นถึงสภาวะการณ์ อันโหดร้าย หดหู่ จากโรคจิตเภทของผู้เป็นมารดา ซึ่งเป็นต้นเหตุแห่งการแสวงหาหนทางแห่งการดับทุกข์ สัจธรรมของชีวิตด้วยการบำบัดเยียวยารักษาจิตใจด้วยศิลปะ 2) เพื่อสร้างสรรค์ผลงานสื่อผสม (Mixed Media) ด้วยการนำเสนอในแนวทางศิลปะจัดวาง (Installation) โดยการใช้วัตถุในชีวิตประจำวันของมารดามาแปรสภาพให้เห็นเหตุแห่งทุกข์ 3) เพื่อกระตุ้นเตือนให้ผู้คนตระหนักถึงปัญหาอันเกิดจากสภาวะจิตที่ผิดปกติอันมีที่มาจากความทุกข์ในชีวิต โดยศึกษาข้อมูลภาคเอกสาร กฎไตรลักษณ์ กรอบทฤษฎีศิลปะแนวไม่จีรัง (Ephemeral Art) ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ และแนวคิดศิลปะจัดวาง (Installation Art)

ผลการศึกษาพบว่า การสร้างสรรค์ผลงานในชื่อชุด “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์” เป็นการถ่ายทอดรูปทรงที่ได้จากสภาวะของมารดาที่ตกอยู่ภายใต้อำนาจแห่งความทุกข์ ความสูญเสีย ความทรงจำและความรัก เป็นต้นเหตุแห่งสภาวะของโรคจิตเภท ครอบครัวยที่ต้องอยู่ท่ามกลางความกดดัน โศกเศร้าและความหดหู่สิ้นหวัง ทางออกที่ผู้สร้างสรรค์พบคือการศึกษากฎไตรลักษณ์อันเป็นคำสอนทางศาสนา พบว่าความจริงของชีวิตคือความไม่เที่ยงแท้ สอดคล้องกับศิลปะแนวไม่จีรัง ที่นำเสนอสิ่งของวัสดุที่สามารถเสื่อมสลายได้ทั้งจากเวลา และการกระทำของมนุษย์ การสร้างสรรค์ผลงานจำเป็นต้องศึกษาทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ ฟรอยด์ ร่วมกับ โรคจิตเภท เพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการสร้างสัญลักษณ์ทางรูปทรงที่สื่อถึงความเสื่อมสลาย เผาไหม้ จากความร้อน เป็นสื่อแทนปัญหาที่เผาไหม้จิตใจมารดาเป็นระยะเวลานาน จากที่กล่าวมานั้น ผู้สร้างสรรค์จึงทำการศึกษาศิลปะบำบัดร่วมด้วยเพื่อช่วยในการช่วยปลดปล่อยความทุกข์ในใจของตัวผู้สร้างสรรค์เอง ให้หลุดพ้นจากปัญหาด้วยความเข้าใจ

คำสำคัญ: วัตถุ, ความทุกข์, ไตรลักษณ์

Thesis Title	The Object of Sorrow
4006613007	Mr. Phongpisut Rattanawichien
Degree	Master of Fine Arts Program in Visual Arts
Year	2021
Advisor	Asst. Prof. Dr. Metta Suwanasorn
Co-adviser	Assoc. Prof. Supachai Sukkeechote

ABSTRACT

The objectives of this research are as follows: 1) to create a work titled "the object of sorrow" that expresses the harsh and depressing circumstances of the mother's schizophrenia which is the cause of seeking the way of cessation of suffering the truth of life through healing the mind with art, 2) to create mixed media art by presenting an installation art using objects of mother's daily life to be transform to show the cause of suffering, and 3) to encourage people to be aware of the problems caused by abnormal mental states caused by suffering in life. The research data were from related document in relation to various concepts: the Buddhist trinity law, the ephemeral art theory framework, Sigmund Freud's psychoanalytic theory, and installation art.

The results of the study were found that the creation of works in the title of the series "the object of sorrow conveys the shape of a mother's state of suffering, memory loss, and love, which is the cause of schizophrenia within the families having midst of pressure sad and hopeless. The solution found by the creators was to study the Buddhist trinity law showing the impermanence corresponded to the ephemeral art that presents the truth of a material that both decay by time and human action. It is necessary to study psychoanalytic theory and schizophrenia to create a symbolic shape that conveys decay and burning as a medium representing the problem that burns the mother's mind. Therefore, the creator has also studied art therapy to get out of trouble with understanding.

Keyword: object, suffering, the Buddhist trinity law

149 pages

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมตตา สุวรรณศรี และรองศาสตราจารย์ศุภชัย สุกชีโชติ ซึ่งท่านได้กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แนะนำ ให้คำปรึกษา รวมถึงความเมตตาดูแลเอาใจใส่ ส่งผลให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จไปได้ด้วยดี รวมถึงคณาจารย์ทุกท่านจากคณะศิลปวิจิตร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ที่อบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทวิชา สร้างองค์ความรู้ต่าง ๆ ทั้งศาสตร์และศิลป์ ชี้แนะแนวทางในการสร้างสรรค์ ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน จนผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ มาได้

ขอกราบขอบพระคุณอย่างยิ่งใหญ่ของมารดาผู้ให้กำเนิด พระคุณของตา ยาย ที่คอยอุ้มชูเลี้ยงดู จนเติบโตใหญ่ ทำให้ข้าพเจ้ามีชีวิต มีลมหายใจและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่าง ๆ ขอบคุณเพื่อน พี่ น้อง อันเป็นที่รักและกัลยาณมิตรที่คอยช่วยเหลือเกื้อกูลกันด้วยดีตลอดมา

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยหวังว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะนำซึ่งประโยชน์มาแก่ผู้ที่สนใจศึกษาทั้งใน ด้านศิลปะร่วมสมัยสร้างมิติที่ทำให้เกิดประโยชน์ทางสังคมส่วนรวมต่อไป

พงษ์พิสุทธิ์ รัตนวิเชียร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(ค)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(ง)
กิตติกรรมประกาศ.....	(จ)
สารบัญ.....	(ฉ)
สารบัญภาพ.....	(ญ)
สารบัญตาราง.....	(ฎ)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์.....	2
3. คำถามการสร้างสรรค์.....	2
4. ขอบเขตของการสร้างสรรค์.....	2
5. ขั้นตอนการสร้างสรรค์.....	3
6. วิธีดำเนินการสร้างสรรค์.....	4
7. สมมุติฐานการสร้างสรรค์.....	5
8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
9. นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับผลงานสร้างสรรค์.....	7
1. ความเป็นมาและแนวคิดในการสร้างสรรค์.....	7
2. ทฤษฎีและกรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์.....	8
2.1 โรคจิตเภท.....	9
2.1.1 ปัจจัยด้านชีวภาพ.....	10
2.1.2 ปัจจัยด้านจิตใจ.....	11
2.1.3 ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ.....	12
2.1.4 ปัจจัยด้านครอบครัว.....	12
2.1.5 ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม.....	12
2.1.6 ลักษณะและอาการของโรค.....	13
2.1.6.1 กลุ่มอาการด้านบวก.....	13
2.1.6.2 กลุ่มอาการด้านลบ.....	14

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.1.7 การจำแนกโรคจิตเภท.....	15
2.2 ศิลปะแนวไม่จริง.....	16
2.2.1 ประเภทของผลงานศิลปะแนวไม่จริง	16
2.3 กฎไตรลักษณ์	17
2.4 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์	18
2.4.1 การทำงานของจิต.....	19
2.4.2 กลไกการป้องกันตนเอง	20
2.5 ศิลปะบำบัด.....	22
2.6 ศิลปะจัดวาง.....	23
2.6.1 ลักษณะสำคัญของศิลปะจัดวาง.....	23
2.7 การศึกษาอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมของมารดาผู้สร้างสรรค์ดังต่อไปนี้.....	24
2.7.1 อิทธิพลจากจากวัตถุที่ใช้ในชีวิตประจำวันของมารดา.....	24
2.8 ผลงานศิลปินที่ทำการศึกษา.....	25
2.8.1 Zhang Huan.....	25
2.8.2 Fanny Alloing.....	27
2.8.3 มณเฑียร บุญมา.....	29
2.8.4 ศิระ สุวรรณศรี.....	30
บทที่ 3 วิธีการสร้างสรรค์ผลงาน.....	34
1. ความเป็นมาแนวคิดแรงบันดาลใจ.....	34
2. ข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	35
2.1 ข้อมูลจากประสบการณ์ตรงของผู้สร้างสรรค์.....	35
2.2 การหาข้อมูลจากเอกสาร.....	36
2.2.1 กรมสุขภาพจิต	36
2.2.2 โรงพยาบาลบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.....	36
2.2.3 หอสมุดแห่งชาติ.....	37
2.2.4 ข้อมูลจากแหล่งหนังสือและเอกสารวิชาการ.....	38

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3. เทคนิคในการสร้างสรรค์.....	38
3.1 เทคนิคการเผาไหม้.....	38
3.2 เทคนิคการทำแม่พิมพ์ทุบ.....	39
3.3 เทคนิคการหล่อไฟเบอร์กลาส.....	40
4. อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	42
5. ขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์.....	46
5.1 การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1.....	47
5.2 การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2.....	50
5.3 การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3.....	53
5.4 การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4.....	57
5.5 สรุปการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ (Terminal Project)	61
6. การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ (Thesis)	62
6.1 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ขั้นที่ 1	62
6.2 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ขั้นที่ 2	69
6.3 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ขั้นที่ 3	76
6.4 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ขั้นที่ 4	83
6.5 สรุปการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ (Thesis)	90
บทที่ 4 การวิเคราะห์และพัฒนาผลงานวิทยานิพนธ์.....	91
1. การวิเคราะห์ที่มาแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์	91
2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากทฤษฎีที่ใช้ในการสร้างสรรค์	92
3. การวิเคราะห์ศิลปินที่ทำการศึกษาก่อนเกี่ยวกับงานสร้างสรรค์	93
4. วิเคราะห์การสร้างสรรค์และเทคนิควิธีการสร้างสรรค์	95
5. การค้นคว้าและทดลองเทคนิคสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์	95
5.1 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ (Terminal Project) ชุดที่ 1	96
5.2 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ (Terminal Project) ชุดที่ 2	98
5.3 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ (Terminal Project) ชุดที่ 3	100
5.4 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ (Terminal Project) ชุดที่ 4	102

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
6. การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ (Thesis)	103
6.1 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ (Thesis) ชุดที่ 1	104
6.2 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ (Thesis) ชุดที่ 2	106
6.3 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ (Thesis) ชุดที่ 3	108
6.4 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ (Thesis) ชุดที่ 4	110
7. การวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์”	112
8. การวิเคราะห์แนวคิดตามหลักทัศนธาตุ	122
9. การวิเคราะห์เทคนิคและวิธีการ	132
10. การแก้ปัญหาสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์	134
11. สรุป	134
บทที่ 5 สรุปผลงานสร้างสรรค์	135
1. สรุปแนวความคิดผลการศึกษาศึกษาการสร้างสรรค์ผลงาน	135
2. สรุป	136
3. อภิปรายผล	138
4. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์	140
5. ข้อเสนอแนะสำหรับการสร้างสรรค์ครั้งต่อไป	141
บรรณานุกรม	142
ภาคผนวก	144
ประวัติผู้สร้างสรรค์	149

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์	8
2 ที่อยู่อาศัยในชีวิตประจำวันของมารดา.....	24
3 ที่อยู่อาศัยในชีวิตประจำวันของมารดา.....	25
4 Berlin Buddha.....	26
5 Berlin Buddha.....	27
6 Fragiles.....	28
7 Fragiles.....	28
8 โอม,2535,ประติมากรรมสื่อผสม.....	29
9 โอม,2535,ประติมากรรมสื่อผสม.....	35
10 งานชุดสังเขปวิจิตร : ทางสู่ปัญญาผ่านความเสื่อมสลาย	31
11 งานชุดสังเขปวิจิตร : ทางสู่ปัญญาผ่านความเสื่อมสลาย.....	31
12 สภาพแวดล้อมภายในบ้าน.....	35
13 สภาพแวดล้อมภายในบ้าน.....	35
14 การศึกษาหาแหล่งข้อมูลจากสถานที่จริง กรมสุขภาพจิต	36
15 การหาข้อมูลจากสถานที่จริง สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา.....	36
16 การหาข้อมูลจากสถานที่จริง หอสมุดแห่งชาติ.....	37
17 การหาข้อมูลจากหนังสือและตำราวิชาการที่เกี่ยวข้อง.....	37
18 การสร้างเทคนิคด้วยวิธีการเผาไหม้	39
19 การสร้างเทคนิคด้วยวิธีการประเพณีทำพิมพ์.....	40
20 การสร้างเทคนิคด้วยวิธีการประเพณีทำพิมพ์และการหล่อ.....	41
21 ผลงานสร้างสรรค์ชุด “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์” ระยะผลงานก่อนนิทรรศการขึ้นที่ 1	50
22 ผลงานสร้างสรรค์ชุด “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์” ระยะผลงานก่อนนิทรรศการขึ้นที่ 2	53
23 ผลงานสร้างสรรค์ชุด “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์” ระยะผลงานก่อนนิทรรศการขึ้นที่ 3	57

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
24 ผลงานสร้างสรรค์ชุด “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์” ระยะผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4	61
25 ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1.....	69
26 ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2.....	76
27 ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3.....	82
28 ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4.....	90
29 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1 (Terminal Project).....	96
30 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2 (Terminal Project).....	98
31 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 (Terminal Project).....	100
32 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4 (Terminal Project).....	102
33 ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1.....	104
34 ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2.....	106
35 ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3.....	108
36 ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4.....	110
37 ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1 ชื่อผลงาน “มายาคติแห่งทุกข์”.....	144
38 ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2 ชื่อผลงาน “การรอคอย”.....	145
39 ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 ชื่อผลงาน “ความทรงจำสุดท้าย”.....	146
40 ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4ชื่อผลงาน “สัจธาตุญาณแห่งชีวิต”.....	147

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของการสร้างสรรค์ระหว่างงานศิลปะของผู้สร้างสรรค์กับศิลปินที่นำมาศึกษา.....	32
2 วัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ประเภทการเผา.....	42
3 วัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ประเภทการหล่อ.....	42
4 เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	44
5 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขึ้นที่ 1 (Terminal Project) ชื่อผลงาน “วัตถุแห่งความทุกข์”.....	47
6 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขึ้นที่ 2 (Terminal Project) ชื่อผลงาน “หนทางแห่งความหวัง”.....	51
7 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขึ้นที่ 3 (Terminal Project) ชื่อผลงาน “ความทรงจำสุดท้าย”.....	54
8 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขึ้นที่ 4 (Terminal Project) ชื่อผลงาน “ทางออกแห่งชีวิต”.....	58
9 ขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขึ้นที่ 1 ชื่อผลงาน “มายาคติแห่งทุกข์”.....	63
10 ขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขึ้นที่ 2 ชื่อผลงาน “การรอคอย”.....	70
11 ขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขึ้นที่ 3 ชื่อผลงาน “ความทรงจำสุดท้าย”.....	77
12 ขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขึ้นที่ 4 ชื่อผลงาน “สัญชาตญาณแห่งชีวิต”.....	83
13 การวิเคราะห์กรอบทฤษฎีศิลปะแห่งความไม่จีรัง (Ephemeral Art).....	112
14 การวิเคราะห์แนวคิดกฎไตรลักษณ์.....	114
15 การวิเคราะห์กรอบทฤษฎีทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Sigmund Freud).....	116
16 การวิเคราะห์กรอบทฤษฎีศิลปะบำบัด.....	118
17.การวิเคราะห์แนวคิดศิลปะจัดวาง (Installation art).....	120
18 การวิเคราะห์แนวคิดตามหลักทศนธาตุ.....	122

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสภาวะการณ์ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าสังคมมวลรวมของประเทศไทยได้มีทิศทางที่เปลี่ยนไปเป็นอย่างมากจากในอดีต อันเนื่องมาจากการเคลื่อนไหวทางระบบทุนนิยมและระบบอุตสาหกรรมที่ไหลบ่าเข้ามาสู่สังคมไทยก่อเกิดปัญหาหลายอย่าง ให้กับผู้คน ทั้งทางด้านค่าครองชีพ การหลงมัวเมาไปกับปัจจัยที่เข้ามาเอื้ออำนวยความสะดวกสบายให้กับชีวิต ผู้คนต่างแย่งชิง แข่งขันเพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จ จนท้ายที่สุด หลงลืมคุณค่าแห่งความเป็นคน จนเกิดการเอารัดเอาเปรียบ การผิดศีลธรรม การได้มาอย่างไม่ถูกต้องโดยไม่เกรงกลัวต่อบาป สังคมเกิดความเสื่อมถอย เยาวชนถอยห่างจากครอบครัว หันไปติดสื่อออนไลน์ ทำให้เกิดปัญหาวัยรุ่นเป็นบ้าน จนท้ายที่สุดจากสถิติ จะเห็นได้ว่าผู้คนในสังคมเมืองประสบกับปัญหาภาวะทางจิตเวชเป็นจำนวนมาก ทั่วโลกมีผู้ที่ป่วยด้วยโรคนี้ถึง 26 ล้านคน มีเพียงครึ่งหนึ่งของผู้ป่วยจิตเภทที่เข้าถึงบริการบำบัดรักษาได้ ส่วนใหญ่เกือบร้อยละ 90 ของผู้ป่วยไม่สามารถเข้าถึงการบำบัดรักษา ซึ่งมีผลต่อการทำงานของสมองและการหายขาดของโรค ผู้ป่วยจะเริ่มเป็นช่วงปลายวัยรุ่นหรือวัยผู้ใหญ่ อายุระหว่าง 15-35 ปี คิดเป็นอัตรา 7 ต่อ 1,000 คน ในประชากรวัยผู้ใหญ่ ขณะที่ประเทศไทย จากรายงานจำนวนผู้ป่วยนอกจิตเวช ของกรมสุขภาพจิต พบโรคจิตเภทเป็นโรคทางจิตเวชที่พบมากที่สุด เป็นอันดับ 1 ล่าสุด มีจำนวนมากกว่า 1 ใน 3 ของผู้ป่วยนอกจิตเวชทั้งหมดจากความสำคัญดังกล่าว จึงเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้สร้างสรรค์ต้องการสร้างสรรค์ผลงานชุด วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์ อันเกิดจากการตาของผู้สร้างสรรค์

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ทำให้เห็นได้ว่า ความทุกข์อันเป็นต้นเหตุอันสำคัญ ซึ่งส่งผลกระทบต่อครอบครัวของผู้สร้างสรรค์ คือเกิดกับมารดา เพราะมารดา ถูกวินิจฉัยว่า ป่วยเป็นโรคจิตเภท ด้วยการสูญเสียความทรงจำบางช่วงเวลา ทำให้ไม่สามารถควบคุมตนเอง อันจะเห็นได้จากห้องของมารดาที่ดูรุงรัง เสื้อผ้าเนื้อตัวที่เปรอะเปื้อน เส้นผมที่จับตัวเป็นก้อน ไร้ความสะอาดของร่างกาย อีกทั้งท่วงท่าและแววตาที่ดูไม่ปกติ เป็นพฤติกรรมที่ผิดปกติไปจากคนทั่วไป มีอาการตาขวางเหม่อลอย อันเกิดจากเคมีในสมองไม่สมดุล ส่งผลให้พฤติกรรมต่าง ๆ ผิดปกติไปจากสิ่งที่ควรจะเป็น จากมารดาที่เคยอ่อนโยน ดูเลอาใจใส่ผู้อื่น กลับกลายเป็นคนที่แยกตัว ไม่พูด ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง จนทำให้ผู้สร้างสรรค์ เกิดความกดดัน เป็นทุกข์ เพราะความรัก และเป็นห่วงมารดา พยายามดูแลรักษาอย่างสุดความสามารถ โดยการให้เวลา พุดคุย แต่ผู้เป็นมารดา ยังคงมีภาวะไม่มั่นคงทางอารมณ์ อารมณ์ไม่คงที่ สูญเสียความเป็นตัวเอง จนก่อปัญหาให้กับบุคคลรอบข้าง จากปัญหาดังกล่าวจึงเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้สร้างสรรค์ แสดงออกในรูปแบบศิลปะของความเสื่อมสลาย เปลี่ยนแปลง ด้วยการ

สร้างสัญลักษณ์จากการเผาไหม้ เพื่อแทนค่าความทรงจำของมารดาที่ถูกกลืนหายไป ด้วยภาวะของโรคจิตเภท นอกจากนั้นผู้สร้างสรรค์ยังเลือกใช้สัญลักษณ์ของวัสดุ ผสมผสานกับการควบคุมสี อันเป็นตัวแทนของความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ ที่มีทั้งด้านบวก และด้านลบ ในผลงานเดียวกัน เพื่อเป็นการบอกเล่าให้เห็นถึงอารมณ์ของผู้สร้างสรรค์ที่มีต่อสภาวะการณ์อันโหดร้าย หดหู่ จากโรคจิตเวชของผู้เป็นมารดา ทางออกของปัญหาที่ผู้สร้างสรรค์ค้นพบคือการศึกษาหลักธรรมทางพุทธศาสนา เพื่อแสวงหาหนทางแห่งการดับทุกข์ เป็นการเรียนรู้และเข้าใจในสัจธรรมของชีวิตรวมถึงบำบัดเยียวยารักษาสภาพจิตใจ การยอมรับความจริงที่เกิดขึ้นและเข้าสู่กระบวนการเชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์สร้างสรรค์ผลงานศิลปะกับการสร้างสรรค์ที่สะท้อนมุมมองอันกล่าวถึงสภาวะของจิต การแทนที่ของความทุกข์ อีกทั้งเป็นเครื่องกระตุ้นเตือนถึงแนวความคิดในเรื่อง “ไตรลักษณ์” อันเป็นหลักคำสอนในพุทธปรัชญา ชี้ให้เห็นความจริงขั้นพื้นฐานที่สุดของธรรมะที่มุ่งแสดงถึงความไม่เที่ยงแท้ของชีวิต ทุกสิ่งล้วนเกิดแล้วดับตามหลักพุทธปรัชญา

2. วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

2.1 เพื่อสร้างสรรค์ผลงานในชื่อชุด “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์” ที่แสดงออกให้เห็นถึงสภาวะการณ์ อันโหดร้าย หดหู่ จากโรคจิตเวชของผู้เป็นมารดา ซึ่งเป็นต้นเหตุแห่งการแสวงหาหนทางแห่งการดับทุกข์ โรคภัย และการเรียนรู้และเข้าใจในสัจธรรมของชีวิตรวมถึงบำบัดเยียวยารักษาสภาพจิตใจ

2.2 เพื่อสร้างสรรค์ผลงานสื่อผสม (Mixed Media) ด้วยการนำเสนอในแนวทางศิลปะจัดวาง (Installation) ด้วยการการใช้วัตถุชีวิตประจำวันของมารดา นำมาสร้างสรรค์จำนวน 4 ชิ้นตามระยะเวลาของโครงการ

2.3 เพื่อกระตุ้นเตือนให้ผู้คนตระหนักถึงปัญหาอันเกิดจากสภาวะจิตที่ผิดปกติอันมีที่มาจากความทุกข์ในชีวิตชี้ให้เห็นความจริงขั้นพื้นฐานที่สุดของธรรมะที่มุ่งแสดงถึงความไม่เที่ยงแท้ของชีวิต ทุกสิ่งล้วนเกิดแล้วดับตามหลักพุทธปรัชญา

3. คำถามในการสร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์สามารถสร้างสรรค์ผลงานที่แสดงให้เห็นถึง “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์” โดยใช้เทคนิคสื่อผสม (Mixed Media) อันได้จากวัตถุในชีวิตประจำวันของมารดา ร่วมกับวัสดุประเภทอื่นได้หรือไม่

4. ขอบเขตการสร้างสรรค์

เพื่อดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์หัวข้อ “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์”

ที่เป็นผลงานศิลปะเทคนิคสื่อผสม (Mixed Media) จากวัสดุที่ได้มาจากชีวิตประจำวันของมารดา ผู้สร้างสรรค์ ร่วมกับวัสดุที่ตรงตามแนวคิด ด้วยการนำเสนอในแนวทางศิลปะจัดวาง (Installation Art) โดยแสดงถึงลักษณะดังต่อไปนี้

4.1 เพื่อสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์หัวข้อ “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์” อันเป็นเหตุแห่งความทุกข์และสัจธรรมของชีวิต

4.2 เพื่อสร้างสรรค์ผลงานเทคนิคผลงานสื่อผสม (Mixed Media) ด้วยวัสดุที่ได้มาจากชีวิตประจำวันของมารดา

4.3 เพื่อกระตุ้นเตือนให้ผู้คนในสังคมตระหนักถึงการเผชิญหน้าความทุกข์ที่เกิดขึ้น และแสวงหาหนทางดับทุกข์ รวมทั้งการปรับตัว การยอมรับสภาพปัญหาต่าง ๆ ด้วยสติ

นอกจากนี้ผลงานชุดวัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์จำนวน 4 ชิ้น จะนำเสนอผลงานเผยแพร่ออกสู่สาธารณะเพื่อเป็นให้ผู้คนได้เห็นและศึกษาเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์กระตุ้นเตือนให้เห็นถึงคุณค่าของชีวิต การเผชิญหน้าความทุกข์ด้วยปรัชญาทางพระพุทธศาสนา

กิจกรรมที่คาดว่าจะดำเนินการ ได้แก่

4.3.1 จัดนิทรรศการศิลปะในหอศิลป์ของสถาบันการศึกษาทางด้านศิลปะ และจัดพิมพ์หนังสือสุจิตร์

4.3.2 นำเสนอผลงานผ่านสื่อสาธารณะต่าง ๆ เช่น รายการโทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ สื่อออนไลน์ ฯลฯ

4.3.3 นำเสนอในรูปแบบของวิทยานิพนธ์ และบทความวิชาการ รวมถึงการบรรยายในระดับชาติ

5. ขั้นตอนการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ในหัวข้อ “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์” ที่ได้รับมาจากประสบการณ์โดยตรงของผู้สร้างสรรค์ มีความจำเป็นต้องทำการศึกษา ค้นคว้าข้อมูล ทางวิชาการ ทั้งจากตำราและศึกษาผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาด้านรูปลักษณ์แห่งความทุกข์ ร่วมกับปรัชญาทางพระพุทธศาสนา เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลพื้นฐาน อันได้แก่ หนังสือ ตำรา อินเทอร์เน็ต รวมถึงศึกษาจากผลงานและแนวคิด จากศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานลักษณะดังกล่าว ขั้นตอนของการศึกษา และการสร้างสรรค์จะเริ่มขึ้น จากการศึกษา เพื่อการนำเสนอผลงานหัวข้อ “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์” ที่สมบูรณ์ใน ฐานะผลงาน วิทยานิพนธ์ โดยสามารถจัดแบ่งขั้นตอนของการศึกษา และการสร้างสรรค์ได้ดังต่อไปนี้

5.1 ศึกษาเอกสารทางวิชาการ

5.1.1 โรคจิตเภท

5.1.2 ศิลปะแนวไม่จีรัง (Ephemeral Art)

5.1.3 กฎไตรลักษณ์

5.1.4 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์

5.1.5 ศิลปะบำบัด (Art Therapy)

5.1.6 ศิลปะจัดวาง (Installation Art)

5.1.7 เก็บข้อมูลศิลปินที่ได้รับแรงบันดาลใจทั้งจากศิลปินไทยประกอบด้วย มณเฑียร บุญมา, ศิระ สุวรรณศรี และศิลปินต่างประเทศได้แก่ ฉาง ฮวน (Zhang Huan) และ แฟนนิ่ง อะโลว์ริง (Fanny Allowing)

5.1.7 ข้อมูลอิทธิพลจากวัตถุที่ใช้ในชีวิตประจำวันของมารดา

5.2 เรียนรู้เทคนิคในการสร้างสรรค์

5.2.1 ศึกษาเทคนิคการหล่อ

5.2.2 ศึกษาวิธีการสร้างโครงสร้าง

5.2.3 ศึกษาเทคนิคการเผาไหม้ การทำลายและการทำให้ผู้กร่อน

5.2.4 ศึกษาการจัดวางองค์ประกอบในการติดตั้งผลงาน

5.2.5 ศึกษาและทดลองการติดตั้งด้วยเทคนิควิธีการ ดังต่อไปนี้

5.2.5.1 ติดตั้งแบบห้อยแขวน

5.2.5.2 ติดตั้งกับพื้นระนาบ

5.2.5.3 ติดตั้งบนฐาน

5.2.5.4 ติดตั้งกับฝาผนัง

5.2.5.5 ศึกษารูปแบบและวิธีการนำเสนอ

5.2.5.6 ศึกษารูปแบบศิลปะจัดวาง(Installation Art)

5.3 วิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อนำมาวิเคราะห์เป็นภาพร่างของผลงานที่ตรงตามวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์

5.4 สร้างสรรค์ผลงานจริง ตามภาพร่างด้วยเทคนิคศิลปะสื่อผสม(Mixed Media)

5.5 เสนอและเรียบเรียงผลงานการค้นคว้าในรูปแบบของงานวิจัย สร้างสรรค์

5.6 นำเสนอผลงาน “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์” ในพื้นที่สาธารณะ

6. วิธีดำเนินการสร้างสรรค์

6.1 ศึกษาการข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์ของชีวิตและสภาพแวดล้อม นำมาวิเคราะห์จนเกิดเป็นแนวคิดวัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์

6.2 ศึกษาข้อมูลจากศิลปินที่ทำการศึกษ ประกอบด้วยศิลปิน มณเฑียร บุญมา, ศิระสุวรรณศรี และศิลปินต่างประเทศได้แก่ ฉาง ฮวน (Zhang Huan) และ แฟนนิง อะโลริง (Fanny Alloing) ที่สร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับการสร้างสรรค์

6.3 ศึกษาทฤษฎี กำหนดกรอบทฤษฎี เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ผลงานให้ตรงตามแนวคิดมากที่สุด ตามทฤษฎีดังต่อไปนี้ กฎไตรลักษณ์ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ทฤษฎีความทุกข์ ศิลปะแนวไม่จีรัง ศิลปะบำบัด และนักทฤษฎีรวมถึงนักปรัชญาระดับโลกที่ได้รับการยอมรับ เพื่อนำมาพัฒนา ต่อยอดความคิดให้เกิดเป็นผลงานที่มีลักษณะเฉพาะตัว

6.4 สร้างภาพร่าง (Sketch) ให้ตรงตามแนวคิดวัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์

6.5 นำภาพร่างมาวิเคราะห์ วิเคราะห์ โดยคณาจารย์ที่ทรงคุณวุฒิทางด้านทัศนศิลป์เพื่อให้ผลงานมีการพัฒนาการ ในการสร้างสรรค์ผลงานให้มีคุณภาพ

6.6 ทำการสร้างสรรค์ผลงานจริงด้วย กระบวนการเทคนิคศิลปะสื่อผสม ด้วยการใช้วัสดุที่ถูกใช้ในชีวิตประจำวันของมารดา และวัสดุผสมหลากหลายประเภท

6.7 นำผลงานเข้ารับการประเมิน จากผู้ทรงคุณวุฒิด้านทัศนศิลป์ และผลงานมีคุณภาพในระดับที่น่าพอใจ

6.8 ทำการวิเคราะห์ กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานอย่างเป็นระบบขั้นตอน ในรูปแบบเอกสาร (วิทยานิพนธ์) และผลงานจริง

6.9 เพื่อนำผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ เผยแพร่ออกสู่สาธารณะชนในรูปแบบของนิทรรศการ สื่อบัตร สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์

7. สมมุติฐานการสร้างสรรค์

สร้างสรรค์ผลงานที่แสดงออกถึงความทุกข์ที่เกิดจากสภาวะป่วยของมารดา อันมีผลต่อความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ที่แสวงหาทางออกแห่งความทุกข์ผ่านเทคนิคสื่อผสม ด้วยวัสดุจากชีวิตประจำวันของมารดาผสมผสานวัสดุหลากหลายประเภทได้

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 สร้างสรรค์ผลงานชุดวัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์ จำนวน 4 ชิ้น ที่มีลักษณะเฉพาะตนที่สามารถแสดงออกถึงความทุกข์ของมารดาจากโรคจิตเภท

8.2 เพื่อกระตุ้นเตือนให้คนเห็นตระหนักถึงความทุกข์ การยอมรับความจริงที่เกิดขึ้นขั้นพื้นฐานที่สุดของธรรมชาติที่มุ่งแสดงถึงความไม่เที่ยงแท้ของชีวิต ทุกสิ่งล้วนเกิดแล้วดับตามหลักพุทธปรัชญา

8.3 เผยแพร่ผลงานออกสู่สาธารณะชน เพื่อสร้างความเคลื่อนไหวให้กับวงการศิลปะร่วมสมัยในประเทศไทย ภายใต้หัวข้อ “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์” ที่สะท้อนถึงปรัชญาทางศาสนา อันเป็นประโยชน์กับผู้สนใจศึกษาศิลปะสื่อผสมนี้ได้

9. นิยามศัพท์เฉพาะ

ไตรลักษณ์ หมายถึง ไตรลักษณ์ หมายถึง ลักษณะ ๓ ประการของสิ่งปรุงแต่งทั้งหลาย เรียกว่า สามัญลักษณ์ ที่หมายถึง ลักษณะธรรมดาหรือสามัญของสิ่งปรุงแต่งทั้งหลายคือเมื่อสิ่งปรุงแต่งทั้งหลายได้ถูกกฎสูงสุดของธรรมชาติปรุงแต่งให้เกิดขึ้นมาแล้ว

ทุกข์ หมายถึง สภาพที่ทนได้ยาก ภาวะที่ทนอยู่ในสภาพเดิมไม่ได้ สภาพที่บีบคั้น ได้แก่ ขาติขรา มรณะ การประสบกับสิ่งอันไม่เป็นที่รัก การพลัดพรากจากสิ่งอันเป็นที่รัก การปรารถนาสิ่งใดแล้วไม่สมหวังในสิ่งนั้น กล่าวโดยย่อ ทุกข์ก็คืออุปาทานขันธ หรือขันธ 5

ศิลปะสื่อผสม หมายถึง ผลงานศิลปะที่มีวัสดุสองอย่างที่แตกต่างกันประกอบกัน

ศิลปะแนวไม่จีรัง หมายถึง (Ephemeral Art) มาจากภาษากรีก คำว่า “ephemeros” หมายถึงการมีอยู่เพียงวันเดียวหรือมีชีวิตที่สั้น ลักษณะผลงานที่เกิดขึ้นและทำลายตัวเองในเวลาอันรวดเร็ว โดยทั่วไปผลงานมีความโดดเด่นด้วยการสร้างสถานการณ์ หรือผลลัพธ์สุดท้ายที่หลงเหลือเพียงหลักฐาน ภาพถ่ายหรือเชิงเอกสารเท่านั้น โดยมีองค์ประกอบของการสร้างสรรค์ โดยเจตนาหรือเจตจำนง (Directive Intention) รวมถึงวัสดุ (Materials) โดยมีความเสื่อมสภาพในตัวเอง และเวลา มีลักษณะอันคล้ายคลึงกับแนวทางศิลปะเฉพาะกาล (Temporary Art) ที่มีความชั่วคราว

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับผลงานสร้างสรรค์

ชุด วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์

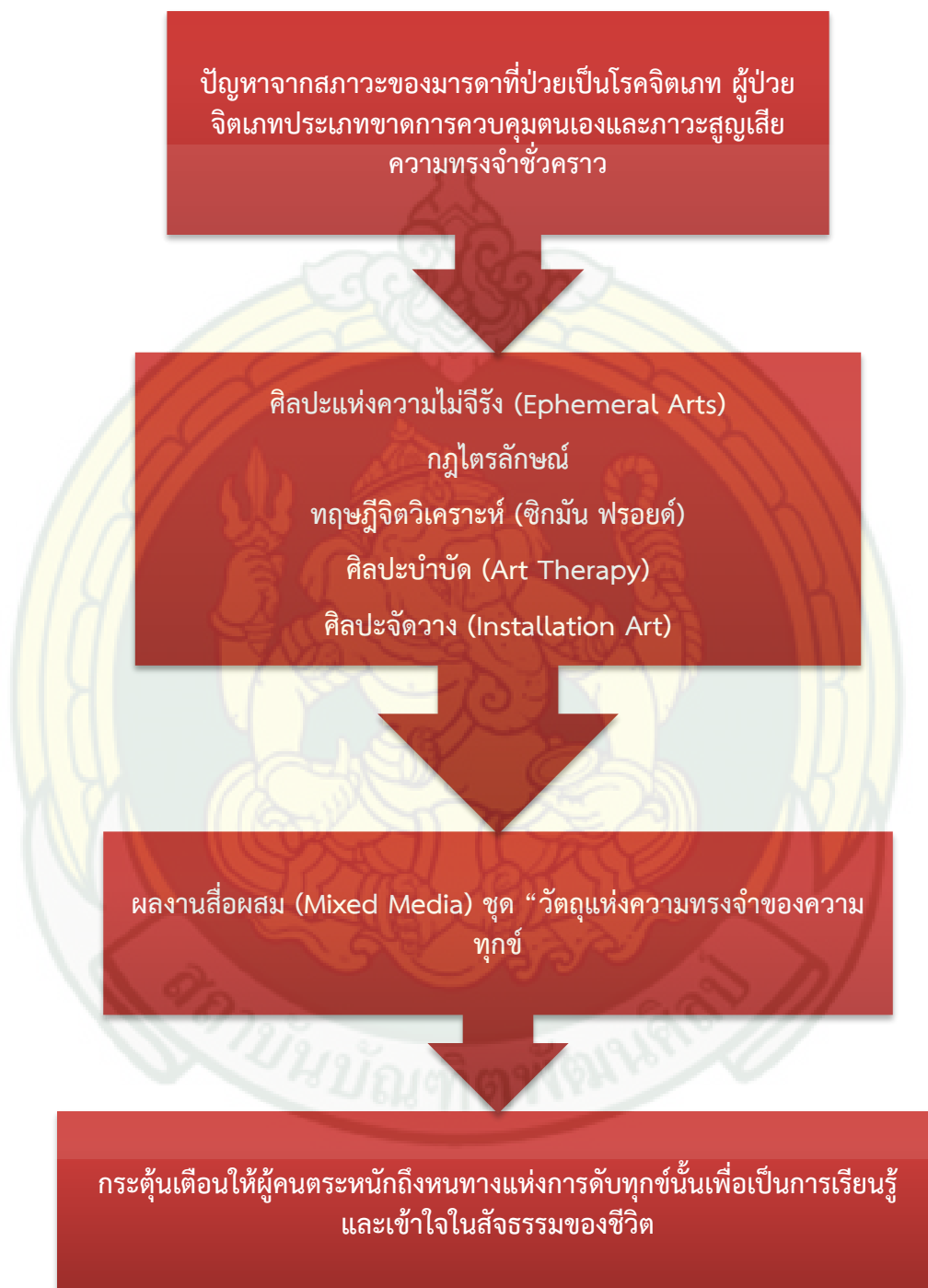
การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในชุด “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์” เป็นงานที่มุ่งเน้นการสร้างสรรค์ผลงานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตน จึงมีความจำเป็นต้องทำการศึกษาที่มาและข้อมูลสนับสนุนเพื่อนำมาวิเคราะห์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพดังข้อมูลต่อไปนี้

1. ความเป็นมาและแนวคิดในการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานชุด “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์” ต้องการถ่ายทอดสภาวะการณ์อันโหดร้าย หดหู่ ของมารดาที่ป่วยเป็นโรคจิตเภทและการแสวงหาหนทางแห่งการดับทุกข์ เป็นการเรียนรู้และเข้าใจในสัจธรรมของชีวิต รวมถึงบำบัดเยียวยารักษาสภาพจิตใจ ให้ยอมรับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นและเข้าสู่กระบวนการเชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์ เพื่อการใช้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ โดยสะท้อนมุมมองอันกล่าวถึงสภาวะของจิตมนุษย์ ด้วยการย้ายที่ความทุกข์ อีกทั้งเป็นเครื่องกระตุ้นเตือนถึงแนวความคิดในเรื่อง “ไตรลักษณ์” อันเป็นหลักคำสอนในพุทธปรัชญา ชี้ให้เห็นความจริงขั้นพื้นฐานที่สุดของธรรมะ ที่มุ่งแสดงถึงสัจจะธรรมชาติ ความไม่เที่ยงแท้ของชีวิต ทุกสิ่งล้วนเกิดแล้วดับตามหลักพุทธปรัชญา จึงเกิดเป็นแนวคิดสร้างสรรค์ผลงานดังกล่าว

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จึงมีความจำเป็นต้องทำการตั้งกรอบทฤษฎีที่ใช้ในการสร้างสรรค์เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานและพัฒนาผลงานต่อไป

2. ทฤษฎีและกรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานชุด “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์” ผู้สร้างสรรค์ต้องการถ่ายทอดสภาวะการณ์อันโหดร้าย หดหู่ ของมารดาที่ป่วยเป็นโรคจิตเภทและการแสวงหาหนทางแห่งการดับทุกข์ ซึ่งเป็นการเรียนรู้และเข้าใจในสัจธรรมของชีวิตรวมถึงบำบัดเยียวยารักษาสภาพจิตใจ การยอมรับความจริงที่เกิดขึ้นและเข้าสู่กระบวนการเชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์สร้างสรรค์ผลงานศิลปะได้ โดยใช้ข้อมูลของโรคจิตเภทและแนวความคิดตามกรอบทฤษฎีเป็นการนำทางให้ตรงตามเป้าหมายผ่านเทคนิควิธีการดังต่อไปนี้

2.1 โรคจิตเภท

การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากการเคลื่อนไหวทางระบบทุนนิยมและระบบอุตสาหกรรมที่ไหลบ่าเข้ามาสู่สังคมไทยเกิดปัญหาหลายด้าน ให้กับผู้คนทั้งทางด้านค่าครองชีพ การหลั่งมั่วเมาไปกับปัจจัยที่เข้ามาเอื้ออำนวยความสะดวกสบายให้กับชีวิต ผู้คนต่างแก่งแย่งแข่งขันเพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จและฐานะทางสังคม จนท้ายที่สุด หลงลืมคุณค่าแห่งความเป็นคน จนเกิดการเอารัดเอาเปรียบ การผิดศีลธรรม การได้มาอย่างไม่ถูกต้องโดยไม่เกรงกลัวต่อตราบาป สังคมเกิดความเสื่อมถอย เยาวชนถอยห่างจากครอบครัวปราศจากความรักและความผูกพัน จากปัญหาดังกล่าวนี้อาจก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพต่าง ๆ มากมายจะเห็นได้ว่าผู้คนในสังคมเมืองประสบกับปัญหาภาวะทางจิตเวชเป็นจำนวนมากทั่วโลกมีผู้ป่วยด้วยโรคนี้ถึง 26 ล้านคนมีเพียงครึ่งหนึ่งของผู้ป่วยจิตเภทที่เข้าถึงบริการบำบัดรักษาได้ ซึ่งส่วนใหญ่ของผู้ป่วยไม่สามารถเข้าถึงการบำบัดรักษา ดังนั้นปัญหาสุขภาพจิตและจิตเวช จึงเป็นปัญหาสำคัญปัญหาหนึ่งของระบบสุขภาพประเทศไทย โดยประมาณการว่าประชากร 1 ใน 5 มีปัญหาสุขภาพจิต จากรายงานสถิติของกรมสุขภาพจิตกระทรวงสาธารณสุข พบว่าประเทศไทยมีผู้ป่วยจิตเวชที่มีอาการเริ่มต้นถึงรุนแรง ร้อยละ 14.3 หรือ 7 ล้านคน โดยเป็นผู้ป่วยโรคจิตเภทประมาณร้อยละ 0.8 หรือ 400,000 คนในปี พ.ศ. 2558 และ 2559 พบว่าอัตราการเข้าถึงบริการผู้ป่วยโรคจิต มีเพียงร้อยละ 61 และ 64.87 ยิ่งไปกว่านั้น การเข้าถึงบริการจิตเวชเพื่อรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพต่อเนื่องในระบบบริการสุขภาพยังต่ำกว่าที่ควรจะเป็น ถึงแม้ว่าจะมีความก้าวหน้าในการให้บริการสุขภาพจิตมากขึ้น มียาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นก็ตาม ปัญหาสุขภาพจิตส่งผลกระทบต่อผู้ป่วย ญาติ ผู้ดูแลและบุคคลในสังคม โดยเฉพาะโรคจิตเภทก่อให้เกิดการตีตรา ความทุกข์ทรมาน สูญเสียความสามารถของผู้ป่วย รวมทั้งก่อให้เกิดภาวะอันตรายต่อชุมชนและสังคม

โรคจิตเภท “Schizophrenia” เป็นคำที่มาจากภาษากรีกว่า “Skizo” หมายถึง การแยกออกหรือแตกแยก (Split) และ “Phren” หมายถึง จิตใจ (Mind) เมื่อรวมกันจึงหมายถึงจิตใจที่แตกแยก เออเกน บลอยเลอร์ (Eugen Bleuer) จิตแพทย์ชาวสวิสเซอร์แลนด์เป็นผู้ตั้งชื่อโรคนี้ว่า Schizophrenia ในปี ค.ศ. 1911 และใช้มาจนปัจจุบัน

การวินิจฉัยโรคขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) ได้ให้ความหมายโรคจิตเภทว่า เป็นโรคที่ทำให้เกิดความ ผิดปกติในด้านบุคลิกภาพ ความคิดและการรับรู้ การแสดงอารมณ์ไม่เหมาะสม แต่สภาพความรู้สึกตัวและความสามารถทาง สติปัญญายังคงปกติ แม้ว่าจะมีการสูญเสียของการรับรู้ไปบ้างเมื่อเจ็บป่วยเป็นระยะเวลานาน โดยที่ไม่มีสาเหตุมาจากโรคทางกาย โรคของสมอง พิษจากยาหรือสารเสพติดที่จะเป็นสาเหตุของอาการดังกล่าว (World Health Organization, 2007, ออนไลน์)

การศึกษาเกี่ยวกับโรคจิตเภททั้งในประเทศและต่างประเทศได้ทำการศึกษากว้างขวาง แต่ปัจจุบันยังไม่สามารถระบุสาเหตุที่แน่ชัดของการเกิดโรคจิตเภทได้ มีเพียงข้อสันนิษฐานว่าเกิดจากสาเหตุและปัจจัยหลายอย่างร่วมกัน โดยแนวคิดที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลายในปัจจุบันคือ Stress - diathesis model ซึ่งมีแนวคิดที่ว่าผู้ป่วยโรคจิตเภทมีปัจจัยพื้นฐานที่เสมือนเป็นจุดอ่อนบางอย่างของตัวผู้ป่วยเองอยู่แล้ว เช่น พันธุกรรม บุคลิกภาพที่ผิดปกติ เป็นต้น และเมื่อมาพบสภาพความกดดันทางจิตใจหรือเหตุการณ์ที่มีผลต่อภาวะจิตใจบางประการอันเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมทำให้เกิดอาการของโรคจิตเภทขึ้นมา (Baldwin, 1978, น. 538 – 551) ปัจจัยพื้นฐานและปัจจัยส่งเสริมของการเกิดโรคจิตเภท ได้แก่

2.1.1 ปัจจัยด้านชีวภาพ (Biological factors)

แนวคิดปัจจัยด้านชีวภาพเชื่อว่าโรคจิตเภทเป็นโรคความผิดปกติของสมอง (Brain disorder) โดยมีการศึกษาวิจัยที่พบหลักฐานทางชีวภาพสนับสนุนค่อนข้างมาก ได้แก่

2.1.1.1 ปัจจัยด้านพันธุกรรม (Genetic factor) จากการศึกษาด้านพันธุศาสตร์พบว่า ลักษณะของยีนที่ผิดปกติซึ่งพบได้ในผู้ป่วยโรคจิตเภทมีความสัมพันธ์กับโครโมโซมคู่ที่ 6 (สมภพ เรืองตระกูล, 2547) และในการศึกษาเกี่ยวกับเครือญาติของผู้ป่วยโรคจิตเภท พบว่าญาติของผู้ป่วยโรคจิตเภทนั้นมีโอกาสเป็นโรคจิตเภทสูงกว่าประชากรทั่วไป โดยยังมีความใกล้ชิดทางสายเลือดมากยิ่งขึ้น โอกาสเกิดโรคสูงซึ่งความสัมพันธ์ด้านพันธุกรรมของการเกิดโรคจิตเภทได้

2.1.1.2 ปัจจัยด้านระบบสารชีวเคมีในสมอง (Biochemical factor) สมมติฐานเกี่ยวกับการเกิดโรคจิตเภทที่สัมพันธ์กับระบบสารชีวเคมีในสมองที่ได้รับการยอมรับกันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน ได้แก่ สมมติฐานโดปามีน (Dopamine hypothesis) ซึ่งเชื่อว่ามีปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวกับการทำงานของโดปามีนที่ผิดปกติไปและยังมีความผิดปกติของสารชีวเคมีในสมองตัวอื่นด้วย (มานิช หล่อตระกูล, 2562, ออนไลน์)

2.1.1.3 ปัจจัยด้านกายวิภาคของสมอง (Anatomy of the brain factor) จากการศึกษาสมองผู้ป่วยโรคจิตเภทที่เสียชีวิตแล้ว พบว่าผู้ป่วยโรคจิตเภทมีความผิดปกติของกายวิภาคสมองในหลายส่วน

2.1.1.4 ปัจจัยด้านประสาทสรีรวิทยา (Neurophysiological factor)

จากการศึกษาด้านประสาทสรีรวิทยาของผู้ป่วยโรค

2.1.1.5 ปัจจัยด้านการทำงานของต่อมไร้ท่อ (Endocrinological factor)

เช่น การเป็นโรคต่อมไทรอยด์เป็นพิษ (Hyperthyroidism) มีอาการหงุดหงิด กระวนกระวาย มีความเครียด มีอารมณ์เศร้า เฉื่อยชา ความจำเสื่อมและมีอาการทางจิต จนอาจกลายเป็นโรคจิตเภท สำหรับโรคขาดฮอร์โมนจากต่อมไทรอยด์ (Hypothyroidism) ผู้ป่วยจะมีอาการอ่อนเพลียเฉื่อยชา ความจำเสื่อม อารมณ์เฉยเมย ไม่อยากพูด ประสาทหลอนและมีอาการซึมเศร้า

2.1.1.6 ปัจจัยด้านการได้รับความกระทบกระเทือนทางสมอง (Brain damaging factor) เมื่อสมองได้รับอุบัติเหตุและได้รับความกระทบกระเทือนมากจนเกิดพยาธิสภาพของเซลล์ของสมอง หรืออาจมีเลือดออกภายใน เนื้อสมองจนเลือดไปกีดกันเนื้อเยื่อของสมองทำให้เซลล์ของสมองเสื่อมไปตามความรุนแรงของอุบัติเหตุและพยาธิสภาพที่เกิดขึ้น จนทำให้เกิดความผิดปกติทางจิตได้

2.1.2 ปัจจัยด้านจิตใจ (Psychological factors)

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยด้านจิตใจเชื่อว่าสภาวะทางจิต ความสามารถในการคิด ความรู้สึกผิดชอบ ลักษณะบุคลิกภาพประสบการณ์ในอดีต แรงจูงใจ การใช้กลไกทางจิตและความมีอำนาจในการควบคุมตนเองมีผลต่อผู้ป่วยและเป็นสาเหตุของการเกิดโรคจิตเภทได้ ดังนี้

2.1.2.1 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์และทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ เชื่อว่า โรคจิตเภทมีสาเหตุมาจากความผิดปกติของพัฒนาการทางบุคลิกภาพของบุคคลในวัยเด็กโดยเฉพาะในขวบปีแรก มีผลให้เกิดพยาธิสภาพส่วนที่ทำหน้าที่ในการปรับตัว การควบคุม พฤติกรรม และการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น ผู้ป่วยเลือกใช้กลไกทางจิตในลักษณะที่ไม่เหมาะสม เช่น ถดถอย (Regression) การโทษคนอื่น (Projection) และการแยกตัวจากสังคม (Withdrawal) เป็นต้น เมื่อกลไกเหล่านี้ช่วยลดความกังวลได้ก็จะกลายเป็น พฤติกรรมที่ถาวรและเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้พัฒนาเป็นโรคจิตเภทได้ (Baldwin, 2016, pp. 558 - 551)

2.1.2.2 การรับรู้และไวต่อความเครียดมากกว่าปกติรวมทั้งมีความสามารถในการตอบสนองต่อความเครียดที่ไม่ดีเมื่อพบกับสภาพกดดันบางประการจึงทำให้เกิดอาการของโรคจิตเภทขึ้นมา (มานิช หล่อตระกูล, 2555, ออนไลน์)

2.1.2.3 ความขัดแย้งในจิตใจที่เกิดจากสัญชาตญาณธรรมชาติที่มีมากและไม่สามารถควบคุมได้และขาดสำนึกในการควบคุม

2.1.2.4 การได้รับความกระทบกระเทือน การถูกทารุณกรรมทางด้านร่างกายหรือจิตใจในวัยเด็ก ส่งผลให้เกิดบาดแผลทางใจและมีภาวะทางจิตที่เปราะบางไปและถ้าบุคคล

ที่ไม่สามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น มีการจัดการที่ล้มเหลวหรือไม่สามารถ ปรับตัวได้ส่งผลให้มีการใช้กลไกทางจิตที่ผิดปกติซึ่งส่งเสริมการเกิดอาการของโรคจิตเภท (Lindermann, E., 1944, pp. 141 - 148)

2.1.3 ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ (Personality factors)

การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคลิกภาพของผู้ป่วยโรคจิตเภทพบว่า มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพที่ผิดปกติ ได้แก่

2.1.3.1 มีลักษณะเด่นของบุคลิกภาพแบบไม่ไว้วางใจและความสงสัยในบุคคลทำให้มองวัตถุประสงค์ของพฤติกรรมของบุคคลอื่นในทางมั่งร้ายกับตนเองซึ่งพบในเพศชายมากกว่าเพศหญิง

2.1.3.2 มีลักษณะเด่นของบุคลิกภาพแบบขาดสัมพันธภาพทางสังคมและพบว่าการจำกัดการแสดงออกทางอารมณ์ในสัมพันธภาพระหว่างบุคคลซึ่งพบในเพศชายมากกว่าหญิง

2.1.3.2 มีลักษณะเด่นของบุคลิกภาพแบบบกพร่องด้านสัมพันธภาพทางสังคม มีความคิดและการรับรู้ที่ผิดแปลกไปจากปกติและมีพฤติกรรมที่แปลกแตกต่าง ซึ่งเป็นบุคลิกภาพที่สามารถถ่ายทอดทางพันธุกรรมได้และเป็นบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับการป่วยเป็นโรคจิตเภทมากที่สุด

2.1.4 ปัจจัยด้านครอบครัว (Family factors)

แนวคิดด้านครอบครัวเชื่อว่า สภาพครอบครัว การเลี้ยงดูและสิ่งแวดล้อมในครอบครัวมีอิทธิพลต่อสภาพจิตใจของบุคคล ที่ส่งผลต่อการเกิดโรคจิตเภท ได้แก่

2.1.4.1 สภาพครอบครัวที่มีการใช้อารมณ์ต่อกันสูง มีผลต่อการกำเริบของโรค ได้แก่ การตำหนิวิพากษ์วิจารณ์ (Criticism) มีท่าทีที่ไม่เป็นมิตร (Hostility) หรือยุ่งเกี่ยวกับผู้ป่วยมากเกินไป (สมภพ เรื่องตระกูล, 2547)

2.1.4.2 ชีวิตสมรสหรือชีวิตโสดที่มีปัญหายุ่งยาก การศึกษาเกี่ยวกับโรคจิตเภทพบว่าเกิดในพวกกลุ่มบุคคลที่มีสถานภาพโสดมากกว่าบุคคลที่สมรสแล้วอาจเป็นเพราะชีวิตสมรสช่วยให้คู่สมรมีเพื่อนที่ปรึกษาเพื่อนคุยหรือช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น นอกจากนี้โรคจิตเภทพบได้ในกลุ่มบุคคลที่มีปัญหากับคู่สมรสเช่นกัน

2.1.5 ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Sociocultural factors)

2.1.5.1 ผู้ป่วยที่เป็นโรคจิตเภทพบมากในผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ ซึ่งมีสมมติฐานว่าอาจเป็นเพราะสภาพสังคมและเศรษฐกิจทำให้เกิดความเครียดและเป็นโรคจิตเภทหรืออาจเป็นเพราะการที่ผู้ป่วยมีอาการโรคจิตอยู่เรื่อยๆทำให้สถานภาพทางสังคมต่ำลงกว่าเดิม

2.1.5.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning theory) อธิบายว่าในวัยเด็กของผู้ป่วยโรคจิตเภทมีแนวโน้มการคิดอย่างไม่มีเหตุผลโดยเลียนแบบมาจากบิดามารดา ซึ่งอาจจะมีปัญหาทางจิตใจอยู่ด้วย และมีความบกพร่องในทักษะทางสังคม เนื่องจากไม่สามารถเรียนรู้ได้ดีพอ เป็นเหตุให้ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีระหว่างบุคคลจะทำให้เกิดอาการแปรปรวนทางจิต เช่น หงุดหงิด ทุรนทุราย ประสาทหลอน หมดความละอาย ก้าวร้าว และมักทำร้ายร่างกายผู้อื่นและทำร้ายตัวเองเป็น

2.1.6 ลักษณะและอาการของโรค

การศึกษาเกี่ยวกับโรคจิตเภท พบว่าผู้ป่วยมีลักษณะเด่นของความผิดปกติ ด้านความคิด การรับรู้ พฤติกรรม และ อารมณ์ ส่งผลให้มีการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง และการทำหน้าที่ต่างๆบกพร่องหรือลดลง ในปี ค.ศ. 1980 ที่ เจ โครว (T.J.Crow) จิตแพทย์ชาวอังกฤษ ได้จำแนกลักษณะอาการทางคลินิกของโรคจิตเภทออกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มอาการด้านบวก (Positive symptoms) และกลุ่มอาการด้านลบ (Negative symptoms) ซึ่งยังเป็นที่ยอมรับแพร่หลายและนำมาใช้อ้างอิงจนถึงปัจจุบัน (ปราโมทย์ สุคนิษฐ์, ม.ป.ป, ออนไลน์)

2.1.6.1 กลุ่มอาการด้านบวก (Positive symptoms)

เป็นภาวะที่มีมากเกินไปในสิ่งที่คนทั่วไปควรมี หรือบิดเบือนไปมาก (Distortion) พบมากในช่วงระยะอาการกำเริบของโรค สามารถแบ่งตามลักษณะอาการออกเป็น 2 ด้านใหญ่ ๆ คือ ด้านอาการโรคจิต (Psychotic dimension) ได้แก่ อาการหลงผิดหรืออาการประสาทหลอนและในด้านความคิดหรือพฤติกรรมที่ไม่เป็นระบบ (Disorganized dimension)

1) อาการหลงผิด (Delusion) เป็นความเชื่อหรือความคิดของผู้ป่วยที่ผิดไปจากความเป็นจริง เป็นความเชื่อ ที่ฝังแน่น ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์หรือเหตุผลมาหักล้าง ผู้ป่วยก็ยังคงไม่เปลี่ยนความเชื่อของตน ความหลงผิดที่พบได้ในผู้ป่วยโรคจิตเภท ได้แก่ อาการหลงผิดคิดว่าตนเองถูกปองร้ายกลั่นแกล้ง รู้สึกเหมือนมีคนคอยติดตามเพื่อจะทำร้ายหรือคิดไปเองว่ามีคนจะทำร้าย อาการหลงผิดว่าการกระทำ กำหนดความคิด ความรู้สึกของตนและถูกควบคุมโดยอำนาจภายนอก อาการหลงผิดว่าคู่ครองของตนเองนอกใจสร้างเรื่องราวเพื่อคอยจับผิดระแวงใน คู่ครอง อาการหลงผิดว่าความคิดที่มีอยู่ไม่ใช่ของตนแต่เป็นความคิดของคนอื่นใส่เข้ามาในสมองตน อาการหลงผิดคิดว่าตนเองเจ็บป่วยทางร่างกาย มีความรู้สึกว่าตนเองมีโรคร้ายหรือคิดว่าอวัยวะภายในของตนเองไม่ทำงานและผิดปกติ

2) อาการประสาทหลอน (Hallucination) เป็นอาการที่มีการรับรู้ผิดปกติ โดยที่ไม่มีสิ่งกระตุ้นซึ่งเป็นได้กับ การรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้แก่ รูป รส กลิ่น เสียง และสัมผัส

3) ความผิดปกติของการพูด (Disorganized speech) เป็นอาการที่ผู้ป่วยโรคจิตเภทไม่สามารถลำดับ ความคิดและขาดความคิดในการเชื่อมโยงของเหตุผล อาการที่พบบ่อยได้แก่ การพูดที่ฟังไม่รู้เรื่อง คำพูดไม่ต่อเนื่องกันเป็นเรื่องราว เปลี่ยน จากเรื่องหนึ่งไปเป็นเรื่องหนึ่งโดยขาดการเชื่อมโยงของเหตุผล ทำให้ไม่สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ การพูดอ้อมค้อม ไม่ตรงจุดการพูดนอกนอกเรื่อง ไม่ตรงกับเรื่องราวที่ถามหรือต้องการพูด

3) ความผิดปกติของการพูด (Disorganized speech) เป็นอาการที่ผู้ป่วยโรคจิตเภทไม่สามารถลำดับ ความคิดและขาดความคิดในการเชื่อมโยงของเหตุผล อาการที่พบบ่อยได้แก่ การพูดที่ฟังไม่รู้เรื่อง คำพูดไม่ต่อเนื่องกันเป็นเรื่องราว เปลี่ยน จากเรื่องหนึ่งไปเป็นเรื่องหนึ่งโดยขาดการเชื่อมโยงของเหตุผล ทำให้ไม่สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ การพูดอ้อมค้อม ไม่ตรงจุดการพูดนอกนอกเรื่อง ไม่ตรงกับเรื่องราวที่ถามหรือต้องการพูด

2.1.6.2 กลุ่มอาการด้านลบ (Negative symptoms)

เป็นภาวะที่ขาดในสิ่งที่คนทั่วไปควรมี เช่น ในด้านความรู้สึก ความต้องการ ในสิ่งต่าง ๆ โดยรวมแล้วมีการแสดงออกลดลงมาก (Activity fatigue) เป็นอาการที่แสดงถึงการไม่ทำหน้าที่หรือทำหน้าที่ลดลงซึ่งหน้าที่นี้ได้เคยมีอยู่ในระยะก่อนเกิดโรค ส่วนใหญ่พบได้ตั้งแต่วะยะแรก และต่อเนื่องมาจนถึงระยะหลังของการดำเนินโรคอาการในกลุ่มนี้ ได้แก่ พดน้อย เนื้อหาที่พดมีน้อย

เป็นภาวะที่ขาดในสิ่งที่คนทั่วไปควรมี เช่น ในด้านความ

อาการสำคัญส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มอาการด้านบวก ส่วนกลุ่มอาการด้านลบ นั้นมักพบในระยะหลัง ของโรค และไม่ค่อยตอบสนองต่อการรักษาด้วยยาเหมือนกลุ่มอาการด้านบวก ในปัจจุบันพบว่าผู้ป่วยยังมีอาการอีกกลุ่มอาการหนึ่ง ได้แก่ Cognitive dysfunction หลายคนมี

อาการสำคัญส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มอาการด้านบวก ส่วนกลุ่มอาการด้านลบ นั้นมักพบในระยะหลัง ของโรค และไม่ค่อยตอบสนองต่อการรักษาด้วยยาเหมือนกลุ่มอาการด้านบวก ในปัจจุบันพบว่าผู้ป่วยยังมีอาการอีกกลุ่มอาการหนึ่ง ได้แก่ Cognitive dysfunction หลายคนมี

ความเห็นว่าอาจเป็นอาการสำคัญพื้นฐานของโรคนี้ มักพบได้ก่อนเกิดอาการกำเริบชัดเจน อาการเหล่านี้ได้แก่ สมาธิแย่ง การตีความสิ่งต่าง ๆ และการตอบสนองบกพร่องไป มีความบกพร่องในด้านการจดจำชั่วคราวเพื่อใช้งาน (Working memory) การตีความสิ่งต่างๆและการตอบสนองบกพร่องไป และการไม่สามารถคิด อย่างเป็นเหตุเป็นผล เป็นต้น

2.1.7 การจำแนกโรคจิตเภท

การจำแนกโรคจิตเภทที่ใช้ปัจจุบัน โดยองค์การอนามัยโลก (World Health Organization) มี การจำแนกโรคจิตเภทตาม ICD-10 การจำแนกชนิดของโรคจิตเภทที่พบบ่อยตามการวินิจฉัยโรคของ ICD-10 โดยองค์การอนามัยโลก ได้แก่

1) โรคจิตเภทชนิดหวาดระแวง เป็นจิตเภทที่พบได้มากที่สุดในเกือบทุกส่วนของ โลก อาการทางคลินิกที่เด่นๆ ก็คือ อาการหลงผิดซึ่งมักเป็นชนิดหวาดระแวงอย่างคงที่ โดยปกติจะมีการประสาทหลอนร่วม ด้วย โดยเฉพาะอาการหูแว่วและพบความแปรปรวนของการรับรู้สำหรับความคิดผิดปกติทางอารมณ์ ความตั้งใจ คำพูดและการเคลื่อนไหวที่ผิดปกติ

2) โรคจิตเภทชนิดหนึ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์เป็นอาการเด่น อาการหลงผิดและประสาทหลอนจะเป็นช่วงสั้นๆ และมีลักษณะความคิดแตกกระจาย พฤติกรรมคาดการณ์ไม่ได้และขาดความ รับผิดชอบและพบอาการทำท่าทางซ้ำๆ (Mannerisms) ได้บ่อย อารมณ์มีลักษณะตื้นๆ (Shallow) และความคิดของผู้ป่วยมี ลักษณะไม่เป็นระบบ (Disorganized) การพยากรณ์โรคไม่ดีเพราะอาการด้านลบเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

3) โรคจิตเภทชนิดหนึ่งลักษณะอาการเด่น คือ การเคลื่อนไหวของร่างกาย และจิตใจ (Psychomotor) ผิดปกติ อาจมีการเคลื่อนไหวมาก (Hyperkinesia) สลับกับอาการซึม เคลื่อนไหวน้อย (Catatonic stupor) หรืออาการเคลื่อนไหวตามคำบอก (Automatic obedience) สลับกับอาการดื้อไม่ทำตาม (Negativism) อาการเด่นของกลุ่มนี้ได้แก่ไม่เคลื่อนไหวทางกายหรือเคลื่อนไหวแบบประหลาดพิกล เช่น อยู่ในท่าประหลาดผิดปกติดูจากคนทั่วไปไม่เหมาะสม

จากปัญหาดังกล่าว จึงเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้สร้างสรรค์ แสดงออกในรูปแบบศิลปะของความเสื่อมสลาย เปลี่ยนแปลง ด้วยการสร้างสัญลักษณ์จากการเผาไหม้ เพื่อแทนค่าความทรงจำของมารดาที่ถูกกลืนหายไปด้วยภาวะของโรคจิตเภท นอกจากนั้นผู้สร้างสรรค์ยังเลือกใช้สัญลักษณ์ของวัสดุ ผสมผสานกับการควบคุมสี อันเป็นตัวแทนของความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ ที่มีทั้งด้านบวก และด้านลบ ในผลงานเดียวกัน เพื่อเป็นการบอกเล่าให้เห็นถึงอารมณ์ของผู้สร้างสรรค์ที่มีต่อสภาวะการณ์อันโหดร้าย หดหู่ จากโรคจิตเวชของผู้เป็นมารดา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดศิลปะแนวไม่จีรัง ดังต่อไปนี้

2.2 ศิลปะแนวไม่จีรัง

คำว่าศิลปะแนวไม่จีรัง “Ephemeral Art” มาจากภาษากรีกว่า “Ephemerous” หมายถึง มีอยู่เพียงวันเดียว หรือมีชีวิตสั้น ลักษณะของผลงานเกิดขึ้นและทำลายตัวเองในเวลาที่รวดเร็ว โดยทั่วไป ศิลปะแนวไม่จีรังจึงถูกใช้แบบเจาะจงเพื่ออธิบายถึงผลงานศิลปะประเภทที่แสดงความชั่วคราว หรือถูกสร้างขึ้นด้วยการยอมรับว่าจะเกิดการสลายตัว ทำให้ผลงานคงอยู่ในระยะเวลาอันสั้น

องค์ประกอบของศิลปะแนวไม่จีรัง ผลงานที่สามารถจัดให้เป็นศิลปะแนวไม่จีรังได้ต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ 1. เจตจำนง (Directive Intention) เป็นแรงขับเคลื่อนที่อยู่ภายใน คือเจตนา 2. วัสดุ (Materials) ที่ไม่ถาวร ทั้งที่เป็นวัสดุธรรมชาติ (Natural Materials) และวัสดุที่มนุษย์สร้างขึ้น (Man-Made Materials) 3. การเสื่อมสภาพในตัวเอง (Inherent vice) แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ แบบ Latent effect คือผลกระทบแฝงในวัตถุไม่สามารถมองเห็นความเสื่อมสภาพได้ในทันที

(ปวีณา สุธีรางกูร, 2561, น. 70)

2.2.1 ประเภทของผลงานศิลปะแนวไม่จีรัง

การจำแนกประเภทผลงานศิลปะแนวไม่จีรังอาศัยความแตกต่างของผู้กระทำการขับเคลื่อน กระบวนการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

2.2.1.1 ผลงานศิลปะแนวไม่จีรังที่มีธรรมชาติเป็นผู้กระทำการขับเคลื่อน กระบวนการเปลี่ยนแปลง มักเป็นผลงานประติมากรรมและศิลปะจัดวางที่ปล่อยให้เกิดการเสื่อมสภาพไปตามปัจจัย ของสิ่งแวดล้อม ผู้ชมกระทำได้เพียงแต่รับรู้ต่อภาพความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ในลักษณะ Passive ซึ่งกระทบรู้ในความคิดเท่านั้น ไม่สามารถจับหรือสัมผัสผลงานได้

2.2.1.2 ผลงานศิลปะแนวไม่จีรังที่มีมนุษย์เป็นผู้กระทำการขับเคลื่อน กระบวนการเปลี่ยนแปลง มักเป็นผลงานศิลปะเชิงปฏิสัมพันธ์ ที่เปิดโอกาสให้ผู้ชมสามารถร่วมกระทำการทำลายหรือ ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ภายในผลงานได้ เป็นวิธีที่ไม่เพียงสร้างการรับรู้ทางสายตา เท่านั้นแต่เป็นไปในลักษณะ Active ซึ่งมีการกระทำของร่างกายเข้ามาาร่วมด้วย

2.2.1.3 ผลงานศิลปะแนวไม่จีรังที่มีธรรมชาติและมนุษย์เป็นผู้กระทำการขับเคลื่อน กระบวนการเปลี่ยนแปลง เป็นผลงานศิลปะจัดวางที่ติดตั้งภายนอกหอศิลป์ อาศัยพลังธรรมชาติและการ เข้ามาของผู้ชมร่วมกันกระทำการเปลี่ยนแปลงกายภาพของผลงาน ซึ่งผู้ชมสามารถรับรู้ต่อ ความเปลี่ยนแปลงผ่านสายตา ตลอดจนเข้ามาสร้างปฏิสัมพันธ์ผ่านร่างกาย

จากที่ม้างกล่าวจึงเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้สร้างสรรค์ แสดงออกในรูปแบบ ศิลปะของความเสื่อมสลาย เปลี่ยนแปลง ด้วยการสร้างสัญลักษณ์จากการเผาไหม้ เพื่อแทนค่าความ ทรงจำของมารดาที่ถูกกลืนหาย ไปด้วยภาวะของโรคจิตเภท นอกจากนั้นผู้สร้างสรรค์ยังเลือกใช้ สัญลักษณ์ของวัสดุ ผสมผสานกับการควบคุมสี อันเป็นตัวแทนของความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ ที่มีทั้ง ด้านบวก และด้านลบ ในผลงานเดียวกัน เพื่อเป็นการบอกเล่าให้เห็นถึงอารมณ์ของผู้สร้างสรรค์ที่มี ต่อสภาวะการณ์อันโหดร้าย หดหู่ จากโรคจิตเวชของผู้เป็นมารดา ผ่านกรอบทฤษฎีทางศิลปะแห่ง ความไม่จีรัง ก่อให้เกิดมโนทัศน์เรื่องความเปลี่ยนแปลง ความเสื่อมสภาพในตัวเองซึ่งเป็นสัจธรรม เหมาะสมกับการแสดงภาพสะท้อนความจริงของชีวิตและสรรพสิ่งทั้งหลาย ซึ่งคล้ายหลักไตรลักษณ์ ในศาสนาพุทธดังต่อไปนี้

2.3 กฎไตรลักษณ์

จากการศึกษาเกี่ยวกับ “กฎไตรลักษณ์” ในการสร้างสรรค์ผลงาน “วัตถุแห่งความทรง จำของความทุกข์” ผู้สร้างสรรค์ต้องการสร้างสรรค์ผลงานที่มุ่งแสดงสภาวะการณ์อันโหดร้าย หดหู่ ของมารดาที่ป่วยเป็นโรคจิตเภทและการแสวงหาหนทางแห่งการดับทุกข์ เป็นการเรียนรู้และเข้าใจใน สัจธรรมของชีวิตรวมถึงบำบัดเยียวยารักษาสภาพจิตใจ การยอมรับความจริงที่เกิดขึ้นและเข้าสู่ กระบวนการเชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ กับการสร้างสรรค์ที่สะท้อนมุมมองอัน กล่าวถึงสภาวะของจิต การแทนที่ของความทุกข์ อีกทั้งเป็นเครื่องกระตุ้นเตือนถึงแนวความคิดในเรื่อง “ไตรลักษณ์” อันเป็นหลักคำสอนในพุทธปรัชญา ซึ่งให้เห็นความจริงขั้นพื้นฐานที่สุดของธรรมะที่มุ่ง แสดงถึงความไม่เที่ยงแท้ของชีวิต ทุกสิ่งล้วนเกิดแล้วดับตามหลักพุทธปรัชญา จึงเกิดเป็นแนวคิด สร้างสรรค์ผลงานดังกล่าว

ดังนั้นการศึกษาพระพุทธรูปศาสนาเกี่ยวกับเรื่องไตรลักษณ์ อันเป็นหัวใจสำคัญของ พุทธศาสนาและเป็นกฎธรรมดาของสิ่งทั้งหลายทั้งปวง มีลักษณะสามัญ 3 ประการ จึงต้องถูกนำมา วิเคราะห์ศึกษาเพื่อหากรอบทฤษฎีหลัก ดังนี้

ไตรลักษณ์ องค์ประกอบ 3 ประการ ดังนี้

1. อนิจจัง คือ ความไม่คงที่ ไม่แน่นอน ไม่เที่ยงแท้ ขยายความคือ อนิจจังมีการเกิดขึ้น การดับและเสื่อมสลายไป อนิจจังนั้นจึงมีสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ มีขึ้นอยู่เพียงชั่วคราวหรือเพียง แค่ชั่วครู่ขณะหนึ่ง อนิจจังเป็นด้านตรงกันข้ามของความเที่ยงแท้ยั่งยืน

2. ทุกขัง คือ ลักษณะที่แสดงความเป็นทุกข์ การเกิด การแก่ ความเจ็บความตาย การได้สิ่งอันไม่พึงปรารถนา หรือแม้แต่การปรารถนาสิ่งใด ๆ แล้วไม่ได้ ล้วนแล้วแต่เป็นความทุกข์ (พุทธทาสภิกขุ, 2554, น. 24) “ทุกข์” เป็นสภาวะที่เกิดขึ้นและสลายตัว ไม่คงสภาพ ความบีบคั้นที่ไม่

สามารถคงอยู่สภาพนั้นได้ ความเสื่อมสลาย ความไม่น่าพึงใจ ความไม่สมบูรณ์ที่ปรากฏจึงกลายเป็น ทุกข์ “ทุกข์”

3. อนัตตา คือ ลักษณะที่ไม่ใช่ตัวตน ความไม่ยึดติดกับรูป เป็นเพียงความสมมติของรูป เป็นความว่างเปล่า “อนัตตา” กล่าวโดยขยายคือ “อนัตตา” เป็นสัจจะ คือ เป็นความว่างเปล่าจากความเป็นตัวตนใด ๆ ว้างจากตัวเรา ตัวเขา บุคคล สัตว์ สิ่งของใด ๆ เป็นองค์ประกอบของส่วนย่อยต่าง ๆ ที่ล้วนถูกสมมติขึ้นมาเท่านั้น “อนัตตา” เป็นสภาพที่หาเจ้าของไม่ได้ หรือไม่เป็นของใครโดยแท้จริง “อนัตตา” เป็นการไม่อยู่ในอำนาจ ในความปรารถนา หรือการบังคับบัญชาของใคร “อนัตตา” เป็นสภาวะแห่งธรรมที่ดำรงอยู่โดยธรรมชาติของตัวมันเอง อาจมีเกิดขึ้นเอง มีอยู่โดยลำพัง หรือไม่มีอยู่โดยลำพัง คือ มีเกิดขึ้นตามเหตุปัจจัยสัมพันธ์อยู่กับสิ่งอื่นใดก็ได้ “อนัตตา” เป็นด้านตรงข้ามกับ “อัตตา” คือ ความยึดมั่นถือมั่นในตัวตน (พระพรหมคุณาภรณ์, 2549, น. 131) จากหลักกฎไตรลักษณ์ อันเป็นหัวใจสำคัญของพุทธศาสนาและเป็นกฎธรรมชาติของสิ่งทั้งหลายทั้งปวงที่กล่าวมานั้น การจะทำความเข้าใจในด้านแนวคิดให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นได้นั้น จำเป็นต้องทำการศึกษาทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ ร่วมด้วยเพื่อใช้ในการตีความแนวคิดให้สอดคล้องกับการสร้างสรรค์ต่อไป

2.4 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์

แนวคิดที่สำคัญของซิกมันด์ ฟรอยด์ เชื่อว่าพฤติกรรมส่วนใหญ่ของมนุษย์ มีแรงจูงใจมาจากจิตไร้สำนึก ซึ่งมักจะผลักดันออกมาในรูปความฝัน การพูดพลั้งปาก หรืออาการผิดปกติทางด้านจิตใจในด้านต่าง ๆ เช่น โรคจิต โรคประสาท เป็นต้น เขาเป็นบุคคลแรกที่ได้อธิบายทฤษฎีจิตวิเคราะห์ที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพซึ่งมีความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ว่ามนุษย์เกิดมาพร้อมกับแรงขับทางสัญชาตญาณ (Instinctual drive) และแรงขับดังกล่าวเป็นพลังงานที่สามารถเปลี่ยนแปลงและเคลื่อนที่ได้ อันเป็นความเชื่อที่ได้รับอิทธิพลจากความรู้ทางฟิสิกส์ จึงทำให้เชื่อว่าจิตเป็นพลังงานรูปหนึ่ง ที่สามารถเปลี่ยนแปลงและไม่หยุดนิ่ง (Psycho-Dynamic) สัญชาตญาณดังกล่าว ได้แก่

สัญชาตญาณแห่งการมีชีวิต (Eros or Life) เป็นสัญชาตญาณที่แสดงออกมาในรูปแบบของสัญชาตญาณทางเพศ (Sexual Instinct) แต่ ฟรอยด์ ไม่ได้หมายถึงความต้องการทางเพศตามความเรียกร้องทางด้านสรีระเท่านั้น แต่ยังรวมถึงสัญชาตญาณที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิดและเป็นสัญชาตญาณ ที่แสดงให้เห็นถึงความปรารถนาและความต้องการที่จะได้รับความพึงพอใจในรูปแบบต่าง ๆ และสัญชาตญาณในการป้องกันตนเอง อันเป็นสัญชาตญาณที่ทำให้มนุษย์แสวงหาความพึงพอใจให้แก่ตนเองและสัญชาตญาณแห่งความตาย ที่แสดงออกมาในรูปของสัญชาตญาณในการทำลายหรือความก้าวร้าว กล่าวคือ มนุษย์ไม่มีเหตุผล (Irrational) ไม่มีการขัดเกลา (Unsocialized) โดยมุ่งที่

จะตอบสนองและแสวงหาความพึงพอใจให้กับตนเองเป็นสำคัญ (Self-gratification) นอกจากนี้พรอยด์ยังได้อธิบายเพิ่มเติมในเรื่องความหมายของสัญชาตญาณพื้นฐานของมนุษย์ว่าสัญชาตญาณจะแสดงออกมาในรูปของพลังทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพลังขับเคลื่อนทางเพศเรียกว่า พลังลิบิโด (Libido) ที่ทำให้มนุษย์ มีความปรารถนาและความต้องการที่จะได้รับความพึงพอใจในรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถเคลื่อนที่ เปลี่ยนรูป และสามารถจะเคลื่อนที่ไปตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ตามระยะเวลาของพัฒนาการจากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่ง และยังสามารถเคลื่อนที่ไปยังวัตถุ หรือบุคคลนอกตัวเราได้ เป็นต้น (สำนักพิมพ์หกลี้ม, 2562, ออนไลน์)

2.4.1 การทำงานของจิตแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

2.4.1.1 จิตไร้สำนึก (Unconscious Mind) เป็นส่วนที่มีบทบาทสำคัญในการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์โดยเฉพาะพฤติกรรมบางอย่างที่บุคคลแสดงออกไปโดยไม่รู้ตัว ที่เกิดมาจากพลังของจิตไร้สำนึกซึ่งทำหน้าที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงออกไปตามหลักแห่งความพึงพอใจของตน และการทำงานของจิตไร้สำนึกเกิดจากความปรารถนา หรือความต้องการของบุคคลที่เกิดขึ้นในวัยเด็ก ที่ไม่ได้รับการยอมรับ เช่น การถูกห้าม หรือถูกลงโทษ จะถูกเก็บกดไว้ในจิตส่วนนี้ ซึ่งเป็นกระบวนการปรับตัวเมื่อเกิดความขัดแย้งทางจิตที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกมาโดยไม่รู้ตัว เช่น การพูดพลั้งปาก ความฝัน เป็นต้น นอกจากนี้ สิ่งที่ถูกเก็บกดไว้ในจิตไร้สำนึกอาจมีอิทธิพลต่อการทำงานของร่างกาย ทำให้ร่างกายไม่ปฏิบัติหน้าที่ไปตามแรงกระตุ้น เช่น เด็กที่ถูกเก็บกดความรู้สึกมั่งร้ายในเรื่องเพศในวัยเด็ก เมื่อเติบโตขึ้นก็อาจหมดความรู้สึกทางเพศได้ ส่วนจิตไร้สำนึกเปรียบเสมือนก้อนน้ำแข็ง ส่วนใหญ่ที่อยู่ใต้ผิวน้ำ โดยมีจิตสำนึก (Conscious Mind) เป็นส่วนของน้ำแข็งที่อยู่เหนือน้ำที่มีอยู่เพียงเล็กน้อย

2.4.1.2 จิตสำนึก (Conscious Mind) ซึ่งเป็นสภาวะที่บุคคลรับรู้ตามประสาทสัมผัสทั้งห้า ที่บุคคลจะมีการรู้ตัวตลอดเวลาว่ากำลังทำอะไรอยู่ คิดอะไรอยู่ คิดอย่างไรเป็นการรับรู้โดยทั่วไปของมนุษย์ ที่ควบคุมการกระทำส่วนใหญ่ให้อยู่ในระดับรู้ตัว (Awareness) และเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาโดยมีเจตนาและมีจุดมุ่งหมายจิตสำนึกเป็นส่วนที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมสอดคล้องกับหลักความเป็นจริงในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยอาศัยหลักแห่งเหตุผล และศีลธรรมที่ตนเองเชื่อถือเพื่อเป็นแนวทางในการแสดงพฤติกรรม

2.4.1.3 จิตก่อนสำนึก (Preconscious Mind) เป็นส่วนของประสบการณ์ที่สะสมไว้แต่มีลักษณะเลื่อนกลางเมื่อถูกสภาวะหรือสิ่งกระตุ้นที่เหมาะสม หรือเมื่อบุคคลต้องการนำกลับมาใช้ใหม่ก็สามารถระลึกได้และสามารถนำกลับมาใช้ในระดับจิตสำนึกได้ และเป็นส่วนที่อยู่ใกล้ชิดกับจิตไร้สำนึกมากกว่าจิตไร้สำนึก

จะเห็นได้ว่าการทำงานของจิตทั้ง 3 ระดับจะมาจากทั้งส่วนของจิตไร้สำนึก ที่มีพฤติกรรม ส่วนใหญ่เป็นไปตามกระบวนการขั้นปฐมภูมิ (Primary Process) เป็นไปตามแรงขับสัญชาตญาณ (Instinctual Drives) และเมื่อมีการรับรู้กว้างไกลมากขึ้นจากตนเองไปยังบุคคลอื่น และสิ่งแวดล้อม พลังในส่วนของจิตก่อนสำนึกและจิตสำนึก จะพัฒนาขึ้นเป็นกระบวนการขั้นทุติยภูมิ (Secondary Process)

2.4.2 กลไกการป้องกันตนเอง (eg-defense mechanisms)

กลไกการป้องกันตัวเป็นกระบวนการที่เกิดจากการเรียนรู้เกิดขึ้นจากจิตใต้สำนึก เมื่อบุคคลเกิดความวิตกกังวลก็จะนำกลไกการป้องกันตัวที่ตนเคยใช้นำมาใช้เพื่อช่วยให้หลุดพ้นจากความวิตกกังวลไปชั่วขณะทำให้รู้สึกสบายใจขึ้นเป็นการลดความตึงเครียดทางจิตลดความคับข้องใจความขัดแย้งในใจเป็นการลดความทุกข์ชั่วขณะประกอบด้วย (Sharp, D., 1987, pp. 33 - 35)

2.4.2.1 การเก็บกด (repression) หมายถึงการเก็บกดความคิดความรู้สึก ความต้องการหรือความกลัวที่ก่อให้เกิดความวิตกกังวลความปวดร้าวใจอย่างรุนแรงที่ตนยอมรับไม่ได้ไว้ในจิตใต้สำนึกเช่นการลืมประสบการณ์ที่เจ็บปวดจากการถูกทำร้ายอย่างรุนแรง

2.4.2.2 การปฏิเสธ (denial) หมายถึงการไม่ยอมรับรับรู้อารมณ์ความคิด แรงขับพฤติกรรมหรือสถานการณ์บางอย่างที่ก่อให้เกิดความกระเทือนใจอย่างรุนแรงบุคคลจะปฏิเสธไม่ยอมรับว่าสิ่งเหล่านั้นได้เกิดขึ้นจริงและทำเหมือนตนเองไม่ได้รับความกระเทือนจากเหตุการณ์นั้น ๆ เช่นเด็กกำพร้าพ่อไม่ยอมรับว่าตนขาดรักแต่กลับพูดว่าตนไม่เคยมีความต้องการความรักจากใคร

2.4.2.3 การแสดงออกในทางตรงข้าม (reaction formation) หมายถึงการแสดงพฤติกรรมที่ตรงข้ามกับแรงขับที่อยู่ภายในส่วนลึกของจิตใจ เนื่องจากทราบว่าแรงขับดังกล่าวไม่เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นเช่นเจ้านายที่อิจฉาลูกน้องที่เก่งกว่าตนแต่ไม่กล้ายอมรับความรู้สึกของตนเพราะรู้ว่าสังคมไทยไม่ยอมรับก็จะแสดงออกโดยการชมลูกน้องตลอดเวลาในขณะที่ตนเองก็ไม่มีความสุขที่มีลูกน้องทำงานอยู่ด้วย

2.4.2.4 การโทษผู้อื่น (projection) หมายถึงการย้ายความผิดความไม่ดีงามของตนเองหรือความรับผิดชอบจากผลการคิดและการกระทำที่ไม่เหมาะสมของตนไปสู่บุคคลอื่น ทั้งนี้เพื่อลดความตึงเครียดให้กับตนเองพฤติกรรมแบบนี้ตรงกับสุภาษิตไทยว่า “รำไม่ดีโทษปี่โทษกลอง” เช่น นักเรียนแข่งกีฬาแพ้ก็โทษว่ากลองเชียร์ไม่ดี

2.4.2.5 การย้ายที่ (displacement) หมายถึงการเปลี่ยนที่ของอารมณ์ที่มีต่อบุคคลหรือสิ่งของใดสิ่งของหนึ่งไปสู่บุคคลอื่นหรือสิ่งของอื่นเนื่องจากตนไม่สามารถแสดงอารมณ์

ต่อบุคคลนั้นหรือสิ่งของนั้นโดยตรงเช่นนักเรียนถูกครูดุแต่ทำร้ายครูไม่ได้เดินกลับบ้านพบสุนัขก็ใช้ก้อนหินปาสุนัขแทน

2.4.2.6 การทดแทน (sublimation) จากแนวคิดของกลุ่มฟรอยด์เชื่อว่าหลาย ๆ พฤติกรรมที่มีผลมาจากแรงขับทางเพศและพลังของความก้าวร้าวไปสู่พฤติกรรมที่สร้างสรรค์คนเราต้องการให้สังคมยอมรับและชมเชยในบางครั้งยกตัวอย่างเช่นความก้าวร้าวสามารถเปลี่ยนบุคคลให้เป็นนักกีฬาต่งนั้นบุคคลจึงพยายามหาหนทางที่จะแสดงความก้าวร้าวในทางที่สังคมยอมรับคล้ายกับต้องการคำชมเชยและยกย่อง

2.4.2.7 การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง (rationalization) หมายถึงกลวิธีการทำที่หาเหตุผลที่ดีเพื่อรับรองพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเองการหาเหตุผลเข้าข้างตนเองจะช่วยให้สมเหตุสมผลเฉพาะพฤติกรรมและช่วยบรรเทาสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิดเช่นเมื่อบุคคลไม่ได้ตำแหน่งตามที่สมัครงานไว้พวกเขาก็คิดหาเหตุผลว่าทำไมเขาจึงไม่ประสบความสำเร็จและบางครั้งการพิจารณาไตร่ตรองทำให้เกิดความเชื่อว่าเป็นจริง ๆ แล้วเขาไม่ได้ต้องการงานในตำแหน่งนั้นเลย

2.4.2.8 การถดถอย (regression) หมายถึงพฤติกรรมถดถอยไปสู่พฤติกรรมในระยะแรก ๆ ของชีวิตเช่นการร้องไห้การกระพือเท้าการอ้อนการปัสสาวะรดที่นอนซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับอายุจริงของผู้นั้นเป็นกลไกที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ต้องการประสบสิ่งที่ทำให้เกิดความวิตกกังวลและบุคคลนั้นไม่สามารถจัดการความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นได้

2.4.2.9 การเลียนแบบ (identification) หมายถึงการรับเอาลักษณะเด่นของบุคคลอื่นมาเป็นของตนทั้งนี้เพื่อให้ตนเป็นที่ยอมรับและเพิ่มคุณค่าให้กับตนเองทำให้เกิดความรู้สึก

การพัฒนาบุคลิกภาพตามแนวคิดจิตวิเคราะห์ได้อธิบายและออกแบบเพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพหรือเพื่อปรับแก้ไขระบบบุคลิกภาพพื้นฐานของบุคคลโดยถ้าบุคคลเข้าใจพฤติกรรมและบุคลิกภาพที่แท้จริงของตนเองดีขึ้นจะสามารถกลับมาดำเนินชีวิตควบคุมชีวิตของตนเองได้สามารถตัดสินใจได้ดีขึ้นสามารถเผชิญกับตนเองและผู้อื่นได้ในระดับจิตสำนึกอย่างถูกต้องโดยอาศัยหลักความเป็นจริงคือรู้จักใช้หลักการและเหตุผลมากขึ้นอีกทั้งเพื่อช่วยให้บุคคลเกิดการตระหนักรู้มีสติเกี่ยวกับแรงจูงใจแรงผลักดันที่เป็นจิตใต้สำนึกโดยบุคคลจะต้องเข้าใจบทบาทของจิตใต้สำนึกว่าส่งผลต่อพฤติกรรมในปัจจุบันโดยบุคคลนั้น

จากที่กล่าวมานั้นแนวคิดจิตวิเคราะห์ มีส่วนช่วยในการทำความเข้าใจในสภาวะของจิต ที่เป็นแรงขับเคลื่อนให้ มนุษย์แสดงพฤติกรรมที่มีความแตกต่างกัน อันนำไปสู่การสร้างสรรคผลงานที่ตรงตามแนวคิดสร้างสรรค์ อันแสดงถึงความเสื่อมสลาย ไม่จีรัง ความสิ้นหวัง แต่ด้วยแนวคิดทางพุทธศาสนาทำให้ผู้สร้างสรรค์พบหนทางออกที่จะเยียวยาจิตของตนเองให้ดีขึ้น โดยใช้

ศิลปะบำบัดเป็นเครื่องมือที่ช่วยเยียวยาจิตใจได้ อาจเป็นเครื่องมือสร้างความสัมพันธ์ สร้างหนทางที่มีนัยสำคัญสำหรับการดำรงชีวิต ดังต่อไปนี้

2.5 ศิลปะบำบัด

เป้าหมายของการทำศิลปะบำบัดคือ การเข้าถึงสมดุลหรือจุดที่ชีวิตจะดำรงอยู่ได้อย่างมีความสุข (ตามสมควร) ปัญหาบางอย่างอาจไม่สามารถทำให้หมดไปแต่คนจะต้องดำรงอยู่ให้ได้ ด้วยศักยภาพที่มีอยู่ และมีชีวิตอยู่ท่ามกลางความเป็นจริง เช่น ถ้าทำศิลปะบำบัดกับผู้ป่วยโรคเครียด เป้าหมายไม่ใช่ทำโรคเครียดให้หายไป หากแต่เป็นการช่วยเหลือให้คลี่คลายจากความทุกข์ ความกลัว ไม่ว่าจะเป็นกวล้างเจ็บ กลัวพลัดพราก หรือ กลัวตาย ดึงศักยภาพในตัวออกมาใช้ เพื่อเคลื่อนกลับไปสู่ตัวตนเดิมที่เคยเป็น เคยมีความสุขอย่างไรก็ให้สามารถมีความสุขได้อีกครั้ง ด้วยการเข้าถึงความจริงที่ว่า ความเจ็บป่วยหรือความตายเป็นเพียงเหตุการณ์หนึ่ง หรือเรียกว่าเป็นเพียงส่วนหนึ่งของชีวิต ไม่ใช่ทั้งหมด

การใช้ศิลปะจะช่วยให้เข้าใจความต้องการของผู้ป่วยโรคเครียดได้ง่ายกว่าการพูดคุย เพราะศิลปะมีลักษณะไม่คุกคาม ผู้รับการบำบัดจึงไม่ต้องใช้กลไกป้องกันตัวเองมาก ผู้ป่วยวาดอะไรบางอย่างลงไปในงานแล้วลบทิ้งหรือวาดทับ ถ้าเราดูเพียงผลลัพธ์สุดท้าย เราอาจจะมองไม่เห็นร่องรอยของสิ่งที่มีอยู่ก่อน ข้อมูลสำคัญ ๆ จะหล่นหายไป สำหรับนักศิลปะบำบัด ชิ้นงานเป็นเพียงผลพลอยได้ของกระบวนการ ศิลปะบำบัดเป็นทั้งเครื่องมือในการเข้าไปสังเกต รับฟัง ยอมรับผู้ป่วยอย่างที่เป็น แล้วจะเห็นแง่มุมบางอย่าง ไม่ว่าจะเป็เรื่องราวด้านลบ ความเจ็บปวด หรือความภาคภูมิใจ ศิลปะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยเยียวยาจิตใจได้ ซึ่งไม่จำกัดว่าต้องเป็นศิลปะประเภทไหน แต่งบทกวีก็ได้ อ่านหนังสือก็ได้ ปั้นประติมากรรมก็ได้ แล้วแต่ความเชี่ยวชาญของผู้บำบัดและความถนัดของผู้ป่วย ในระหว่างกระบวนการ ศิลปะจะทำหน้าที่หลาย ๆ อย่าง ครั้งแรก ๆ อาจเป็นเครื่องมือสร้างความสัมพันธ์ ต่อมาเป็นช่องทางเก็บเกี่ยวข้อมูล บางครั้งศิลปะทำหน้าที่ตั้งคำถาม บางจังหวะเป็นเครื่องถ่ายเทพลังงานที่ล้นอยู่ภายใน บางทีก็เป็นเครื่องบอกทาง และหลายๆ โอกาสก็นำไปสู่ความเข้าใจอะไร ๆ ที่มีนัยสำคัญสำหรับการดำรงชีวิต เช่นเดียวกันกับผู้สร้างสรรค์ที่ใช้ศิลปะเยียวยาจิตใจ ในภาวะที่มีความเครียดกดดันในช่วงที่ต้องดูแลมารดาที่ป่วยเป็นจิตเภท ต้องใช้ความใจเย็น ออดทน มีสติในการดูแลรักษาต่อเมื่อผู้สร้างสรรค์ได้ทำงานศิลปะกลับรู้สึกได้ถึงความสุขสงบ มีสติ สบายใจ ได้ผ่อนคลายความตึงเครียด เป็นช่วงเวลาของผู้สร้างสรรค์รู้สึกมีความสุขขึ้นมีกำลังใจมากขึ้น และพร้อมจะผ่านพ้นปัญหาไปได้ในแต่ละวัน

จากที่กล่าวมานั้นแนวคิดศิลปะบำบัด มีส่วนช่วยในการทำความเข้าใจในสภาวะของชีวิต รักษาความสมดุลหรือจุดที่ชีวิตจะดำรงอยู่ได้อย่างมีความสุข เป็นแรงขับเคลื่อนให้ของชีวิตที่ต้อง

อยู่ท่ามกลางความเป็นจริงด้วยการมุ่งบำบัดความทุกข์ที่เกิดขึ้น ไปสู่การสร้างสรรคผลงานที่นำเสนอในแนวทางศิลปะจัดวาง (Installation Art) ดังต่อไปนี้

2.6 ศิลปะจัดวาง (Installation Art)

ศิลปะจัดวาง แรกเริ่มปรากฏให้เห็นในปี 1970 โดยเริ่มจากสหรัฐอเมริกาและยุโรป ความหมายโดยทั่วไปของคำว่า อินสตอลเลชัน (Installation) (สมพร รอดบุญ, 2551, ออนไลน์) คือ การติดตั้งหรือจัดวาง แต่คำว่า Installation Art ในผลงานทัศนศิลป์แล้ว มันคือ งานศิลปะที่มีตัววัตถุทางศิลปะสัมพันธ์เฉพาะกับพื้นที่ (Site-Specific) ถูกทำขึ้นสำหรับพื้นที่เฉพาะนั้นๆ โดยการนำวัสดุที่มีความหมายมาจัดวางใหม่เพื่อให้คุณค่าและความหมายของวัตถุเปลี่ยนแปลงไป โดยเนื้อหาของงานจัดวางหรือศิลปะจัดวางนั้นไม่ใช่ลัทธิทางศิลปะหรือแนวคิดทางศิลปะ แต่เป็นรูปแบบของการนำเสนองานจัดวางผลงานโดยการกำหนดอาณาเขตหรือพื้นที่เฉพาะหรือปฏิสัมพันธ์ร่วมกับสภาพแวดล้อมอาจจะถูกเรียกในอีกรูปแบบหนึ่งเช่นศิลปะภูมิทัศน์ (Land Art) งานจัดวางจะให้ผู้ชมเข้าไปในอาณาบริเวณพื้นที่งานและมีปฏิสัมพันธ์ในบางส่วนหรือทุกส่วนของงาน เพื่อกระตุ้นเราผลเชิงประสบการณ์และการรับรู้ที่แตกต่างกัน สิ่งนี้ทำให้มีความแตกต่างไปจากการชมงานจิตรกรรมหรือประติมากรรมแบบเดิมที่รับสุนทรียภาพเชิงเดียวในผลงานศิลปะ การรับรู้สุนทรียภาพจากงานลักษณะจัดวางไม่ได้เป็นการรับรู้ทางการมองเห็น อาจยังสามารถได้ยินเสียง ได้รับกลิ่น และการสัมผัส ได้อีกด้วย

2.6.1 ลักษณะสำคัญของศิลปะจัดวาง

2.6.1.1 ต้องมีลักษณะองค์ประกอบร่วมกัน คือ ผู้ชม ผลงาน และพื้นที่อาณาบริเวณ

2.6.1.2 การมีส่วนร่วมและปฏิสัมพันธ์ของผู้ชม (Spectator Participation) ไม่ว่าจะเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของผลงาน หรือการกระทำใดที่สัมพันธ์กับผู้ชมงาน ผลของประสบการณ์ร่วมนั้นอาจเป็นไปตามที่ศิลปินออกแบบควบคุมไว้หรือบังเกิดฉับพลันโดยไม่คาดคิดนอกการคาดการณ์ก็ได้

2.6.1.3 พื้นที่กำหนดโดยเฉพาะ (Specific Space) ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของผลงาน ถ้าเป็นพื้นที่ภายนอกอาคารอาจเรียกว่า ศิลปะภูมิทัศน์ (Land Art) ดังนั้นงานศิลปะจัดวางไม่ใช่เป็นเพียงภายในอาคารเพียงเท่านั้น

2.6.1.4 ศิลปะจัดวางเกิดจากกระบวนการที่สร้างสถานการณ์ทางศิลปะกับผู้ชมและพื้นที่ โดยส่วนมากจะมีการเปลี่ยนแปลงก่อให้เกิดสถานการณ์หรือปรากฏการณ์ของปฏิสัมพันธ์ใหม่เสมอ

2.6.1.5 สิ่งที่จะเก็บไว้หรือสะสมได้ไม่ใช่ตัวของผลงาน แต่เป็นสื่อบันทึกต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาพถ่าย วีดิทัศน์ หรือสิ่งพิมพ์หรือเอกสาร แต่ผลงานศิลปะจัดวางสามารถกำกับและกำหนดสร้างจัดวางได้อีกเสมอ

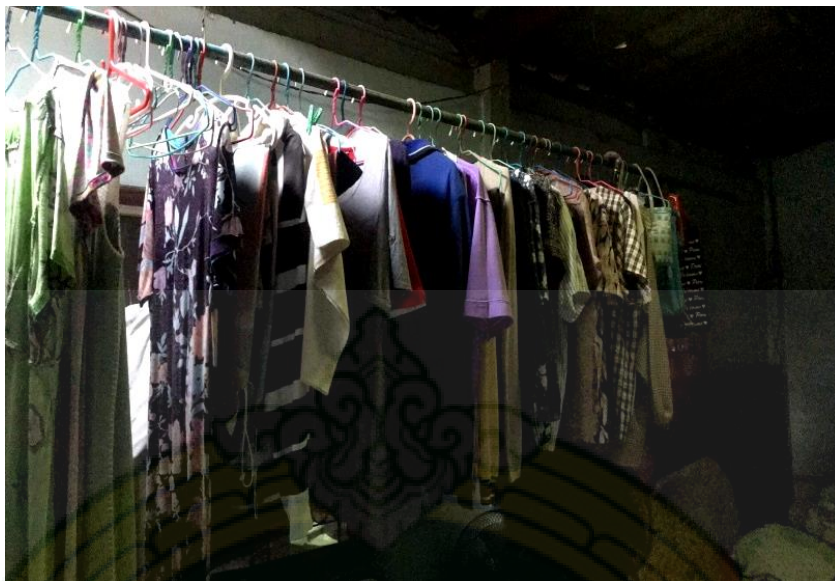
2.7 การศึกษาอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมของมารดาผู้สร้างสรรค์ดังต่อไปนี้

2.7.1 อิทธิพลจากจากวัตถุที่ใช้ในชีวิตประจำวันของมารดา

ผู้สร้างสรรค์สัมผัสได้ถึงความรู้สึกจากโรคจิตเภทของมารดา และต้องพบเจอกับสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นจากปัจจัยที่ส่งผลในการดำรงชีวิตมารดา จากวัตถุในชีวิตประจำวันของมารดานำมาสร้างสรรค์ เช่น ห้องนอนของมารดาที่ถูกรื้อค้น จนเสื้อผ้า ข้าวของเกลื่อนกระจายเต็มพื้น มารดาไม่สามารถควบคุมตนเองได้ ในภาวะของโรคที่เป็น ทำให้ผู้สร้างสรรค์ต้องใช้เวลาในการดูแลมารดาอย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้

ภาพที่ 2 ที่อยู่อาศัยในชีวิตประจำวันของมารดา
ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 3 ที่อยู่อาศัยในชีวิตประจำวันของมารดา
ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

2.8 ผลงานศิลปินที่ทำการศึกษา

ผลงานจากศิลปินที่ให้แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ ทั้งทางแนวความคิด เนื้อหาสาระทางศิลปะประกอบด้วย ประกอบด้วยศิลปิน มณฑิยา บุญมา, ศิระ สุวรรณศรีและศิลปินต่างประเทศ ได้แก่ ศิลปิน ชาง ฮวน (Zhang Huan), แพนนี่ ออโรริง (Fanny Alloing), ที่สร้างสรรค์ผลงานในเทคนิคศิลปะสื่อผสม (Mixed Media) ในรูปแบบต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับการสร้างสรรค์ ซึ่งมีที่มาดังต่อไปนี้

2.8.1 Zhang Huan (ฉาง ฮวน)

ศิลปินเชื้อสายจีนที่มีผลงานศิลปะร่วมสมัยในระดับนานาชาติ ซึ่งเป็นที่รู้จักในฐานะศิลปินที่ทำงานด้วยศิลปะการแสดง (performance) และศิลปะร่วมสมัย ด้วยเหตุที่เขาหันมานับถือศาสนาพุทธแทนความเชื่อเดิมที่เขาเคยมีอยู่ผนวกกับการเปลี่ยนแปลงของโลกและปัญหาต่าง ๆ มากมายในยุคปัจจุบัน เขาเริ่มสร้างผลงานด้วยสื่อศิลปะอื่นๆเช่นจิตรกรรมและประติมากรรม ศิลปินใช้ผลงานในการสำรวจตั้งคำถามและค้นหาความหมายอันลึกซึ้งของศาสนาพุทธ คือการสำรวจย้อนกลับเข้าไปภายในเพื่อค้นให้พบตัวตนและการพัฒนาวิถีสู่ทางจิตวิญญาณ ที่เป็นแก่นแท้ของปรัชญาและศาสนาพุทธ

Berlin Buddha เป็นผลงานประติมากรรมกึ่งศิลปะจัดวางเชิงกระบวนการ (Process Base) ที่ Zhang Huan สร้างขึ้นสำหรับการแสดงในแกลเลอรีแห่งหนึ่งในเบอร์ลินและนั่นเป็นเหตุผลที่มันถูกตั้งชื่อเช่นนั้น ในผลงานชิ้นนี้ ขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการสร้างงานประติมากรรม

ถูกนำมาแสดงให้เห็นในที่สาธารณะและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามเงื่อนไขของเวลาและกฎของธรรมชาติที่เป็นสาระสำคัญของงานชิ้นนี้ก็ถูกเปิดเผยให้ผู้ชมได้เห็น เมื่อประติมากรรมถูกถอดออกจากแม่พิมพ์และนำมาวางให้เผชิญหน้ากับแม่พิมพ์ของตัวเอง มันเป็นภาพจำลองของพระพุทธรูปสองชิ้น ชิ้นหนึ่งคือแม่พิมพ์อลูมิเนียมสูงสี่เมตร ส่วนภาพจำลองของพระพุทธรูปอีกชิ้นหนึ่งนั้นถูกสร้างขึ้นจากการใช้เถ้าของรูปที่ถูกอัดกันจนแน่นและปราศจากการใช้กาวยัดให้ติดเข้าด้วยกัน มันจึงค่อย ๆ หลุดและร่วงหล่น ค่อย ๆ ผุพังและเสื่อมสภาพไปตลอดเวลาของการแสดงด้วยน้ำหนักและความเป็นรูปทรงของตัวเองและการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม

ดังนั้น นอกจากความหมายของการครุ่นคิดพิจารณา สมาธิ และการตรัสรู้ที่มีอยู่ในรูปลักษณ์และความเป็นสิ่งจำลองของพระพุทธรูปแล้ว Berlin Buddha ยังแสดงถึงกฎแห่งความจริงของการแตกดับและการละสังขาร มันแสดงถึงความไม่เที่ยงแท้ของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นแก่นสารอันลึกซึ้งตามวิถีคิดของพุทธศาสนา

ภาพที่ 4 Berlin Buddha
ที่มา: คลังสะสมศิลปกรรม (2562, ออนไลน์)

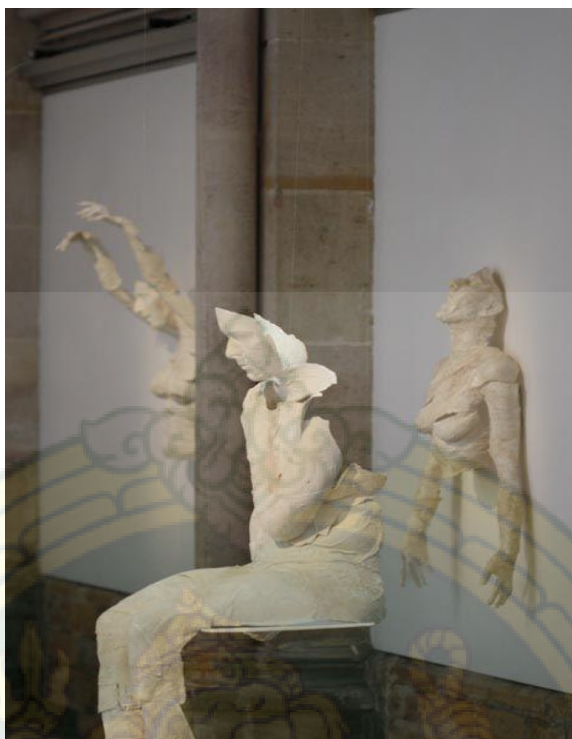

ภาพที่ 5 Berlin Buddha
ที่มา: คลังสะสมศิลปกรรม (2562, ออนไลน์)

จากที่กล่าวมานั้นผู้สร้างสรรค์ได้แนวคิดที่เกี่ยวกับความเสื่อมสลาย การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามเงื่อนไขของเวลาและกฎของธรรมชาติ การค้นพบตัวตนและการพัฒนาภูมิภาวะในทางจิตใจและจิตวิญญาณ ที่เป็นแก่นแท้ของปรัชญาและศาสนาพุทธ

2.8.2 Fanny Alloing

ศิลปินชาวฝรั่งเศสที่ใช้วัสดุเช่น ฝือกปูนพลาสติก ผ้าไหมและกระดาษในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม โดยรับแรงบันดาลใจจากเรือนร่างของมนุษย์ ศิลปินสร้างการแสดงออกของจิตวิญญาณ เพื่อให้รับรู้ช่วงเวลาของชีวิต ความรัก ความสูญเสียและการมีชีวิตอยู่ กระบวนการสร้างสรรค์ที่ซับซ้อนนั้น แพนนี่เริ่มทดลองการหล่อแม่พิมพ์จากฝือกปูน เมื่อศิลปินสูญเสียป้าอันเป็นที่รักซึ่งทำให้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความตายและความสูญเสีย การแสดงออกทางประติมากรรมที่มีรูปทรงทางกายวิภาคต่าง ๆ ซึ่งสร้างความสะท้อนอารมณ์ผ่านโครงสร้างทางกายวิภาคของมนุษย์ ที่ให้ความรู้สึกอันทุกขทรมานทั้งจากการแสดงออกทาง ท่าทาง การเคลื่อนไหว ศิลปินอาศัยการวางแผนและการจัดการอย่างเป็นระบบตั้งแต่เริ่มต้นในการออกแบบพื้นที่ที่จัดแสดง การติดตั้งจัดวางผลงาน และการออกแบบจัดแสงเพื่อสร้างประสบการณ์ใหม่ให้กับผู้ชมงาน

ภาพที่ 6 Fragiles

ที่มา: Fanny Alloing – Plaster and Gauze Body Sculptures (2562, ออนไลน์)

ภาพที่ 7 Fragiles

ที่มา: Fanny Alloing – Plaster and Gauze Body Sculptures (2562, ออนไลน์)

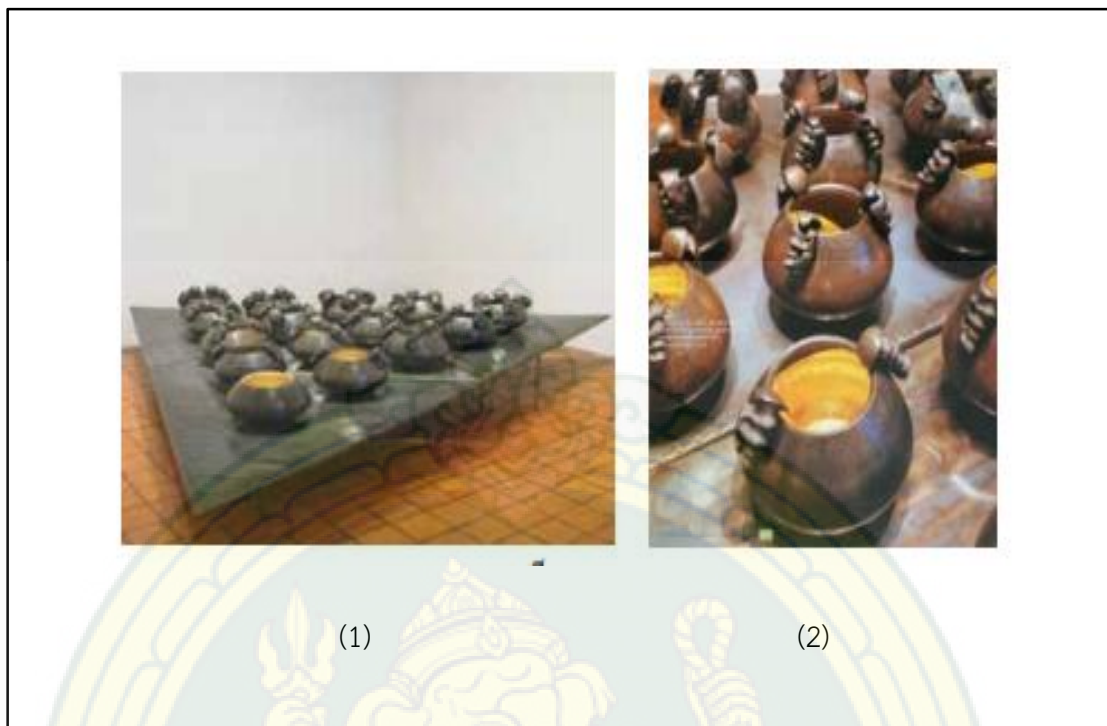
2.8.3 มณเฑียร บุญมา

มณเฑียร บุญมา เป็นหนึ่งในศิลปินคนสำคัญของวงการศิลปะร่วมสมัยไทยและนานาชาติ เขาเป็นผู้บุกเบิกการทำงานที่ผสมผสานระหว่างศิลปะสื่อผสม งานจัดวางและงานเชิงความคิดเข้าด้วยกัน เคยเข้าร่วมแสดงนิทรรศการศิลปะที่โดดเด่นในระดับนานาชาติ ผลงานของมณเฑียรมีความโดดเด่นในการผสมผสานศิลปะไทยและตะวันตกได้อย่างกลมกลืน รวมทั้งความลุ่มลึกในแนวคิดที่แฝงไปด้วยปรัชญาพุทธจากความเจ็บป่วยป่วยของภรรยาด้วยโรคมะเร็งทรวงอก ผลงานของมณเฑียรจึงเริ่มหันเข้าสู่กระบวนการคิดและการตั้งคำถามเชิงพุทธปรัชญาต่อความหมายของการเกิด มีชีวิตอยู่ และการตาย จนพบว่าตนเองกำลังป่วยด้วยโรคมะเร็งถึงกระนั้นมณเฑียรก็ไม่เคยหยุดสร้างงานศิลปะ แม้ว่าร่างกายจะไม่เอื้ออำนวยต่อการทำงานแต่มณเฑียรก็ยัง มีพลังสร้างสรรค์ผลงานจนวาระสุดท้ายของชีวิต มณเฑียร บุญมา ถือเป็นศิลปินสำคัญในวงการศิลปะร่วมสมัย

ศิลปินให้แง่คิดทางพุทธศาสนาอย่างลึกซึ้งและถ่ายทอดผลงานในเชิงวัสดุแฝงความหมายอีกเป็นจำนวนมาก มีทั้งผลงานที่ใช้บาตรพระมาเป็นสัญลักษณ์แทนความหมายในเรื่องจิตและสมาธิ มณเฑียรมองรูปแบบผลงานและความคิดในการใช้วัสดุบาตรพระนี้ว่าบาตรเป็นดังเครื่องมือในการฝึกจิตทำสมาธิ โดยการเพ่งมองลงไปในบาตรพระในผลงานที่มีชื่อว่า “โอม” (พ.ศ. 2535) ประกอบด้วยโต๊ะโลหะทรงสามเหลี่ยม มีบาตรพระ 15 ใบวางเรียงกันเป็นรูปสามเหลี่ยม ภายนอกบาตรจะมีสีดำคล้ำ ภายในบาตรจะสุกสว่างด้วยทองคำเปลว รอยมือจับดินเผาเกาะอยู่ขอบบาตรไล่เรียงจากมากไปหาน้อยบ่งบอกถึงกระบวนการปล่อยวางกิเลสและตัวตนจนเข้าสู่ความว่างไร้ตัวตน ศิลปินได้สร้างผลงานชุดบาตรพระนี้ขึ้นเพราะแรงบันดาลใจที่ภรรยาของเขาเริ่มป่วยเป็นโรคมะเร็งครั้งนั้นศิลปินได้รู้สึกถึงเรื่องเกี่ยวกับชีวิตของมนุษย์และมีความเข้าใจในพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก การเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องยอมรับและหลังจากนั้นความว่าง ความปล่อยวางและความตาย

ภาพที่ 8 โอม, 2535, ประติมากรรมสื่อผสม
ที่มา: มณเฑียร บุญมา (2548, น. 18)

ภาพที่ 9 โอม, 2535, ประติมากรรมสื่อผสม

(1) ภาพผลงานโดยรวม

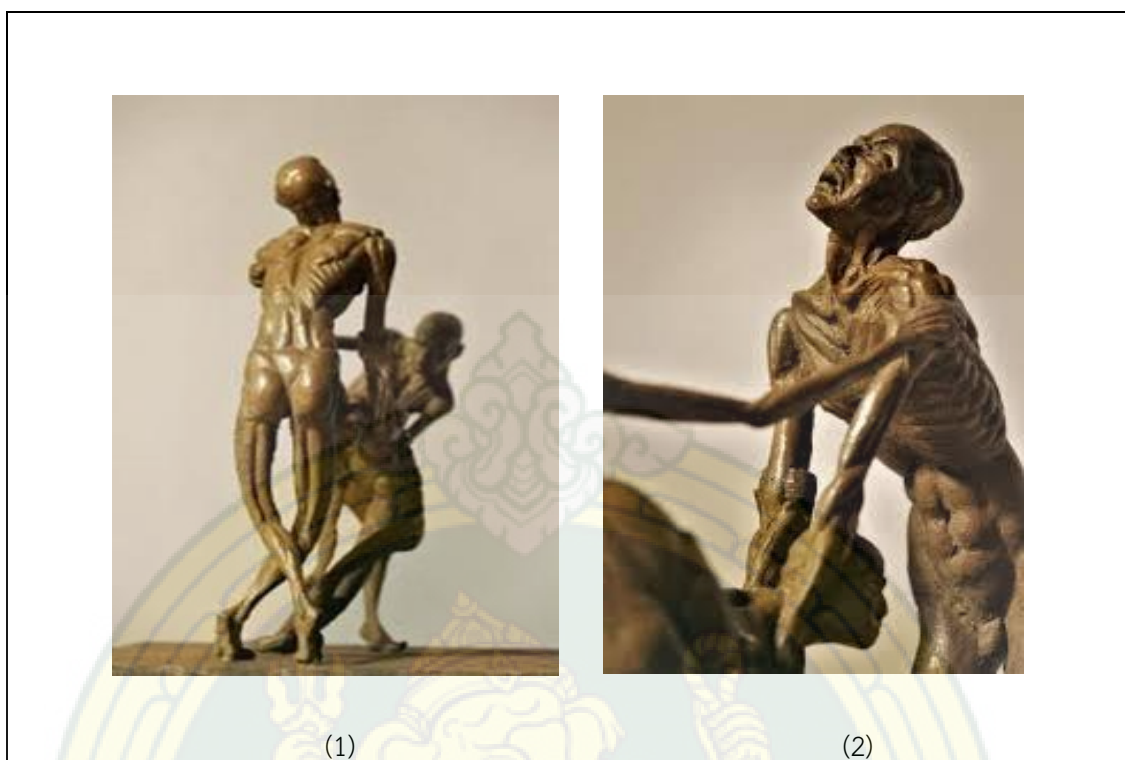
(2) ภาพแสดงรายละเอียดของผลงาน

ที่มา: มณฑิยา บุญมา (2548, น 19)

จากที่กล่าวมานั้นผู้สร้างสรรค์ได้แนวคิดที่เกี่ยวกับพุทธปรัชญาต่อความหมายของการหลีกเลี่ยงกิเลส ลดความเป็นอัตตา รวมถึงแนวทางในการสร้างสรรค์ในรูปแบบของศิลปะจัดวาง เพื่อให้สอดคล้องกับแนวความคิดที่เป็นแก่นแท้ของปรัชญาและศาสนาพุทธ

2.8.4 ศิระ สุวรรณศร

ดร.ศิระ สุวรรณศร เกิดเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2561 เป็นอาจารย์และศิลปิน ประติมากรรม จบปริญญาตรี ภาควิชาประติมากรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร และจบมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผลงานของอาจารย์ ศิระ สุวรรณศร บอกเล่าเรื่องราวที่เกี่ยวกับความทุกข์ของชีวิตที่เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัว รวมถึงหนทางการต่อสู้ของตนเองโดยพึ่งพาหลักทางพุทธศาสนา ว่าด้วยกฎไตรลักษณ์ ตามหลักพุทธศาสนา สร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมลอยตัว (Stand Alone) ในชื่อชุดสังเวชวิจักษ์ : ทางสู่ปัญญา ผ่านความเสื่อมสลาย เพื่อสื่อสะท้อนถึงการเสื่อมสลาย และกระตุ้นเตือนความรู้สึกลดสังเวชของผู้ชม โดยการพิจารณาผลงานศิลปะด้วยปัญญาที่แยบยล

ภาพที่ 10 งานชุดสังเวชวิจักษ์ : ทางสู่ปัญญาผ่านความเสื่อมสลาย

(1) โครงสร้างรูปทรง “พ่อ” (ด้านหลัง)

(2) รายละเอียดรูปทรง “พ่อ” (ด้านซ้าย)

ที่มา: ศิระ สุวรรณสร, ภัณฑา หงส์อุเทน และวิชัย สิทธิรัตน์ (2560, น. 3155)

ภาพที่ 11 : งานชุดสังเวชวิจักษ์ : ทางสู่ปัญญาผ่านความเสื่อมสลาย

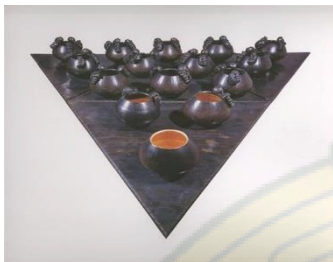
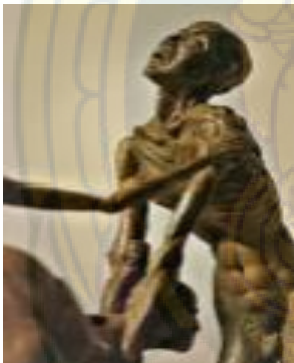
ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

จากที่กล่าวมานั้นผู้สร้างสรรค์ได้รับอิทธิพลจากแนวความคิดที่พิจารณาถึงเหตุแห่งทุกข์ของชีวิตโดยผ่านผลงานของศิลปินโดยการใช้กฎไตรลักษณ์เพื่อสื่อสะท้อนถึงความเสื่อมสลายของชีวิตรวมถึงแนวทางในการสร้างสรรค์ในรูปแบบของศิลปะจัดวาง เพื่อให้สอดคล้องกับแนวความคิดที่เป็นแก่นแท้ของปรัชญาและศาสนาพุทธ

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของการสร้างสรรค์ระหว่างงานศิลปะของผู้สร้างสรรค์กับศิลปินที่นำมาศึกษา

ชื่อศิลปิน / ภาพผลงาน	ความเหมือน	ความแตกต่าง	สิ่งที่ได้รับ
Zhang Huan แนวคิด การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามเงื่อนไขของเวลาและกฎของธรรมชาติซึ่งแสดงถึงความจริงของการแตกดับและการละสังขารความไม่เที่ยงแท้ของสิ่งต่างๆ ซึ่งเป็นแก่นสารอันลึกซึ้งตามวิธีคิดของพุทธศาสนา	- ด้านแนวคิดและทฤษฎีที่สื่อถึงเรื่องราวเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา กฎแห่งไตรลักษณ์ - รูปแบบของผลงานที่มีลักษณะแตกหัก ร่วง หล่น ไม่คงที่เปลี่ยนแปลงสภาพทางการเวลา - การสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีศิลปะแนวไม่จีรัง	- รูปแบบงานเป็นลักษณะผลงานประติมากรรมกึ่งศิลปะจัดวางที่เน้นกระบวนการเชิงปฏิสัมพันธ์ - เทคนิคการทำงานในเชิงประติมากรรมที่ใช้วัสดุที่มีความเสื่อมสลาย - การใช้วัสดุที่แตกต่างกันในการนำเสนอผลงาน	- ทฤษฎีศิลปะแนวไม่จีรัง - กฎไตรลักษณ์ - เทคนิคการนำเสนอผลงานในรูปแบบความเสื่อมสลาย
Fanny Alloing 	- แนวคิดเรื่องความทุกข์ความสูญเสียและความมีชีวิตอยู่ - เทคนิคการหล่อด้วยการใช้วัสดุเช่นเพื่อกปูน การประกอบขึ้นรูป	- รูปแบบผลงานที่เป็นลักษณะกายวิภาคแสดงอิริยาบถต่างๆ	- เทคนิคการนำเสนอผลงานในรูปแบบความเสื่อมสลาย การแห้วเหงว้าของกายวิภาค

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของการสร้างสรรค์ระหว่างงานศิลปะของผู้สร้างสรรคกับศิลปินที่นำมาศึกษา (ต่อ)

ชื่อศิลปิน / ภาพผลงาน	ความเหมือน	ความแตกต่าง	สิ่งที่ได้รับ
มณฑิยา บุญมา แนวคิด เกี่ยวกับพุทธปรัชญา การลดกิเลส ตัวตน และการดับทุกข์	-แนวคิดเรื่องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา สะท้อนมุมมองความทุกข์ที่เกิดขึ้นในชีวิตด้วยการใช้สติสัมปชัญญะในการแก้ไขปัญหา	- รูปแบบงานเป็นลักษณะผลงานประติมากรรม	- กระบวนการการสร้างสรรคผลงานโดยผ่านแนวคิดทางพระพุทธศาสนา
ศิริะ สุวรรณศรี แนวคิด กฎแห่งความจริง ความไม่เที่ยงแท้ของสังขาร ความเปราะบางของชีวิต ความตายและสภาวะของวิญญูสงสาร	- แนวคิดเรื่อง กฎไตรลักษณ์สะท้อนมุมมองความทุกข์ของชีวิตทุกสรรพสิ่งอันที่กำลังเสื่อมสลาย - แนวคิด เกี่ยวกับศิลปะความไม่จีรัง	- สร้างสรรคผลงานรูปแบบงานประติมากรรมขนาดใหญ่	- กฎไตรลักษณ์ - เทคนิคการนำเสนอผลงานในรูปแบบความเสื่อมสลาย

ที่มา: ผู้สร้างสรรค

จากที่ศึกษาทฤษฎีรวมทั้งศิลปินที่เกี่ยวข้องนั้นทำให้ผู้สร้างสรรคเกิดการพัฒนาทางด้านแนวคิด เทคนิควิธีการ การนำเสนอ รวมทั้งข้อมูลของผลงานศิลปินดังจะเห็นได้จากตารางเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของการสร้างสรรค์ระหว่างงานศิลปะของผู้สร้างสรรคกับศิลปินที่นำมาศึกษาซึ่งทำให้ผลงานเกิดความลงตัวและตรงตามแนวคิดมากที่สุด

บทที่ 3

วิธีการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานในชื่อชุด “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์” ที่แสดงออกให้เห็นถึงสภาวะการณ์ อันโหดร้าย หดหู่ จากโรคจิตเวชของผู้เป็นมารดาซึ่งเป็นต้นเหตุแห่งการแสวงหาหนทางแห่งการดับทุกข์ โรคภัย และการเรียนรู้และเข้าใจในสัจธรรมของชีวิตรวมถึงบำบัดเยียวยารักษาสภาพจิตใจสิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อทางความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ ผู้แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานที่แสดงออกโดยถ่ายทอดกระบวนการทางความคิดที่นำเสนอด้วยกระบวนการทางเทคนิคผลงานสื่อผสม (Mixed Media) ด้วยการนำเสนอในแนวทางศิลปะจัดวาง (Installation)

1. ความเป็นมาแนวคิดแรงบันดาลใจ

ผู้สร้างสรรค์ใช้ประสบการณ์ของชีวิตจากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ทำให้เห็นได้ว่า ความทุกข์อันเป็นต้นเหตุอันสำคัญ ซึ่งส่งผลกระทบต่อครอบครัวของผู้สร้างสรรค์ คือเกิดกับมารดา เพราะมารดาที่ป่วยเป็นโรคจิตเภท ด้วยการสูญเสียความทรงจำบางช่วงเวลา ทำให้ไม่สามารถควบคุมตนเอง จนทำให้ผู้สร้างสรรค์ เกิดความกดดัน เป็นทุกข์ เพราะความรัก และเป็นห่วงมารดา พยายามดูแลรักษาอย่างสุดความสามารถ จากปัญหาดังกล่าวจึงเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้สร้างสรรค์ แสดงออกในรูปแบบศิลปะของความเสื่อมสลาย เปลี่ยนแปลง ด้วยการสร้างสัญลักษณ์จากการเผาไหม้ เพื่อแทนค่าความทุกข์และความทรงจำของมารดาที่ถูกกลืนหายไปด้วยภาวะของโรคจิตเภท นอกจากนั้นผู้สร้างสรรค์ยังเลือกใช้สัญลักษณ์ของวัสดุ ผสมผสานกับการควบคุมสี อันเป็นตัวแทนของความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ ที่มีทั้งด้านบวก และด้านลบ ในผลงานเดียวกัน เพื่อเป็นการบอกเล่าให้เห็นถึงอารมณ์ของผู้สร้างสรรค์ ที่มีต่อสภาวะการณ์อันโหดร้าย หดหู่ จากโรคจิตเวชของผู้เป็นมารดา ทางออกของปัญหาที่ผู้สร้างสรรค์ ค้นพบคือการศึกษาหลักธรรมทางพุทธศาสนา เพื่อแสวงหาหนทางแห่งการดับทุกข์ เป็นการเรียนรู้ และเข้าใจในสัจธรรมของชีวิตรวมถึงบำบัดเยียวยารักษาสภาพจิตใจ การยอมรับความจริงที่เกิดขึ้น และเข้าสู่กระบวนการเชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ กับการสร้างสรรค์ที่สะท้อนมุมมองอันกล่าวถึงสภาวะของจิต การแทนที่ของความทุกข์ อีกทั้งเป็นเครื่องกระตุ้นเตือนถึงแนวความคิดในเรื่อง “ไตรลักษณ์” อันเป็นหลักคำสอนในพุทธปรัชญา ชี้ให้เห็นความจริงขั้นพื้นฐานที่สุดของธรรมชาติที่มุ่งแสดงถึงความไม่เที่ยงแท้ของชีวิต ทุกสิ่งล้วนเกิดแล้วดับตามหลักพุทธปรัชญา

2. ข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

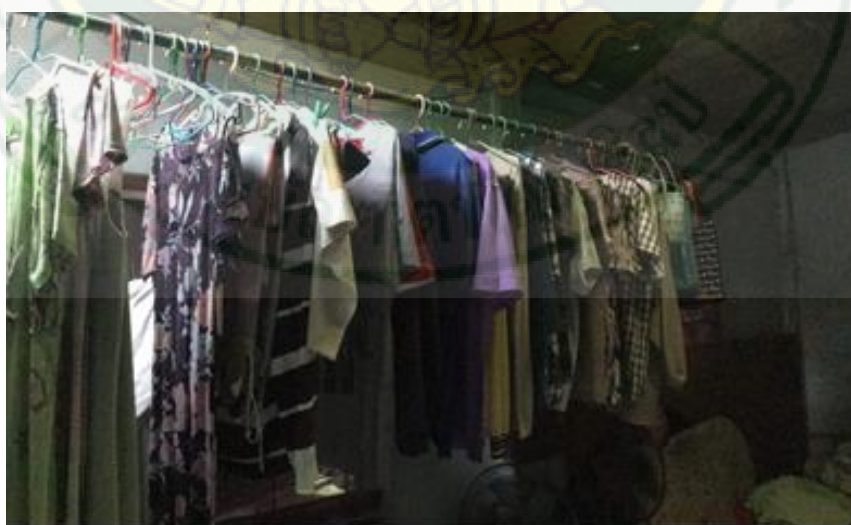
2.1 ข้อมูลจากประสบการณ์ตรงของผู้สร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์สัมผัสได้ถึงความทุกข์จากโรคจิตเภทของมารดาและต้องพบเจอกับสิ่งร้ายหรือสิ่งกระตุ้นจากปัจจัยที่ส่งผลในการดำรงชีวิตมารดา จากวัตถุในชีวิตประจำวันของมารดาที่เคลื่อนกระจาย ไม่มีระเบียบ ด้วยภาวะอาการหวาดระแวง นำมาสร้างสรรค์ ทำให้ผู้สร้างสรรค์ได้รับเป็นประสบการณ์ตรงและเกิดเป็นแรงบันดาลใจสู่การสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้จึงทำการเก็บข้อมูลดังต่อไปนี้

ภาพที่ 12 สภาพแวดล้อมภายในบ้าน

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 13 สภาพแวดล้อมภายในบ้าน

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

2.2 การหาข้อมูลจากเอกสาร

2.2.1 กรมสุขภาพจิต ผู้สร้างสรรค์ค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลักษณะและประเภทของโรคทางจิต อาการ การบำบัดเยียวยารักษา ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงาน

ภาพที่ 14 การศึกษาหาแหล่งข้อมูลจากสถานที่จริง กรมสุขภาพจิต

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

2.2.2 โรงพยาบาลบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับโรคของมารดา ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลักษณะและประเภทของโรคทางจิต ลักษณะของอาการ การบำบัดเยียวยารักษา ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างผลงาน

ภาพที่ 15 การหาข้อมูลจากสถานที่จริง สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

2.2.3 หอสมุดแห่งชาติ ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาหาข้อมูลด้านเอกสาร หนังสือ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโรคจิตเวช กรอบทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลจริงและข้อมูลที่สำคัญ ในการนำมาใช้เป็นต้นแบบและพัฒนาความคิดและการสร้างสรรค์ เพื่อเป็นรูปแบบแนวความคิดนำมาดัดแปลงและนำมาสร้างสรรค์ผลงาน

ภาพที่ 16 การหาข้อมูลจากสถานที่จริง หอสมุดแห่งชาติ
ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

2.2.4 ข้อมูลจากแหล่งหนังสือและเอกสารวิชาการ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ในภาคเอกสารจากหนังสือและตำราวิชาการ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาสรุปเป็นองค์ความรู้

ภาพที่ 17 การหาข้อมูลจากหนังสือและตำราวิชาการที่เกี่ยวข้อง
ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ทำการศึกษาเบื้องต้น อันประกอบไปด้วยข้อมูลในภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ ข้อมูลของศิลปินที่ทำการศึกษาค้นคว้าข้างต้นผู้สร้างสรรค์สามารถพัฒนาแนวคิดที่มีลักษณะเฉพาะตน จนนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานดังต่อไปนี้

3. เทคนิคในการสร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์นำวัสดุที่ใช้ในชีวิตประจำวันของมารดา นำมาดำเนินการสร้างสรรค์ผลงาน เป็นผลงานเทคนิคศิลปะสื่อผสม (Mixed Media) ร่วมกับวัสดุที่ตรงตามแนวคิด ด้วยการนำเสนอในแนวทางศิลปะจัดวาง (Installation Art)

3.1 เทคนิคการเผาไหม้

การเผาไหม้ คือการใช้ความร้อนในการแปรสภาพวัตถุ ให้เปลี่ยนรูป เปลี่ยนแปลง โดยการใช้ความร้อนในการสลายรูปทรง จากคงรูป เป็นสลายรูป โดยให้ความร้อนค่อยๆเผาวัตถุให้สลายไปในที่สุด เช่นเดียวกับความทุกข์ อันเป็นต้นเหตุสำคัญที่มีอิทธิพลต่อผู้สร้างสรรค์ซึ่งเกิดกับมารดาเพราะมารดาถูกวินิจฉัยว่าป่วยเป็นโรคจิตเภท ด้วยการสูญเสียความทรงจำบางช่วงเวลา ทำให้ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ ปัญหาดังกล่าวจึงเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้สร้างสรรค์ แสดงออกในรูปแบบศิลปะของความเสื่อมสลาย เปลี่ยนแปลง ด้วยการสร้างสัญลักษณ์ อันเกิดจากเทคนิคการเผาไหม้ เพื่อแทนค่าความทรงจำของมารดาที่ถูกกลืนหาย การถูกทำลาย ไปด้วยความร้อนในจิตใจของภาวะของโรคจิตเภท นอกจากนั้นผู้สร้างสรรค์ยังเลือกใช้สัญลักษณ์ของวัสดุจากชีวิตประจำวันของมารดา ผสมผสานกับการควบคุมสีและพื้นผิวจากการเผาไหม้ อันเป็นตัวแทนของความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ ซึ่งมีทั้งด้านบวก และด้านลบ จากการควบคุมการเผาไหม้ เพื่อเป็นการบอกเล่าให้เห็นถึงอารมณ์ของผู้สร้างสรรค์ ที่มีต่อสภาวะการณ์อันโหดร้าย หดหู่ จากโรคจิตเวชของผู้เป็นมารดาและเป็นการยอมรับความจริงที่เกิดขึ้น ตามสัจจะธรรมของพุทธศาสนา ที่ว่าทุกสิ่งคือของไม่เที่ยงแท้ ย่อมเสื่อมสลายไปตามเวลา เพื่อเข้าสู่กระบวนการเชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

ภาพที่ 18 การสร้างเทคนิคด้วยวิธีการเผาไหม้

- (1) ภาพใช้การเผาไหม้เพื่อควบคุมสภาพสีและพื้นผิวของวัตถุโดยรวม
- (2) ภาพการเผาไหม้เพื่อควบคุมสีและสร้างพื้นผิวจากการเผา

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

3.2 เทคนิคการทำแม่พิมพ์ทุบ

เมื่อได้รูปแบบที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว ในขั้นตอนต่อไปของการดำเนินงาน คือการทำแม่พิมพ์ทุบ ผู้สร้างสรรค์เลือกใช้ ฝือกปูนปลาสเตอร์ ซึ่งมีลักษณะเป็นปูนปลาสเตอร์มาเคลือบบนผ้าฝ้าย เมื่อผสมกับน้ำแล้วขึ้นรูปจากส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น มือและเท้าในอิริยาบถต่าง ๆ เพื่อจะนำไปเป็นแม่พิมพ์หล่อผลงานจริงให้เป็นวัสดุที่มีความคงทนถาวร คือ วัสดุไฟเบอร์กลาส สามารถเก็บรายละเอียดในพื้นที่ต่าง ๆ ได้เพื่อให้ผลงานมีความสมบูรณ์มากที่สุด

ภาพที่ 19 การสร้างเทคนิคด้วยวิธีการประเภททำพิมพ์

(1) ภาพการทำแม่พิมพ์จากเปลือกปูน

(2) ภาพการทำแม่พิมพ์จากเปลือกปูน

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

3.3 เทคนิคการหล่อไฟเบอร์กลาส

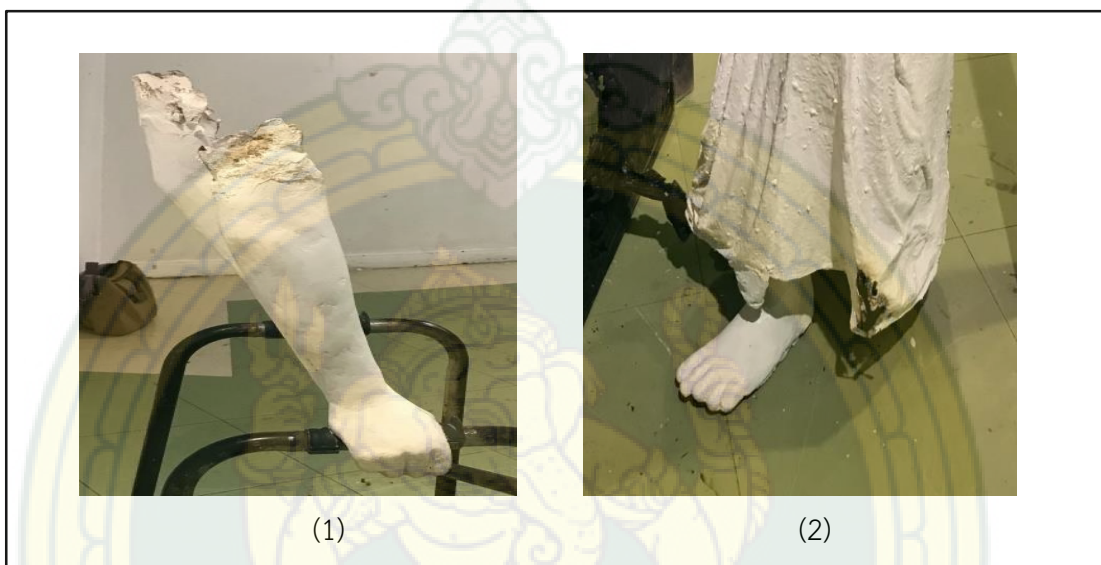
ผลิตภัณฑ์ไฟเบอร์กลาส เป็นผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ใส่วัสดุอื่นเพื่อเสริมความ แข็งแรง มีวัสดุมากกว่า 2 ชนิด มาประสานกัน วัสดุที่นำมาเสริมแรงให้พลาสติกคือ “ใยแก้ว” ซึ่งมี ลักษณะ อ่อนนุ่มแต่เหนียว ทนความร้อนได้สูง ส่วนพลาสติกที่นำมาใช้เป็นเนื้อ ต้องเป็นชนิดที่มี ความแข็งแรงมาก ซึ่งถ้าไม่มีการเสริมแรงแล้วจะเปราะ ดังนั้น เราจึงเลือกเอาพลาสติกประเภท โพลีเอสเตอร์เรซิน ไวนิลเอสเตอร์เรซิน และอีพอกซีเรซิน พลาสติกจำพวกนี้เป็นพลาสติกเหลวซึ่งภายหลัง ต้องการผสม กับตัวช่วยเร่งปฏิกิริยา หรือ ตัวทำให้แข็ง แล้วจะเกิดปฏิกิริยาทางเคมี มีความร้อน เกิดขึ้นสูง กว่า 100 องศาเซลเซียส แล้วจะเปลี่ยนเป็นพลาสติกแข็งและจะไม่คืนรูปอีกจากนั้นเมื่อได้แม่พิมพ์ที่ เสร็จสมบูรณ์แล้ว ในขั้นตอนต่อไปของการดำเนินงาน คือการนำไปหล่อผลงานจริงให้เป็นวัสดุที่มีความ คงทนถาวรซึ่งมีกระบวนการดังนี้

1. ตกแต่งขัดผิว ทำความสะอาดแม่พิมพ์ด้วยผ้าแล้วเช็ดให้แห้ง
2. ผสมน้ำยาเรซิน + ตัวเร่งปฏิกิริยา + ตัวทำแข็ง + สีผสมเรซิน + ผงทลคัมคนให้เข้ากัน
3. เทเรซินที่ผสมแล้วลงบนแม่พิมพ์ ให้ได้ความหนาพอประมาณ ทั้งไว้ประมาณ 1 ซม.

ให้แห้งหมาด

4. วางใยแก้วที่ตัดไว้แล้วลงตามขอบหรือมุมที่คิดว่าจะวางยากก่อน แล้วค่อยไล่วางลงใน ส่วนที่เหลือโดยทั่ว ให้ความหนาพอสมควร แล้วใช้แปรงจุ่มขึ้นที่ผสมแล้ว ทาบนใยแก้วที่วางบน แม่พิมพ์ให้ทั่ว จากนั้นใช้ลูกกลิ้งไล่ฟองอากาศให้ทั่วแล้วปล่อยให้แห้ง ประมาณ 1 ชม. แล้วทาเรซินที่ ผสมแล้วลงอีกเพื่อให้ได้ความหนาของชิ้นงานตามที่ต้องการ

5. เมื่อชิ้นงานเริ่มแข็งตัวแล้ว ให้นำชิ้นงานออกจากแม่พิมพ์ แล้วทำการตัดแต่งชิ้นงานให้ เรียบร้อย สวยงาม ด้วยกระดาษทราย ก็จะได้ชิ้นงานตามต้องการ

ภาพที่ 20 การสร้างเทคนิคด้วยวิธีการประเภทการทำพิมพ์และการหล่อ

(1) ภาพมือที่ได้ทำการหล่อไฟเบอร์กลาส

(2) ภาพมือที่ได้ทำการหล่อไฟเบอร์กลาส

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

4. อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ตารางที่ 2 วัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ประเภทการเผา

ชื่อวัสดุ-อุปกรณ์	คุณสมบัติ	การนำไปใช้
วัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ประเภทการเผา		
หัวพ่นไฟสำหรับแก๊ส กระป๋อง 	ใช้สำหรับการเผาหรือพ่นไฟ สามารถปรับระดับการเผาไหม้ได้ เป็นการใช้อุปกรณ์ชนิดหนึ่งที่เรียกว่า ซึ่งเส้นทางในการใช้เปลวไฟทำให้ผิวหน้าของของวัตถุมีลักษณะไหม้	ใช้สำหรับการเผาเพื่อสร้างพื้นผิวของวัตถุต่างๆ
น้ำมันรอนสัน 	ลักษณะ น้ำมันรอนสันใช้ทำความสะอาดชิ้นส่วนของรถยนต์ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ นาฬิกาหรือเครื่องประดับน้ำมันสามารถเติมไฟแช็คได้และเป็นเชื้อไฟได้	ใช้เป็นเชื้อของไฟในการเผา
ไฟแช็ค 	ลักษณะเป็นอุปกรณ์จุดไฟแบบพกพา ประกอบด้วยช่องบรรจุที่ทำจากพลาสติกหรือโลหะ ใช้บรรจุเชื้อเพลิงที่เป็นของเหลว เมื่อจุดไฟจะมีกลไกที่ทำให้เกิดประกายไฟ และปล่อยเชื้อเพลิงในรูปแบบแก๊สออกมา	ใช้สำหรับจุดไฟ

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

ตารางที่ 3 วัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ประเภทการหล่อ

ชื่อวัสดุ-อุปกรณ์	คุณสมบัติ	การนำไปใช้
วัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ประเภทการทำพิมพ์และการหล่อ		
1. ฝือกปูน 	ปูนพลาสติกเทอร์มาเคลือบบนผ้าฝ้าย เมื่อผสมกับน้ำแล้วขึ้นรูปก็จะแข็งแรง ทนความร้อน ไม่มีอันตรายต่อร่างกาย	ใช้ทำพิมพ์ครอบ
น้ำยาเรซิน 	เป็นพลาสติกชนิดหนึ่ง ปกติจะอยู่ในรูปของเหลวข้นเหนียวคล้ายน้ำมันเครื่อง มีกลิ่นฉุน เรซินสามารถหล่อเป็นรูปทรงต่าง ๆ ได้ตามแบบ	เพื่อทำเป็นไฟเบอร์กลาส แล้วหล่อบนลงพิมพ์ต้นแบบ
ตัวเร่งแข็ง 	เป็นสารเคมีที่ทำให้เกิดปฏิกิริยาโพลิเมอร์ไรเซชัน และทำให้โพลีเอสเตอร์เรซินแข็งตัว เป็นสารเคมีที่นิยมใช้มากที่สุดคือเมทิลเอทิลคีโตนเปอร์ออกไซด์	ใช้ผสมกับไฟเบอร์กลาสเพื่อให้แข็งตัวขึ้น
ผงทัลคัม 	มีลักษณะเป็นผงสีขาวละเอียด ใช้ผสมเพื่อเพิ่มเนื้อ เพื่อให้ทึบแสง เพิ่มแรงยึดเกาะ ใช้ทำเป็นวัสดุรองพื้น หรือ ทำเป็นกาวเชื่อมรอยต่อชิ้นงาน	เพื่อใช้ผสมกับเรซิน

ตารางที่ 3 วัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ประเภททำพิมพ์และการหล่อ (ต่อ)

ชื่อวัสดุ-อุปกรณ์	คุณสมบัติ	การนำไปใช้
ใยแก้ว 	เสริมความแข็งแรงให้กับเรซิน ทนความร้อนได้ดี คงรูปเดิมได้ดี ไม่มีการยืดหยุ่น ไม่เนาเปื่อย ไม่ผุกร่อน ไม่เป็นสนิม ทนต่อ การกัดกร่อน	เพื่อเสริมความแข็งแรง ของไฟเบอร์กลาส

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

ตารางที่ 4 เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ชื่อวัสดุ-อุปกรณ์	คุณสมบัติ	การนำไปใช้
อีพ็อกซี่ 	กาวดินน้ำมัน เอ+บีใช้เป็น ตัวยึด อุด ปะ ช่อมส่วนที่ ชำรุดสึกกร่อนเสียหาย เมื่อ สารผสมกันแล้วจะมีความ แข็งแรงเหมือนเหล็ก จน สามารถขัดเจียร ทนต่อ สารเคมี	ใช้ในการเชื่อมต่ออุดร่องรอย ต่าง ๆ ให้ผานกลมกลืนกัน
วอลพูตตี 	เป็นอะคริลิกสำเร็จรูปใช้ สำหรับโป้วแห้งเร็ว ชัดแต่ง ง่าย ไม่แตกกะเทาะ หรือหลุด ล่อน สามารถทาสีทับได้	ใช้สำหรับการอุดรอยแตกกร้าว รอยตะเข็บ ฟองอากาศ ภายในผลงาน

ตารางที่ 4 เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ (ต่อ)

ชื่อวัสดุ-อุปกรณ์	คุณสมบัติ	การนำไปใช้
ทินเนอร์ 	มีส่วนผสมที่สำคัญคือ โทลูอิน เป็นสารเคมีที่มีการใช้แพร่หลาย ทั่วไป เช่นการซึ่งใช้ซ่อมรองเท้า ใช้ผสมในสีทาบ้าน น้ำยาล้างเล็บ สารเคลือบเงาต่าง ๆ	ใช้สำหรับผสมหรือเจือจาง เหมาะสำหรับผสมสี หรือ ล้างแปรงทาสี
น้ำยาอะซิโตน 	เป็นของเหลวที่ระเหยได้ ไม่มีสี และติดไฟได้ง่าย เป็นสารตัวทำละลายอินทรีย์ระเหยง่ายเป็น สารเคมีเนื้อใสเหลว คล้าย แอลกอฮอล์ มีกลิ่นเล็กน้อย ระเหยไว	ใช้สำหรับใช้เช็ดล้างเรซิน
กระดาษทราย 	กระดาษทรายมีขนาดความละเอียดและความหยาบแตกต่างกัน มีความเหนียว ทนทานแข็งแรงฉีกขาดยาก และเป็นเม็ดทรายสังเคราะห์	ใช้ในการขัดผิวไฟเบอร์กลาส
คีมตัดลวด 	เป็นเครื่องมือจับ 2 ขาที่มีลักษณะคล้ายกรรไกร ใช้สำหรับ ตัด ตัด จับ งอโค้ง ซึ่งวัสดุส่วนใหญ่ทำด้วยเหล็ก และคงทนต่อการใช้งาน	ใช้คีมตัดลวด สำหรับในการขึ้นแบบ 3 มิติ

ตารางที่ 4 เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ (ต่อ)

ชื่อวัสดุ-อุปกรณ์	คุณสมบัติ	การนำไปใช้
เครื่องเจียร 	ใช้ในการเป็นเครื่องมือปรับแต่งผิวหน้า ชิ้นงานให้ได้ผิวงานละเอียดตามที่ ต้องการ เพิ่มความเรียบมันวาวและ การลับคมตัดชนิดต่าง ๆ	ใช้ในการใช้สำหรับการ เจียรตัดไฟเบอร์กลาส ให้ คมโค้งมนตามรูปทรงของ และใช้เก็บพื้นผิว
เครื่องสว่าน 	เป็นใช้สำหรับเจาะรูบนวัสดุ เป็น เครื่องมือที่ ดอกสว่านยึดอยู่กับเดือย ด้านหนึ่งของสว่าน และถูกกดลงไปใน วัสดุที่ต้องการจากนั้นจึงถูกทำให้หมุน ปลายดอกสว่านจะทำงานเป็นตัวตัด เจาะวัสดุ	ใช้ในการเจาะวัสดุ ต่างๆ
กาาร้อน 	เป็นกาารประเภทแห้งเร็ว มี ลักษณะเป็นน้ำใสกาารร้อนจะมีลักษณะ เป็นน้ำเหลว และมีลักษณะเป็น เจลหนืดและแห้งเร็ว เมื่อโดนร่างกาย จะแสบร้อนมาก ลักษณะการใช้งาน ของกาารร้อน ใช้สำหรับติดชิ้นงานที่มี น้ำหนักน้อย	ใช้สำหรับการประสาน วัสดุต่างเพื่อให้ยึดติดเกาะ

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

สรุปตาราง วัสดุ อุปกรณ์ที่ผู้สร้างสรรค์ได้ทดลองจากการใช้งานวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ทั้งหมดของผู้สร้างสรรค์ที่ได้ทำการคัดเลือกเพื่อใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานสื่อผสมด้วยเทคนิคการ เฝ้าไหม้และการหล่อไฟเบอร์กลาส

5. ขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบขั้นตอน เริ่มตั้งแต่ การหาข้อมูล ภาคนามและภาคเอกสารเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ แนวคิด เทคนิควิธีการนำเสนอเพื่อให้ผลงาน มีคุณภาพสามารถพัฒนาต่อไปเป็นผลงานวิทยานิพนธ์ได้ในลำดับถัดไปดังข้อมูลต่อไปนี้

5.1 การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1 ชื่อผลงาน “วัตถุแห่งความทุกข์”

การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 เป็นการแสดงออกในแนวความคิดที่ให้เห็นถึงสภาวะการณ์อันโหดร้าย หดหู่ จากโรคจิตเภทของผู้เป็นมารดาซึ่งเป็นต้นเหตุแห่งการแสวงหาหนทางแห่งการดับทุกข์จากโรคภัย เรียนรู้และเข้าใจในสัจธรรมของชีวิต รวมถึงบำบัดเยียวยารักษาสภาพจิตใจ ยอมรับความจริงที่เกิดขึ้น ซึ่งผู้สร้างสรรค์นำเสนอเกี่ยวกับ การรับประทานอาหารของมารดา ทำทาง อากัปกริยาที่ผิดปกติดังกล่าว โดยแทนที่ของความทุกข์ที่ส่งผลกระทบต่อทางความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์โดยตรง เชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์กับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ด้วยกระบวนการเทคนิคสื่อผสม นำเสนอในแนวทางศิลปะจัดวาง เพื่อกระตุ้นเตือนให้ผู้คนตระหนักถึงปัญหาอันเกิดจากสภาวะจิตที่ผิดปกติอันมีที่มาจากความทุกข์ที่เกิดขึ้นในการ และเป็นการศึกษาทดลองสรุปแนวความคิดเบื้องต้น โดยผ่านการค้นคว้าทดลองในเรื่องของเทคนิควิธีการรวมถึงการใช้วัสดุอุปกรณ์ เพื่อเป็นส่วนประกอบของในการสร้างสรรค์ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับแนวความคิดมากที่สุด

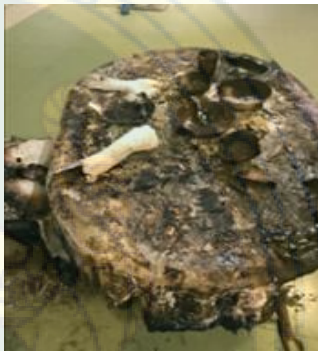
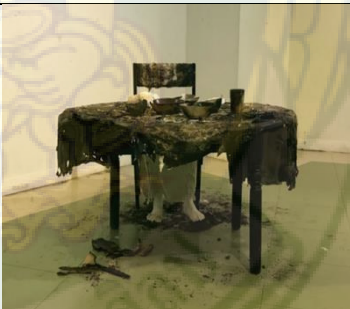
ตารางที่ 5 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1 (Terminal Project) ชื่อผลงาน “วัตถุแห่งความทุกข์”

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
1. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1 ชื่อผลงาน “วัตถุแห่งความทุกข์” (1) ภาพแบบร่าง (Sketch) 2 มิติแสดงรูปทรงของชุดโต๊ะอาหาร (2) ภาพแบบร่าง (Sketch) 2 มิติด้านแสดงรูปทรงและรายละเอียดบนโต๊ะอาหาร	 (1) (2)

ตารางที่ 5 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1 (Terminal Project) ชื่อผลงาน
“วัตถุแห่งความทุกข์” (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชื่อ “วัตถุแห่งความทุกข์” (1) ภาพวัสดุต่างๆที่นำมาใช้สร้างสรรค์ ซึ่งเป็นวัตถุที่มารดาใช้ในดำรงชีวิตประจำวัน (2) ภาพการจัดวางของที่ไม่เป็นระเบียบ ผิดที่ผิดทาง รกรุงรัง ไม่สอดคล้องกับการใช้สอย กับเกิดจากสภาวะของโรคจิตเภทนำวัสดุและรูปแบบการจัดวางมาใช้ในการสร้างสรรค์	 (1) (2)
ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชื่อ “วัตถุแห่งความทุกข์” (1) ภาพวัสดุต่าง ๆ ที่นำมาใช้สร้างสรรค์ ใช้เทคนิคการเผาทำลาย โดยใช้ถ่านดำในการเผาโดย ควบคุมปริมาณในการเผาไหม้ (2) ภาพการเผาไหม้ด้วยหัวพ่นไฟแก๊ส สามารถปรับควบคุมปริมาณของไฟได้ เพื่อสร้างความแตกต่างระหว่างวัตถุ	 (1) (2)

ตารางที่ 5 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1 (Terminal Project) ชื่อผลงาน
“วัตถุแห่งความทุกข์” (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
3.ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชื่อ“วัตถุแห่งความทุกข์” (1) ภาพการใช้เฝือกปูน พลาสติกหล่อประติมากรรมบริเวณแขนและมือ แสดงการจับซ่อนซ่อนท่าทางที่ผิดปกติ (2) ภาพสิ่งของบนโต๊ะอาหาร ถ้วย ชาม วัสดุต่างๆที่นำมา สร้างสรรค์ผ่านเทคนิคการเผาทำลาย	 (1) (2)
3.ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชื่อ “วัตถุแห่งความทุกข์” (1) ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์ด้านข้าง (2) ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์ด้านหน้า	 (1) (2)

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 21 ผลงานสร้างสรรค์ชุด “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์”

ระยะผลงานก่อนนิทรรศน์ครั้งที่ 1

ปี พ.ศ. 2562

เทคนิค สื่อผสม

ขนาด ผืนแปรตามพื้นที่

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

ผลงานชิ้นที่ 1 เรื่อง “วัตถุแห่งความทุกข์” ผู้สร้างสรรค์ต้องการสร้างสรรค์ผลงานสื่อผสม (Mixed Media) ด้วยการนำเสนอในแนวทางการจัดวาง (Installation) ซึ่งผู้สร้างสรรค์มีความคิดเห็นว่าผลงานนั้นยังขาดลักษณะในเรื่องการสร้างจุดสนใจภายในผลงาน ลักษณะของการเผาไหม้ที่มากจนเกินไป ความสูงของวัตถุที่นำมาใช้ยังขาดความสมบูรณ์ รวมไปถึงลักษณะการจัดวางให้สัมพันธ์กับพื้นที่และบริเวณว่าง

5.2 การสร้างสรรค์ผลงานก่อนนิทรรศน์ครั้งที่ 2 ชื่อผลงาน “หนทางแห่งความหวัง”

ผลงานก่อนนิทรรศน์ครั้งที่ 2 นำเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับวัสดุของมารดาที่ใช้ในชีวิตประจำวันในขณะที่เจ็บป่วย การฟื้นฟูร่างกายทั้งสภาพร่างกายและจิตใจ เพื่อประคับประคองตนให้สามารถมายืนหยัดลุกขึ้นสู้ได้อีกครั้ง แต่แสงแห่งความหวังอันริบหรี่กลับกลับอับแสงลง การกลับมาของชีวิตและตัวตนในสภาวะแห่งความเสื่อมสลายแทบจะไร้สิ้นความหวัง การทำความเข้าใจในสังขารและสภาวะการณแห่งความจริงว่าทุกชีวิตมีความเสื่อมสลายและมีความทุกข์เป็นดังสาระแห่งชีวิต จะนำมาสู่การปล่อยวางและพิจารณาสังขารทางพระพุทธศาสนาอันเป็นเหตุแห่งความจริง

ตารางที่ 6 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2 (Terminal Project) ชื่อผลงาน
“หนทางแห่งความหวัง”

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
1. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2 ชื่อผลงาน “หนทางแห่งความหวัง” แบบร่าง (Sketch) 2 มิติ	
2. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2 ชื่อผลงาน “หนทางแห่งความหวัง” (1) ภาพการจับดูอุปกรณ์ช่วยพยุงเดินเพื่อกำหนดตำแหน่งการหล่อแม่พิมพ์ (2) ภาพการหล่อแม่พิมพ์จากวัสดุเปลือกปูนพลาสติก ตัดเป็นชิ้นขนาด 10 เซนติเมตรติดให้หลาย ๆ ชิ้นให้มีความหนาใช้น้ำเป็นตัวประสานแม่พิมพ์ใช้น้ำเป็นตัวประสานแม่พิมพ์	 (1) (2)

ตารางที่ 6 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2 (Terminal Project) ชื่อผลงาน “หนทางแห่งความหวัง” (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
3. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2 ชื่อผลงาน “หนทางแห่งความหวัง” (1) ภาพมือที่จับอุปกรณ์ช่วยพยุงเดินหล่อเป็นวัสดุไฟเบอร์กลาส ขัดแต่งผิวทำ (2) ภาพมือที่จับอุปกรณ์ช่วยพยุงเดิน โดยการยึดโครงสร้างเหล็กภายในให้วัสดุทั้งสองประเภทเชื่อมติดกันได้	 (1) (2)
4. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2 ชื่อผลงาน “หนทางแห่งความหวัง” (1) ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์ด้านข้าง (2) ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์ด้านหน้า	 (1) (2)

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 22 ผลงานสร้างสรรค์ชุด “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์”

ระยะผลงานก่อนนิทรรศน์ครั้งที่ 2

ชื่อผลงาน “หนทางแห่งความหวัง”

ปี พ.ศ. 2562

เทคนิค สื่อผสม

ขนาด ผืนแปรตามพื้นที่

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

สร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2 เรื่อง หนทางแห่งความหวัง ผู้สร้างสรรค์ต้องการสร้างสรรค์ผลงานสื่อผสม (Mixed Media) ด้วยการนำเสนอในแนวทางการศิลปะจัดวาง (Installation) ซึ่งผู้สร้างสรรค์มีความคิดเห็นว่าผลงานนั้นยังขาดลักษณะในเรื่องการสร้างจุดสนใจภายในผลงานโดยใช้ความแตกต่างระหว่างวัตถุลักษณะของการเผาไหม้น้อยที่จมนเกินไป แต่ในด้านของรูปผลงานมีการพัฒนาทางด้านการใช้วัสดุให้เหมาะสมมากขึ้น

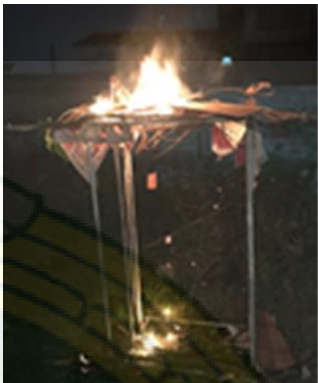
5.3 การสร้างสรรค์ผลงานก่อนนิทรรศน์ครั้งที่ 3 ชื่อผลงาน “ความทรงจำสุดท้าย”

สร้างสรรค์ผลงานเพื่อแสดงออกถึงความผิดปกติจากสภาวะทางจิตของมารดาที่ป่วยจากโรคร้าย ซึ่งได้ทำลายความทรงจำรวมถึงการใช้ชีวิตและสร้างบุคลิกภาพที่ผิดแปลกจากคนทั่วไป โดยนำวัตถุเป็นสื่อกลางในการแสดงออกเพื่อจำลองการใช้ชีวิตประจำวันของมารดา ผ้าที่ถูกตากอย่างผิดที่ผิดทาง ราวผ้าที่กลับหัวกลับหาง แสดงให้เห็นถึงความทุกข์ที่เกิดขึ้นจากโรคร้ายเข้ามาแทนที่ความเป็นอยู่ สร้างความทุกข์ให้กับครอบครัว ทำลายความเป็นตัวตนอยู่ตลอดเวลา โดยสร้างสิ่งแวดล้อมใหม่ตามอาการของโรคจิตเภทจากอัตตาแห่งจิตใต้สำนึก

ตารางที่ 7 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 (Terminal Project) ชื่อผลงาน
“ความทรงจำสุดท้าย”

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
1. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 ชื่อผลงาน “ความทรงจำสุดท้าย” แบบร่าง (Sketch) 2 มิติ	
2. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 ชื่อผลงาน “ความทรงจำสุดท้าย” (1) ภาพการจัดทำทาง รูปทรงของเสื้อผ้าที่วางผืนไปจากปกติ (2) ภาพการนำวัสดุมาชุบปูนพลาสติกเพื่อให้วัสดุแข็งตัว รักษารอยยับของเสื้อผ้า	 (1) (2)

ตารางที่ 7 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 (Terminal Project) ชื่อผลงาน “ความทรงจำสุดท้าย” (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
3. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 ชื่อผลงาน “ความทรงจำสุดท้าย” โดยใช้เทคนิคการเผาทำลายเปลี่ยนแปลงสภาพของวัตถุ โดยใช้หัวพ่นไฟแก๊สที่สามารถปรับและควบคุมปริมาณการเผาไหม้ได้	
4. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 ชื่อผลงาน “ความทรงจำสุดท้าย” (1) ภาพการใช้ไฟเบอร์กลาสทาเคลือบผิวของวัตถุจากการเผาไหม้ ให้แข็งแรง (2) ภาพการแต่งสีของวัสดุในบางจุดเพื่อสร้างจุดสนใจภายในผลงาน	 (1) (2)

ตารางที่ 7 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 (Terminal Project) ชื่อผลงาน
“ความทรงจำสุดท้าย” (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
5.ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2 ชื่อผลงาน “หนทางแห่งความหวัง” (1)ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์แสดงรายละเอียดการเผาไหม้ของของวัตถุ ที่มีความแตกต่างกัน (2) ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์ มีการใช้สีสร้างเขม่าจากรอยเผาไหม้คล้ายรอยเท้าเดินวนบริเวณรอบๆแสดงความผิดปกติของอาการทางจิตของมารดาผู้สร้างสรรค์	 (1) (2)

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 23 ผลงานสร้างสรรค์ชุด “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์”

ระยะผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3

ชื่อผลงาน “ความทรงจำสุดท้าย”

ปี พ.ศ. 2562

เทคนิค สื่อผสม

ขนาด ผืนแปรตามพื้นที่

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

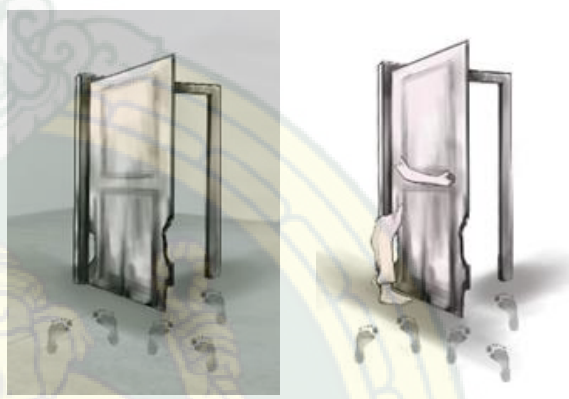
สร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 3 เรื่อง ความทรงจำสุดท้าย ผู้สร้างสรรค์ต้องการสร้างสรรค์ผลงานสื่อผสม (Mixed Media) ด้วยการนำเสนอในแนวทางการจัดวาง (Installation) ซึ่งผู้สร้างสรรค์มีความคิดเห็นว่าผลงานนั้นยังขาดลักษณะในเรื่องการสร้างจุดสนใจภายในผลงานโดยใช้ความแตกต่างระหว่างสีของวัตถุ ลักษณะของการเผาไหม้ที่มากจนเกินไป แต่ในด้านของรูปแบบของผลงานมีการพัฒนาในการจัดวางเพื่อสร้างความน่าสนใจเพิ่มมากขึ้น

5.4 การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 4 ชื่อผลงาน “ทางออกแห่งชีวิต”

จากสภาพแวดล้อมและปัจจัยต่างๆ ที่เป็นผลมาจากโรคร้าย สร้างความทรงจำที่เต็มไปด้วยอัตลักษณ์แห่งตัวตนจากเหตุการณ์ที่เข้ามากระทบจิตใจ บันดาลมายาคติแห่งความทุกข์แทนที่การใช้ชีวิตประจำวันของมารดาเพื่อหาหนทางออกของชีวิต ความหวังที่จะหายจากโรคร้ายใช้เจ็บกลับมาใช้ชีวิตแบบปกติเช่นเดิมกลับมีปัญหามากขึ้นในทุกขณะ แต่ในทางกลับกันยังหาทางออกมาก

ขึ้นเท่าไรก็กลับเจอความทุกข์เพิ่มมากขึ้นเท่านั้นและเพิ่มทวีคูณมากขึ้นเรื่อยๆจากปัจจัยต่างๆ สิ่งที่ได้คือการพิจารณาองให้เห็นแก่นแท้ที่ปลายทางของชีวิต ควรปล่อยวางและยอมรับในสัจธรรม

ตารางที่ 8 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4 (Terminal Project) ชื่อผลงาน “ทางออกแห่งชีวิต”

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
1. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4 ชื่อผลงาน “ทางออกแห่งชีวิต”แบบร่าง (Sketch) 2 มิติ (1) ภาพแบบร่าง (Sketch) 2 มิติแสดงรูปทรงของบานประตูที่เปิด (2) ภาพแบบร่าง (Sketch) 2 มิติด้านแสดงรูปทรงของประตู รูปทรงกายวิภาคของมนุษย์ที่มีลักษณะกำลังเปิดประตู	 (1) (2)
2. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4 (Terminal Project) ชื่อผลงาน “ทางออกแห่งชีวิต” (1) ภาพประตูที่นำมาสร้างสรรค์ผลงาน (2) ภาพการกำหนดลักษณะของการจับลูกบิดของประตู การยื่น ตำแหน่ง ให้ตรงกับหลักกายวิภาค	 (1) (2)

ตารางที่ 8 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4 (Terminal Project) ชื่อผลงาน
“ทางออกแห่งชีวิต” (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
3. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4 (Terminal Project) ชื่อผลงาน “ทางออกแห่งชีวิต” (1) ภาพการเตรียมหล่อแม่พิมพ์เพื่ออุปกรณ์พลาสติกโดยมีต้นแบบจากมนุษย์ที่มีสัดส่วนใกล้เคียงมารดาผู้สร้างสรรค์ (2) ภาพการหล่อแม่พิมพ์เพื่ออุปกรณ์พลาสติก โดยนำมาตัดเป็นชิ้นขนาดประมาณ 10 เซนติเมตร ใช้น้ำเป็นตัวประสาน ช้อนเป็นชั้นๆ เพื่อความแข็งแรงของแม่พิมพ์.	(1) (2)
4. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4 (Terminal Project) ชื่อผลงาน “ทางออกแห่งชีวิต” ภาพประติมากรรมรูปทรงมือที่หล่อด้วยวัสดุไฟเบอร์กลาส มีการขัดแต่งผิวให้เรียบเนียน ทำสีวัสดุให้เป็นสีขาว	

ตารางที่ 8 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 (Terminal Project) ชื่อผลงาน
“ทางออกแห่งชีวิต” (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
5. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 ชื่อผลงาน “หนทางแห่งความหวัง” (1) ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์แสดงรายละเอียดการเผาไหม้ของของวัตถุ และการยึดประกอบวัสดุเข้าด้วยกัน (2) ภาพแสดงรายละเอียดของผลงานที่เสร็จสมบูรณ์	 (1) (2)

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 24 ผลงานสร้างสรรค์ชุด “วัดอุแห่งความทรงจำของความทุกข์”

ระยะผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4

ชื่อผลงาน “ทางออกแห่งชีวิต”

ปี พ.ศ. 2562

เทคนิค สื่อผสม

ขนาด ผืนแปรตามพื้นที่

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

สร้างสรรค์ผลงานขั้นที่ 4 เรื่อง ความทรงจำสุดท้าย ผู้สร้างสรรค์ต้องการสร้างสรรค์ผลงานสื่อผสม (Mixed Media) ด้วยการนำเสนอในแนวทางการจัดวาง (Installation) ซึ่งผู้สร้างสรรค์มีความคิดเห็นว่าผลงานนั้นยังขาดลักษณะในเรื่องการสร้างจุดสนใจในรอบด้านของผลงาน แต่ในด้านของรูปแบบของผลงานมีการพัฒนามากขึ้นในด้านการจัดวางเพื่อสร้างความน่าสนใจ

5.5 สรุปการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ (Terminal Project) ขั้นที่ 1-4

ผู้สร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ทั้ง 4 ขั้นสุดท้าย ผู้สร้างสรรค์ต้องการสร้างสรรค์ผลงานสื่อผสม (Mixed Media) ด้วยการนำเสนอในแนวทางการจัดวาง (Installation) ในมุมมองจากประสบการณ์ตรงของผู้สร้างสรรค์เพื่อแทนค่าความทรงจำของมารดาที่ถูกกลืนหายไปด้วยภาวะของโรคจิตเภท นอกจากนั้นผู้สร้างสรรค์ยังเลือกใช้สัญลักษณ์ของวัสดุ ผสมผสานกับการเผาไหม้เพื่อเป็นการบอกเล่าให้เห็นถึงอารมณ์ของผู้สร้างสรรค์ที่มีต่อสภาวะการอันโหดร้าย หดหู่ จากโรคจิตเวชของผู้เป็นมารดาและในการสร้างสรรค์นั้นผู้สร้างสรรค์ได้ทำการทดลอง ค้นคว้ากระบวนการ

ทำงานอย่างเป็นระบบ ทำให้ผลงานในชิ้นแรกๆ นั้นยังมีความไม่ลงตัว การขาดความเป็นเอกภาพภายในผลงานรวมถึงจุดสนใจ และการจัดการกับพื้นที่ว่าง จนท้ายที่สุดได้นำองค์ความรู้ต่าง ๆ มาพัฒนาผลงานให้ตรงตามแนวความคิดมากที่สุดอย่างเป็นลำดับ เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานในระดับวิทยานิพนธ์ต่อไป

6. การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ (Thesis) จำนวน 4 ชิ้น

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดวัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์เป็นการสร้างสรรค์ผลงานในเทคนิคสื่อผสม นำเสนอในรูปแบบศิลปะจัดวาง เพื่อสื่อสารและแสดงออกถึงความรู้สึกที่มีต่อสภาวะการณ์อันโหดร้าย หดหู่ จากโรคจิตเภทของผู้เป็นมารดา การหาทางออกของปัญหาเพื่อแสวงหาหนทางแห่งการดับทุกข์ ด้วยเทคนิคสื่อผสม ผ่านสัญลักษณ์ของวัตถุ ผสมผสานกับการเผาไหม้ และการควบคุมสี อันเป็นตัวแทนของความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ โดยแสดงออกถึงคุณค่าความงามทางด้านทัศนศิลป์ จากที่กล่าวมาจึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ขั้นตอนการสร้างสรรค์ วัสดุรวมถึงเทคนิคกระบวนการสร้างสรรค์เพื่อให้ตรงตามแนวความหลักดังต่อไปนี้

6.1 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1 (Thesis) ชื่อผลงาน มายาคติแห่งทุกข์

มายาคติอันเป็นทุกข์จากโรคจิตเภทของมารดา การเดินทางสู่โลกใบใหม่ที่ถูกสร้างขึ้นเพราะความทุกข์ ซึ่งเป็นผลจากโรคร้ายหรืออาจจะเป็นโรคเวรโรคกรรมที่เกิดขึ้น สร้างความทรงจำที่เลวร้ายเต็มไปด้วย อัตลักษณ์แห่งตัวตนซึ่งไม่มีใครสามารถเข้าใจได้ บันดาลภาพที่ปรากฏอยู่เบื้องหน้า ดังภาพฝันมาควบคู่กับภาพหลอนจากเหตุการณ์ที่เข้ามากระทบจิตใจที่ลืมไม่ได้จำไม่ลง ผู้สร้างสรรค์ใช้สัญลักษณ์บันไดเป็นหนทางที่ก้าวเข้าสู่โลกแห่งมายาคติของมารดา เสมือนสภาวะของจิตใต้สำนึกที่เก็บความทรงจำอันเลวร้าย โดยมีประติมากรรมรูปทรงมือและเท้าสีขาวอันบริสุทธิ์ แสดงสิ่งที่หลงเหลืออยู่ในชีวิต ลักษณะของกายวิภาคท่าทางที่เคลื่อนที่ไปด้านหน้า มือที่จับราวบันไดและลักษณะเท้าที่เดินขึ้นบันได ซึ่งราวบันไดนั้นมีลักษณะเป็นเหล็กผสมผสานกับการทำสีโครเมียมสีเงินมันวาวบริเวณราวบันไดและลูกกรง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแข็งแกร่งของผู้สร้างสรรค์ที่ต้องประคับประครองครอบครัว ให้มารดาหายป่วย ฟุ้งฟูสภาพร่างกายและจิตใจ ผ่านความทุกข์ครั้งนี้ไปให้ได้จึงพยายามเสาะหาทุกวิธีทางที่รักษามารดาทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อประคับประครองครอบครัวให้สมบูรณ์ที่สุดจากสิ่งที่คงเหลืออยู่ให้ก้าวเดินต่อไปได้ แต่ในทางกลับกัน ตัวผู้สร้างสรรค์กลับจมดิ่งอยู่ในความทุกข์ซ้ำๆ กลายเป็นสภาวะที่เกิดขึ้นทั้งทางอารมณ์ สภาพร่างกายและจิตใจที่ย่ำแย่ลง ไร้ความสุขของชีวิต ซึ่งต้องสร้างภาพยั่วยุแสดงความเข้มแข็ง เป็นเสาหลักให้ครอบครัวท่ามกลางความมืดมนไร้หนทาง พยายามหาทางออกในวังวนของวิกฤตครั้งนี้จากสัจธรรมแห่งความจริงของชีวิต

ตารางที่ 9 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1 ชื่อผลงาน “มายาคติแห่งทุกข์”

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
1. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1 ชื่อผลงาน “มายาคติแห่งทุกข์” แบบร่าง (Sketch) 2 มิติ	
2. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชื่อ “มายาคติแห่งทุกข์” (1) ภาพแบบร่าง (Sketch) 3 มิติ แสดงรูปทรงด้านหน้า (2) ภาพแบบร่าง (Sketch) 3 มิติ ด้านแสดงรูปทรงด้านบน (3) ภาพแบบร่าง (Sketch) 3 มิติ แสดงรูปทรงด้านข้าง (4) ภาพแบบร่าง (Sketch) 3 มิติ แสดงรูปทรงด้านข้าง	 (1) (2) (3) (4)

ตารางที่ 9 ขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1 ชื่อผลงาน “มายาคติแห่งทุกข์” (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
3.ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1 ชื่อผลงาน “มายาคติแห่งทุกข์” การประกอบขึ้นรูปโครงสร้างของผลงาน (1) ได้เลือกใช้วัสดุในการสร้างสรรค์ คือ บันไดที่ทำจากไม้จริง ซึ่งผู้สร้างสรรคนำมาประกอบเป็นโครงสร้างหลักของผลงาน โดยการใช้การคำนวณ กำหนดระยะ ขนาดของส่วน ประกอบเข้าด้วยกัน ให้มีความสมดุลแข็งแรง (2) ขั้นตอนการประกอบฐานของบันได เพื่อสร้างความแข็งแรง มั่นคงของผลงาน เป็นการกำหนดขนาดและปริมาตรบริเวณฐานที่ต้องรับน้ำหนัก วางตั้งอยู่ที่พื้น สร้างความความสัมพันธ์กับในส่วนของบันได ด้านบนที่ต้องพึดติดกับผนัง (3) ขั้นตอนการประกอบส่วนต่างๆของบันได รวบบันไดและลูกกรงของบันได เพื่อให้ผลงานมีความสมบูรณ์โดยผู้สร้างสรรคได้ทดสอบความมั่นคงแข็งแรงของบันได และส่วนประกอบต่างๆ โดยการยืนทั้งน้ำหนักของร่างกาย เพราะในขั้นตอนต่อไปนั้น เป็นเทคนิควิธีการเผาแปรเปลี่ยนสภาพของวัตถุ ซึ่งโครงสร้างภายในจำเป็นต้องมีความแข็งแรงมากที่สุด	 (1) (2) (3)

ตารางที่ 9 ขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1 ชื่อผลงาน “มายาคติแห่งทุกข์” (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
5. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1 ชื่อผลงาน “มายาคติแห่งทุกข์” การใช้เทคนิคการเผาไหม้ (1) ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้เทคนิคการเผาไหม้ โดยใช้ถ่านไม้เป็นตัวกลางในการเผา เพราะสามารถควบคุมพื้นที่ในการเผาได้ รวมถึงสี และร่องรอยพื้นผิวในการเผาไหม้ได้ (2) ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้เทคนิคการเผาไหม้ โดยใช้เวลาเผาไหม้ประมาณ 2-3 ชั่วโมงเนื่องจากไม่มีความหนาและมีเนื้อแข็ง ทำการหมุนและพลิกวัตถุให้ไหม้รอบด้าน .ในขณะเดียวกันได้พิจารณาความทุกข์ความเสื่อมสภาพของมารดาจากโรคภัยผ่านปริมาณและควบคุมการเผาไหม้เพื่อบำบัดและกระตุ้นความรู้สึกทุกข์ของผู้สร้างสรรค์ที่มีต่อมารดา (3) ภาพขยายของพื้นผิวที่เกิดจากใช้เทคนิคการเผาไหม้ เกิดเป็นรอยแตก ผุ กร่อน เป็นขม่า ซึ่งผู้สร้างสรรค์ได้ทำการปิดขม่าและขัดเงาออกไป เพื่อควบคุมปริมาณของสีและใช้ไฟเบอร์กลาสทาเคลือบผิวหน้าของบันไดเพื่อรักษาพื้นผิวที่เกิดรอยไหม้และเชื่อมรอยแตกไว้ รวมถึงซ่อมแซมยึดในส่วนที่ได้รับผลกระทบจากการเผาไหม้ให้มีความแข็งแรงมากขึ้น	 (1) (2) (3)

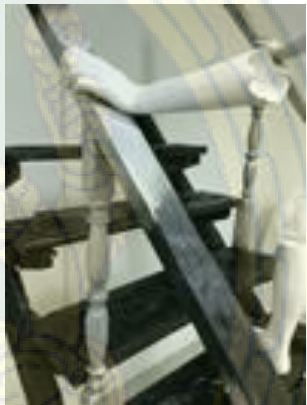
ตารางที่ 9 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1 ชื่อผลงาน “มายาคติแห่งทุกข์”(ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
6.ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “มายาคติแห่งทุกข์” ขั้นตอนการทำแม่พิมพ์ทุบจากเปลือกปูนพลาสติก (1)ขั้นตอนการทำแม่พิมพ์นั้นผู้สร้างสรรค์จำเป็นต้องมีต้นแบบในการทำแม่พิมพ์ โดยนำนางแบบที่มี น้ำหนักส่วนสูง ลักษณะทางกายวิภาคใกล้เคียงกับมารดาโดยวางตำแหน่งท่าทางที่กำลังยกก้าวขึ้นบันได โดยทำแม่พิมพ์บริเวณแขนและขา (2) ขั้นตอนการทำแม่พิมพ์จากเปลือกปูนพลาสติก ควรทาวาสลินในบริเวณที่ทำแม่พิมพ์ เพื่อป้องกันการติดและการบาดเจ็บที่เกิดจากการดึงรั้งเวลาถอดแม่พิมพ์ โดยตัดขนาดของเปลือกให้มีขนาดประมาณ 10 เซนติเมตร ชุบน้ำ ติดทับกันทีละชั้นในบริเวณที่ต้องการให้มีความหนาประมาณ 1 เซนติเมตร แล้วตรวจสอบว่าตรงไหนยังมีความเปราะบางให้ติดเปลือกปูนพลาสติกเพิ่มเติมให้มีความแข็งแรง	 (1) (2)

ตารางที่ 9 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1 ชื่อผลงาน “มายาคติแห่งทุกข์” (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
7. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “มายาคติแห่งทุกข์” การหล่อ ผลงานจากวัสดุไฟเบอร์กลาส (1) ขั้นตอนการหล่อผลงานจากวัสดุไฟ เบอร์กลาส ให้มีความหนาประมาณ 1-2 เซนติเมตร ทำการโป้วสี อุดร่องรอยของฟองอากาศ ประสานซ่อมแซมรอยแตกร้าวด้วยอีพ็อกซี่ เมื่อแห้งแล้วมีลักษณะที่แข็งแล้วจึงขัดแต่ง ทำผิวให้เรียบ ด้วยกระดาษทราย เบอร์ หยาบและละเอียดตามลำดับ (2) รวมถึงใช้เครื่องขัดขนาดเล็กตกแต่ง รายละเอียดและร่องรอยของนิ้วมือและ นิ้วเท้าให้ผลงานมีความสมจริงมากขึ้น ทำ สีขาวเพื่อแสดงความรักอันบริสุทธิ์และสิ่ง ที่เหลืออยู่ของมารดา	 (1) (2)

ตารางที่ 9 ขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1 ชื่อผลงาน “มายาคติแห่งทุกข์” (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
8. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชื่อผลงาน “มายาคติแห่งทุกข์” การประกอบและการทำสีผลงาน (1) ขั้นตอนการประกอบชิ้นส่วนของผลงานในส่วนข้อมือและเท้า มีการเสริมความแข็งแรงด้วยการเจาะเสริมเหล็กภายในระหว่างมือและบริเวณราวบันได เพื่อให้รูปทรงมือสามารถตั้งอยู่ได้ (2) ทำสีโดยให้ประติมากรรมรูปทรงมือและเท้าเป็นสีขาวอันบริสุทธิ์ แสดงสิ่งทีหลงเหลืออยู่ในชีวิต โดยราวบันไดนั้นมีลักษณะเป็นเหล็กผสมผสานกับการทำสีโครเมียมสีเงินมันวาวบริเวณราวบันไดและลูกกรง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแข็งแรงของผู้สร้างสรรค์ที่ต้องประคับประคองครอบครัว	 (1) (2)
9. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1 ชื่อผลงาน “มายาคติแห่งทุกข์” (1) ภาพขยายแสดงรายละเอียดของผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ (2) ภาพแสดงรายละเอียดของผลงานที่เสร็จสมบูรณ์	 (1) (2)

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 25 ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1

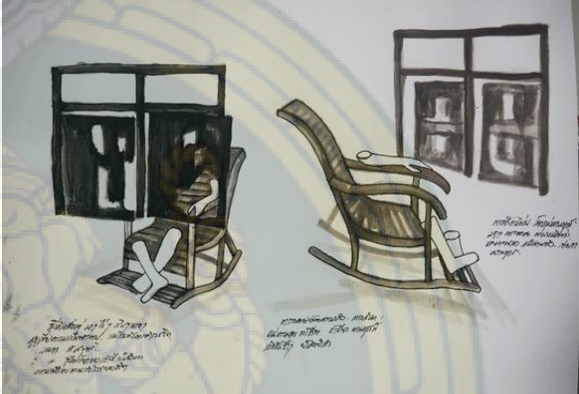
ชื่อผลงาน	“มายาคติแห่งทุกข์”
ปีที่สร้างสรรค์	พ.ศ. 2562
เทคนิค	สื่อผสม
ขนาด	ผันแปรตามพื้นที่
ที่มา:	ผู้สร้างสรรค์

6.2 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 ชื่อผลงาน “การรอคอย”

ความทุกข์ที่เกิดขึ้นซ้ำๆอย่างไม่มีที่สิ้นสุดของมารดา ภายหลังสภาวะที่ล่มสลายทางจิตวิญญาณได้สร้างสัญชาติญาณใหม่ คือ การยับยั้งความโกรธ ความก้าวร้าวจากการกระทำของผู้อื่น แต่กลับลงโทษตัวเองให้สาสมเพิ่มมากขึ้นในทุกขณะ แก้อัโยกที่โยกอยู่ตลอดเวลา แสดงถึงความทุกข์ที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ และการย่ำคิดย่ำทำให้จมดิ่งอยู่ในความทุกข์ โดยมีประติมากรรมรูปทรงมือและเท้า ซึ่งใช้สีขาวแทนความบริสุทธิ์และแสดงสิ่งที่หลงเหลืออยู่ของชีวิตจากมุมมองของผู้สร้างสรรค์ แสดงอิริยาบถที่สบายแต่แฝงไปด้วยความวิตกกังวล ด้านข้างนั้นมีชั้นวางของเครื่องใช้ รวมถึงหนังสือธรรมะที่มารดาใช้อ่าน สวดภาวนาเพื่อแทนที่ความทุกข์นั้นด้วยการหาหนทางออกแห่งชีวิต ศาสนาสำหรับมารดาถูกนำมาใช้เป็นเพียงแค่เครื่องมือ สร้างเกาะกำบังป้องกันการเฝ้าฝัน

จากสิ่งรอบด้าน พื้นที่ของวัตถุแห่งความทรงจำตอกย้ำความทุกข์ทำให้เกิดเหตุแห่งปัจจัยปรุงแต่งขึ้น ไม่สามารถเป็นสถานะเดิมได้ โดยควบคุมหรือขับไล่พลังแห่งความโกรธแค้น รวมถึงสัญญาติญาณดิบ ต่าง ๆ ที่จ้องจะรุกร้าเข้ามาตลอดเวลา เฝ้ารอคอยและกำหนดเวลาสุดท้ายของชีวิตคือความตายซ้ำ ๆ จนเกิดเป็นความเคยชิน ไร้การรักษาจิตใจให้เข้มแข็งไม่ให้จิตเสื่อมสลายและต่อสู้กับปัญหาต่าง ๆ ได้

ตารางที่ 10 ขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2 ชื่อผลงาน “การรอคอย”

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
1. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน วิทยานิพนธ์วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2 ชื่อผลงาน “การรอคอย” แบบร่าง (Sketch) 2 มิติ	
2. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน วิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “การรอคอย” (1) ภาพแบบร่าง (Sketch) 3 มิติแสดง รูปทรงด้านข้าง (2) ภาพแบบร่าง (Sketch) 3 มิติด้าน แสดงรูปทรงด้านข้าง	 (1) (2)

ตารางที่ 10 ขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2 ชื่อผลงาน “การรอคอย” (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
(3) ภาพแบบร่าง(Sketch) (สเก็ต) 3 มิติ แสดงรูปทรงด้านบน (4) ภาพแบบร่าง (Sketch) 3 มิติแสดง รูปทรงด้านหน้า	 (1) (4)
3. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ขั้นที่ 2 ชื่อผลงาน ”การรอคอย”ได้เลือกใช้วัสดุในการสร้างสรรค์ คือบานหน้าต่าง และ แก้วไยอกที่ทำจากไม้จริง โดยการหาวัสดุที่จำลองการดำรงชีวิตของมารดาเพื่อให้สอดคล้องกับแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน	

ตารางที่ 10 ขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2 ชื่อผลงาน “การรอคอย” (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
3. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “มายาคติแห่งทุกข์” ขั้นตอนการทำแม่พิมพ์จากเปลือกปูนพลาสติก (1) ขั้นตอนการทำแม่พิมพ์นั้นผู้สร้างสรรค์จำเป็นต้องมีต้นแบบในการทำแม่พิมพ์ โดยนางแบบที่มี น้ำหนัก ส่วนสูง ลักษณะทางกายวิภาคใกล้เคียงกับมารดา โดยวางตำแหน่งท่าทางการนั่งเก้าอี้โยก โดยทำแม่พิมพ์บริเวณแขนและขา (2) ขั้นตอนการทำแม่พิมพ์จากเปลือกปูนพลาสติก ควรทาสีในบริเวณที่ทำแม่พิมพ์ เพื่อป้องกันการติดและการบาดเจ็บที่เกิดจากการตั้งระยะเวลาถอดแม่พิมพ์ โดยตัดขนาดของเปลือกให้มีขนาดประมาณ 10 เซนติเมตร ชุบน้ำ ตีตบกันทีละชั้นในบริเวณที่ต้องการให้มีความหนาประมาณ 1 เซนติเมตร แล้วตรวจสอบว่าตรงไหนยังมีความเปราะบางให้ติดเปลือกปูนพลาสติกเพิ่มเติมให้มีความแข็งแรง (3) ภาพแม่พิมพ์เปลือกปูนพลาสติกที่ถูกถอดออกจากต้นแบบนำมาตกแต่ง ใช้เปลือกปูนพลาสติกปิดประสานร่องรอย ช่องโหว่ในส่วนต่างๆเพื่อเป็นแม่พิมพ์ทุบในการหล่อไฟเบอร์กลาส	 (1) (2) (3)

ตารางที่ 10 ขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 ชื่อผลงาน “การรอคอย” (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
3. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 ชื่อผลงาน “การรอคอย” การหล่อผลงานจากวัสดุไฟเบอร์กลาส (1) ขั้นตอนการหล่อผลงานจากวัสดุไฟเบอร์กลาส ให้มีความหนาประมาณ 1-2 เซนติเมตร ทำการโป้วสี อุดร่องรอยของฟองอากาศ ประสานซ่อมแซมรอยแตกร้าวด้วยอีพ็อกซี่ เมื่อแห้งแล้วมีลักษณะที่แข็งแล้วจึงขัดแต่งทำผิวให้เรียบ ด้วยกระดาษทราย เบอร์หยาบและละเอียดตามลำดับ (2) การใช้เครื่องขัดขนาดเล็กเพื่อตกแต่งรายละเอียดและร่องรอยของนิ้วมือและนิ้วเท้าให้ผลงานมีความสมจริงมากขึ้น ทำสีขาเพื่อแสดงความรักอันบริสุทธิ์และสิ่งที่เหลืออยู่ของมารดา	 (1) (2)

ตารางที่ 10 ขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 ชื่อผลงาน “การรอคอย” (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
4. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1 ชื่อผลงาน “มายาคติแห่งทุกข์” การใช้เทคนิคการเผาไหม้ (1) ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้เทคนิคการเผาไหม้ โดยใช้ถ่านไม้เป็นตัวกลางในการเผา เพราะสามารถควบคุมพื้นที่ในการเผาได้ รวมถึงสี และร่องรอยพื้นผิวในการเผาไหม้ได้ (2) ภาพขยายของพื้นผิวที่เกิดจากใช้เทคนิคการเผาไหม้ เกิดเป็นรอยแตก ผุกร่อน เป็นขม่า ซึ่งผู้สร้างสรรค์ได้ทำการปิดขม่าซีเมนต์ออกไป และใช้ไฟเบอร์กลาสทาเคลือบผิวหน้าของวัตถุเพื่อรักษาพื้นผิวที่เกิดรอยไหม้และเชื่อมรอยแตกไว้ รวมถึงซ่อมแซมยึดในส่วนที่ได้รับผลกระทบจากการเผาไหม้ให้มีความแข็งแรงมากขึ้น	 (1) (2)

ตารางที่ 10 ขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2 ชื่อผลงาน “การรอคอย” (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
10. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1 ชื่อผลงาน “มายาคติแห่งทุกข์” (1) ภาพขยายแสดงรายละเอียดของผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ (2) ภาพแสดงผลงานที่เสร็จสมบูรณ์	 (1) (2)

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 26 ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2

ชื่อผลงาน การรอคอย

ปี พ.ศ. 2562

เทคนิค สื่อผสม

ขนาด ผืนแปรรูปตามพื้นที่

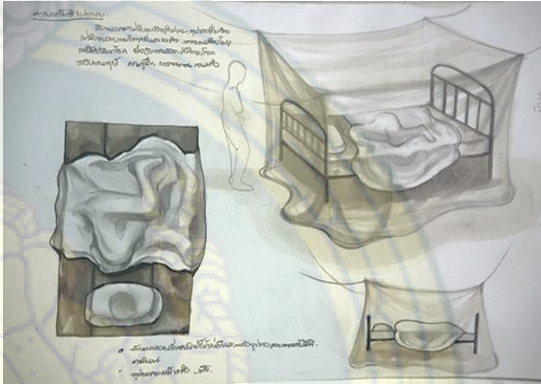
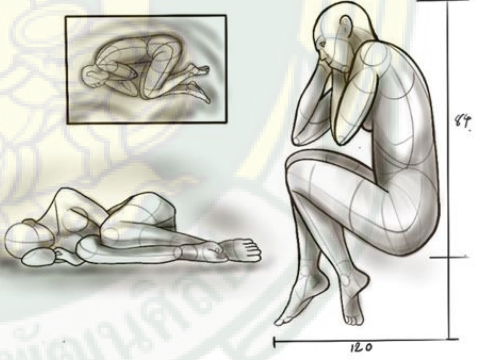
ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

6.3 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3 ชื่อผลงาน “ความทรงจำสุดท้าย”

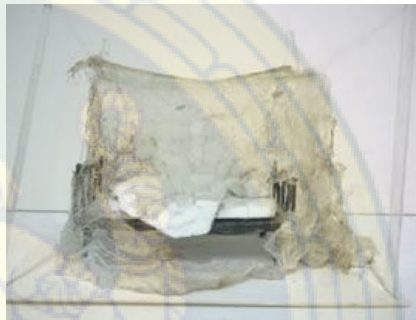
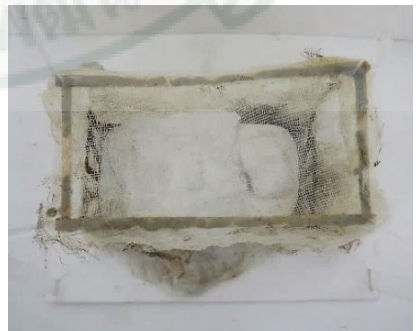
ความสุขของชีวิตที่มั่นคงเป็นนิรันดร์คงเป็นแค่มายาคติที่สร้างขึ้นเท่านั้น ทุกสิ่งนั้นเริ่มเลวร้ายลงและจมดิ่งอยู่ในความทุกข์มากขึ้นเรื่อย ๆ ตามลำดับ คำตอบนั้นชัดเจนขึ้นในทุกขณะหลังจากแพทย์วินิจฉัยว่ามารดาเป็นโรคจิตเภท โดยเป็นผู้พิการทางด้านจิตใจหรือพฤติกรรมและทางด้านสติปัญญา ที่สำคัญคือมารดาจะต้องเผชิญโรคร้ายนี้ตลอดชีวิต โดยผู้สร้างสรรค์ได้จำลองการนอนหลับของมารดา โดยเลือกใช้วัสดุคือเตียงนอน องค์ประกอบของเตียงนั้นมีประติมากรรมที่แสดงถึงของมารดา ทำทางการนอนที่ขดตัว สร้างความรู้สึกบีบคั้นที่เกิดขึ้นภายในจิตใจจากโรคร้ายและความทุกข์ โดยใช้สีขาวแทนความบริสุทธิ์ของมารดา โดยมีมุ้งที่ถูกเผาทำลาย เลื่อมสลายในหลายส่วนรอบเตียงนอน และประติมากรรมไว้ โดยยังคงมีรูปทรงที่กางขึงทั้งสี่มุมเพื่อป้องกันภัยอันตรายจากสิ่งต่าง ๆ ไว้ เหมือนผู้สร้างสรรค์เองถึงจะมีความทุกข์มากมายเท่าไรก็ต้องประคับประคองครอบครัวไว้ สร้างวังวนแห่ง

กิเลสและความเกลียดชัง โทษโชคชะตาของชีวิต จนเกิดการตั้งคำถามขึ้นมากมายในชีวิตและคำถามที่เป็นดังกุญแจคือ “ถ้าแม่ไม่มีเราแม่จะอยู่ยังไง คนในครอบครัวละ จะอยู่อย่างไร” ในโลกนี้คงไม่มีใครที่อยากเผชิญกับความทุกข์ ทุกคนหลีกเลี่ยงไม่ได้ ความทุกข์คือสาระของชีวิต การยอมรับสภาวะการณที่เกิดขึ้นเพื่อพิจารณายอมรับความจริงของสัจธรรมในทุกสรรพสิ่ง ทุกชีวิตย่อมเสื่อมสลาย การปล่อยวางความทุกข์เห็นค่าในสิ่งที่ดำรงอยู่นั้นจึงเป็นทางออกที่สำคัญของชีวิต

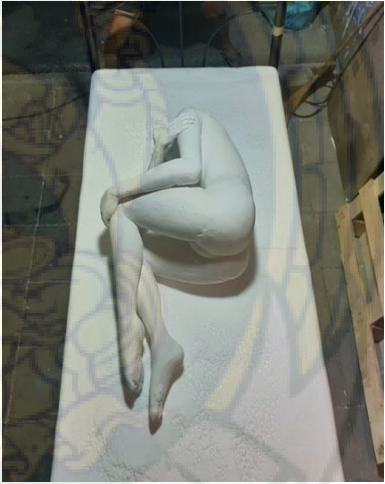
ตารางที่ 11 ขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 “ความทรงจำสุดท้าย”

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
1. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่3 ชื่อผลงาน “ความทรงจำสุดท้าย” ภาพร่าง (Sketch) 2 มิติ	
2. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่3 ชื่อผลงาน “ความทรงจำสุดท้าย” ภาพร่าง (Sketch) 2 มิติ ที่แสดงกายวิภาคของมารดาในลักษณะท่าทางการนอนที่ขดตัว	

ตารางที่ 11 ขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 ชื่อผลงาน “ความทรงจำสุดท้าย” (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
3. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 ชื่อผลงาน “ความทรงจำสุดท้าย”	
(1) ภาพร่าง (Sketch)) 3 มิติแสดงรูปทรงด้านข้าง	 (1)
(2) ภาพร่าง (Sketch) 3 มิติด้านแสดงรูปทรงด้านข้าง	 (2)
(3) ภาพร่าง (Sketch) 3 มิติแสดงรูปทรงด้านหน้า	 (3)
(4) ภาพร่าง (Sketch) 3 มิติแสดงรูปทรงด้านบน	 (4)

ตารางที่ 11 ขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 “ความทรงจำสุดท้าย”(ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
3. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 ชื่อผลงาน “ความทรงจำสุดท้าย” โดยการประกอบเตียง โดยใช้เหล็กกล่องเชื่อมติดบริเวณหัวเตียงและท้ายเตียง	
4. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 ชื่อผลงาน “ความทรงจำสุดท้าย” การขึ้นรูปทรงของผลงาน (1) ขั้นตอนการขึ้นรูปทรงของมารดาที่มีลักษณะการนอนขดตัว ผู้สร้างสรรค์ใช้วิธีการแกะโฟมก้อน โดยต่อโฟมด้วยโพลียูรีเทน ผสานโฟมเข้าด้วยกันให้ขัดแต่งผิวเป็นรูปทรงตามต้องการ (2) การขึ้นรูปทรงของที่นอนให้มีความหนาประมาณ 15 เซนติเมตรโดยใช้วิธีการแกะโฟมให้มีรอย ยุบตามลักษณะของรูปทรงของมารดาที่นอน ทาสีพลาสติกสีขาวเพื่อเคลือบผิวชั้นแรกปล่อยให้แห้งสนิท ทาเคลือบผิวอีกชั้นด้วยไฟเบอร์กลาสเพื่อเคลือบผิว และสร้างความแข็งแรงให้แก่รูปทรง	 (1) (2)

ตารางที่ 11 ขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 ชื่อผลงาน “ความทรงจำสุดท้าย”(ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
5. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน วิทยานิพนธ์ขั้นที่3 ชื่อผลงาน “ความทรงจำสุดท้าย” การขึ้นรูปทรงผ้าของผลงาน (1) ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน โดยใช้ผ้าดิบชุบด้วยปูนพลาสติก เนื่องจากเนื้อผ้าแน่น ชิมซับปูนได้ดี นำมาคลุมทับรูปทรงมนุษย์ที่สร้างจากวัสดุโฟม แสดงท่าทางการนอนห่มผ้า จัดแต่งผ้าสร้างรอยยับด้วยปูนพลาสติก (2) ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน หลังจากปูนพลาสติกแห้งแล้ว ใช้วัสดุไฟเบอร์กลาสหาคือรอบผิวรูปทรงที่ได้ทั้งหมด ประมาณ 3-4 ชั้น เพื่อประสานรอยแตกร้าวและเพิ่มความแข็งแรงของผลงาน (3) ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน โดยทำการโป้วด้วยวอลฟุตตี้ เพื่ออุดร่องรอยต่างๆรวมถึงฉาบผิวหน้าของวัตถุให้เรียบ เมื่อแห้งแล้วจึงขัดตกแต่งผิวให้เรียบเนียนด้วยกระดาษทราย เบอร์หยาบและละเอียดตามลำดับ ทำความสะอาดพิเศษผงที่เกิดจากการขัดออก ทาด้วยสีพลาสติกสีขาวประมาณ 2-3 รอบเคลือบผิวของวัตถุ	 (1) (2) (3)

ตารางที่ 11 ขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 ชื่อผลงาน “ความทรงจำสุดท้าย” (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
6. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 ชื่อผลงาน “ความทรงจำสุดท้าย” (1) ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานโดยนำรูปทรงของประติมากรรม มาประกอบจัดวางโดยให้มุ้งที่มีลักษณะการคลุมรูปทรงทั้งหมดเพื่อกำหนดร่องรอยของการเผาไหม้ (2) สร้างสรรค์ผลงานใช้เทคนิคการเผาโดยใช้หัวพ่นไฟแก๊ส ที่สามารถปรับความแรงและการควบคุมปริมาณและอาณาเขตของการเผาไหม้ (3) ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน แสดงลักษณะของรูปทรงและร่องรอยพื้นผิวที่เกิดจากการเผาไหม้	 (1) (2) (3)

ตารางที่ 11 ขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 ชื่อผลงาน “ความทรงจำสุดท้าย” (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
(4) ภาพการวางตำแหน่งของผลงานในลักษณะของมุ้งที่แขวนลงมาจากเพดาน ปิดคลุมรูปทรงของประติมากรรมและเตียงนอน ที่วางตั้งจากพื้น แสดงความแตกต่างระหว่างวัตถุภายในและภายนอก สร้างจุดสนใจภายในผลงาน	 (4)

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 27 ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3

ชื่อผลงาน ความทรงจำสุดท้าย

ปี พ.ศ. 2562

เทคนิค สื่อผสม

ขนาด ผันแปรตามพื้นที่

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

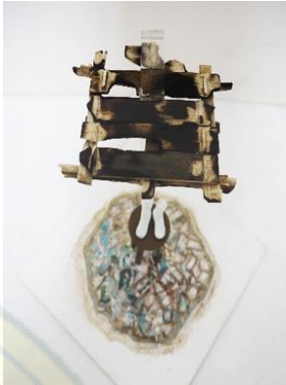
6.4 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4 ชื่อผลงาน “สัญญาตญาณแห่งชีวิต”

คำพิพากษาของชีวิตรอวันตัดสิน สัญญาตญาณแห่งความตายได้เคลื่อนที่เข้ามาในทุกขณะ การต่อสู้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่อยู่ในร่างกายมีอำนาจที่ควบคุมชีวิต ความเป็นอยู่และการกระทำ สร้างภาพลักษณ์การต่อรองกับระบบกฎเกณฑ์ทางสังคมและครอบครัว รวมถึงสร้างพื้นที่ในจินตนาการจากจิตใต้สำนึก ความทุกข์ทางกายที่เป็นต้นเหตุประสานกับความทุกข์ทางใจที่เกิดจากการปรุงแต่งทำให้เกิดกระบวนการทัศนด้านความตาย การทำอัตวินิบาตกรรม ที่บรรยากาศและสถานการณ์แห่งความทุกข์ แสงสว่างเพียงเล็กน้อยท่ามกลางความมืด โดยมีรูปทรงของขาที่มีลักษณะที่เขย่งเท้า บนเก้าอี้ทรงกลมที่วางอยู่บนกองกระดาษจากหนังสือธรรมะที่ถูกฉีก เผลาทำลายทำให้เกิดพื้นที่ว่างแต่เมื่อนำมาจัดวางเชื่อมต่อองค์ประกอบของผลงานกลับสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่และบริเวณว่าง เพื่อพิจารณาผลงานเพิ่มแรงปะทะต่อกระบวนการทางความคิด การตีความหมายตามประสบการณ์การรับรู้ของแต่ละบุคคล การเผชิญมิติแห่งสุขภาวะ ความพร้อมที่จะจากไปถึงเวลาของชีวิตแล้ว แว่วเสียงจากการอ่านหนังสือธรรมะของมารดาจากที่เป็นหนังสือให้เรียวแรงกำลังใจ แปรเปลี่ยนเป็นภาษาบาลีถ้อยจำขำ ๆ โดยไร้ซึ่งความหมาย บทภาวนาเพื่อหลีกหนีต้นเหตุหาคะที่เป็นเครื่องผูกมัดให้เป็นทาสรับใช้ของกายสังขาร จนเกิดการตั้งคำถามขึ้นมากมายกับความทุกข์ที่เป็นดังสาระหลักของชีวิต ในมุมความรักความเป็นห่วงมารดา ก็พยายามเสาะหาทุกวิถีทางที่จะรักษามารดาทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อประคับประครองครอบครัวให้สมบูรณ์ที่สุดจากสิ่งที่คงเหลืออยู่เพื่อให้ก้าวเดินต่อไปได้ ซึ่งได้กระทำอย่างเต็มความสามารถของชีวิตในทุกด้าน แต่เมื่อวันนั้นมาถึง มันก็ไม่ใช่ว่าเรื่องง่ายที่ปูลุขอย่างข้าพเจ้าจะเข้าใจและยอมรับได้ กระบวนทัศน์ในการพิจารณาธรรมของชีวิตจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง สติสัมปชัญญะ จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ทำให้ข้าพเจ้าหลุดพ้นจากความทุกข์ดังกล่าวได้

ตารางที่ 12 ขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 “สัญญาตญาณแห่งชีวิต”

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
1. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 ชื่อผลงาน “สัญญาตญาณแห่งชีวิต” ภาพร่าง (Sketch) 2 มิติ	

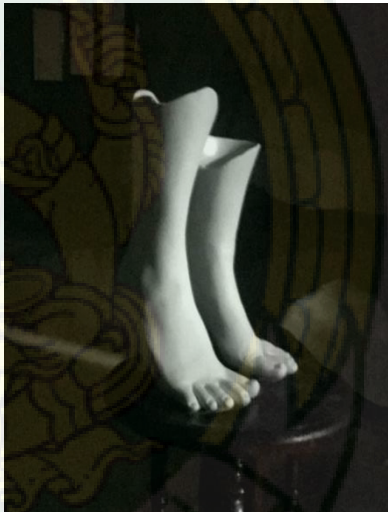
ตารางที่ 12 ขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4 ชื่อผลงาน “สัญลักษณ์แห่งชีวิต” (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
2. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน วิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4 ชื่อผลงาน “สัญลักษณ์แห่งชีวิต” (1) ภาพร่าง (Sketch) 3 มิติแสดงรูปทรง ด้านหน้า (2) ภาพร่าง (Sketch) 3 มิติด้านแสดง รูปทรงด้านบน (3) ภาพร่าง (Sketch) 3 มิติแสดงรูปทรง ด้านข้าง (4) ภาพร่าง (Sketch) 3 มิติแสดงรูปทรง ด้านข้าง	 (1) (2) (3) (4)

ตารางที่ 12 ขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4 ชื่อผลงาน “สัญญาตญาณแห่งชีวิต” (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
3. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4 ชื่อผลงาน “สัญญาตญาณแห่งชีวิต” (1) ขั้นตอนการทำแม่พิมพ์นั้น ผู้สร้างสรรค์โดยนางแบบที่มี ลักษณะทางกายวิภาคใกล้เคียงกับมารดาโดยวางตำแหน่งท่าทางการยืนเชิงขา โดยทำแม่พิมพ์บริเวณขา (2) ขั้นตอนการทำแม่พิมพ์จากเปลือกปูนปลาสเตอร์ใช้ ทาวาสลินทาในบริเวณที่ทำแม่พิมพ์ เพื่อป้องกันการติดและการบาดเจ็บที่เกิดจากการดึงรั้งเวลาถอดแม่พิมพ์ โดยตัดขนาดของเปลือกให้มีขนาดประมาณ 10 เซนติเมตร ชุบน้ำ ติดทับกันทีละชั้นในบริเวณที่ต้องการให้ความหนาประมาณ 1 เซนติเมตร แล้วตรวจสอบว่าตรงไหนยังมีความเปราะบางให้ติดเปลือกปูนปลาสเตอร์เพิ่มเติมให้มีความแข็งแรง	 (1) (2)

ตารางที่ 12 ขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4 ชื่อผลงาน “สัญลักษณ์แห่งชีวิต” (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
4. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4 ชื่อผลงาน “สัญลักษณ์แห่งชีวิต” การหล่อผลงานจากวัสดุไฟเบอร์กลาส (1) ขั้นตอนการหล่อผลงานจากวัสดุไฟเบอร์กลาส ให้มีความหนาประมาณ 1-2 เซนติเมตร ทำการโป้วสี อุดร่องรอยของฟองอากาศ ประสานซ่อมแซมรอยแตกร้าวด้วยอีพ็อกซี่ เมื่อแห้งแล้วมีลักษณะที่แข็งแล้วจึงขัดแต่งทำผิวให้เรียบ ด้วยกระดาษทรายเบอร์หยาบและละเอียดตามลำดับ (2) การใช้เครื่องขัดขนาดเล็กในการตกแต่งรายละเอียดและร่องรอยของนิ้วมือและนิ้วเท้าให้ผลงานมีความสมจริงมากขึ้น ทำสีขาวเพื่อแสดงความรักอันบริสุทธิ์และสิ่งที่เหลืออยู่ของมารดา	 (1) (2)

ตารางที่ 12 ขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4 ชื่อผลงาน “สัญลักษณ์แห่งชีวิต” (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
5. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4 ชื่อผลงาน “สัญลักษณ์แห่งชีวิต” การใช้เทคนิคการเผาไหม้ (1) ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้เทคนิคการเผาไหม้ โดยใช้ถ่านไม้เป็นตัวกลางในการเผา เพราะสามารถควบคุมพื้นที่ในการเผาได้ รวมถึงสี และร่องรอยพื้นผิวในการเผาไหม้ได้ (2) ภาพของพื้นผิวที่เกิดจากใช้เทคนิคการเผาไหม้ เกิดเป็นรอยแตก ผุกร่อน เป็นขม่า ซึ่งผู้สร้างสรรค์ได้ทำการปิดขม่าให้เล็ดออกไป และใช้ไฟเบอร์กลาสหาคือผิวหน้าของวัตถุเพื่อรักษาพื้นผิวที่เกิดรอยไหม้และเชื่อมรอยแตกไว้ รวมถึงซ่อมแซมในส่วนที่ได้รับผลกระทบจากการเผาไหม้ให้มีความแข็งแรงมากขึ้น (3) ภาพการสร้างสรรค์ผลงานจากวัสดุกระดาษ จากหนังสือธรรมะที่ถูกฉีกขาดจากกัน โดยใช้เทคนิคการเผาไหม้โดยใช้หัวพ่นไฟแก๊ส เก็บรายละเอียดของผลงานโดยควบคุมไฟ ปริมาณการเผาไหม้เพื่อกำหนดอาณาเขตการเผาไหม้	 (1) (2) (3)

ตารางที่ 12 ขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4 ชื่อผลงาน “สัญชาตญาณแห่งชีวิต” (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
6.ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4 ชื่อผลงาน “สัญชาตญาณแห่งชีวิต” (1) ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน โดยใช้วิธีการแกะโฟมให้มีความสูงประมาณ 30 เซนติเมตร ทากาวลาเท็กติดด้วยเศษกระดาษที่ถูกฉีกจากหนังสือธรรมะ ที่มารดาใช้อ่านเพื่อลดความทุกข์ที่เกิดขึ้นในชีวิต (2) ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานโดยประกอบส่วนต่างๆเข้าด้วยกัน โดยใช้เหล็กเส้นเจาะเสริมโครงสร้างภายในระหว่างรูปของทรงขาและเก้าอี้ ให้รูปทรงขามีลักษณะที่ยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคงแข็งแรง (3) ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานอีกส่วนหนึ่งเป็นลักษณะจำลองเพดานของบ้านบริเวณชั้นสองโดยนำผ้ามามัด ผูกให้มีลักษณะคล้ายเชือกที่ห้อยจากบริเวณช่อของเพดานบ้านจำลองการทำอัตวินิบาตกรรม	 (1) (2) (3)

ตารางที่ 12 ขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4 ชื่อผลงาน “สัญลักษณ์แห่งชีวิต” (ต่อ)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์
7. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน วิทยานิพนธ์ ขั้นที่ 4 ชื่อผลงาน “สัญลักษณ์แห่งชีวิต” (1) ภาพขยายแสดงรายละเอียดของ ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ (2) ภาพผลงานที่เสร็จสมบูรณ์	 (1) (2)

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 28 ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน “สัญชาตญาณแห่งชีวิต”

ปี พ.ศ. 2562

เทคนิค สื่อผสม

ขนาด ผืนแปรรตามพื้นที่

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

6.5 สรุปการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ (Thesis) ชั้นที่ 1-4

จากการสร้างสรรค์ผลงาน ชุดวัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์ ภายใต้แนวความคิด กฎไตรลักษณ์ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) และแนวความคิดการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะแนวไม่จีรัง (Ephemeral Art) ส่งผลให้ผลงานมีความสอดคล้องกับแนวความคิดผู้สร้างสรรค์ ซึ่งในการสร้างสรรค์ด้วยเทคนิคการเทคนิคการเผาไหม้ ทำให้เสื่อมสลายสอดคล้องกับแนวความคิดในการหาทางออกของปัญหาเพื่อแสวงหาหนทางแห่งการดับทุกข์ การเรียนรู้และเข้าใจในสัจธรรมของชีวิต โดยสร้างสรรค์ในรูปแบบศิลปะสื่อผสม (Mixed Media Art) ด้วยการนำเสนอในแนวทางศิลปะจัดวาง (Installation Art) จากที่ได้กล่าวมานั้นผู้สร้างสรรค์ได้ทำการทดลองศึกษาค้นคว้า ข้อมูล เพื่อวางแผนขั้นตอนการสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ ซึ่งทำให้ผู้สร้างสรรค์ได้พบปัญหา ในระหว่างทำการสร้างสรรค์ผลงานและการศึกษาค้นคว้าทดลอง ในแนวทางการแก้ไขปัญหาในด้านเทคนิควิธีการ ด้านแนวความคิด รูปทรง โครงสร้างหลัก และรูปแบบการนำเสนอผลงานจนสามารถพัฒนาให้ผลงานมีความลงตัวและมีเอกลักษณ์เฉพาะตนในการสร้างสรรค์

บทที่ 4

การวิเคราะห์และพัฒนาผลงานวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์” ได้ผ่านการศึกษา ค้นคว้า และการทดลองเพื่อค้นหาผ่านข้อผิดพลาดรวมถึงปัญหาในการสร้างสรรค์ ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาเพื่อหาแนวทางในการสร้างสรรค์ แสดงออกให้เห็นถึงแนวความคิดและทฤษฎี การค้นคว้า เทคนิคโดยเลือกใช้วัสดุที่แสดงออกถึงแนวความคิดผ่านหลักทัศนธาตุและหลักองค์ประกอบศิลป์ ด้วย ลักษณะผลงานสื่อผสมนำเสนอในแนวทางศิลปะจัดวาง เพื่อสื่อสารและแสดงออกถึงความรู้สึกที่มีต่อ สภาวะการณ์อันโหดร้าย หดหู่ จากโรคจิตเภทของผู้เป็นมารดา การหาทางออกของปัญหาเพื่อ แสวงหาหนทางแห่งการดับทุกข์ การเรียนรู้และเข้าใจในสัจธรรมของชีวิตรวมถึงบำบัดเยียวยารักษา สภาพจิตใจการยอมรับความจริงที่เกิดขึ้น จากที่มาดังกล่าวนี้จึงทำให้เกิดแรงบันดาลใจต่อการ พัฒนาตนเอง ทางด้านการศึกษาทดลองเทคนิควิธีการ ซึ่งผู้สร้างสรรค์สามารถเข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ระหว่างกระบวนการสร้างสรรค์จนเกิดเป็นผลงานที่มีลักษณะเฉพาะตน ซึ่งสามารถแยกผลงาน สร้างสรรค์ออกได้ 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ที่มาที่มาจากแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์

ความทุกข์นั้นเป็นต้นเหตุอันสำคัญ ซึ่งส่งผลกระทบต่อครอบครัวของผู้สร้างสรรค์ คือเกิดกับ มารดาที่ป่วยเป็นโรคจิตเภท ที่ไม่สามารถควบคุมตนเอง พฤติกรรมผิดปกติไปจากคนทั่วไปจากสิ่งที่ ควรจะเป็น จากมารดาที่เคยอ่อนโยน ดูแลเอาใจใส่ผู้อื่น กลับกลายเป็นคนที่สูญเสียสติสัมปชัญญะ สูญเสียความทรงจำ หวาดระแวง ไร้ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและบุคคลรอบข้าง จนทำให้ผู้สร้างสรรค์ เกิดความกดดันในชีวิตจากเรื่องราวและภาระต่างๆที่เกิดขึ้น ทุกสิ่งถาโถมเข้ามาทำให้ชีวิตมีแต่ความ ทุกข์ เพราะความรักและเป็นห่วงมารดา ถึงแม้จะพยายามดูแลรักษาในทุกทางอย่างสุดความสามารถ ทั้งในด้านสภาพร่างกายและจิตใจแต่ความทุกข์นั้นก็ยังเกิดขึ้นซ้ำๆอย่างไม่มีที่สิ้นสุด โดยผู้เป็นมารดาก็ ยังคงมีสภาวะไม่มั่นคงทางอารมณ์ สูญเสียสติความเป็นตัวเองรวมถึงการใช้ชีวิตประจำวัน จนก่อ ปัญหาให้กับครอบครัว บุคคลรอบข้าง ก่อเป็นความทุกข์ที่เกิดขึ้นในภายในจิตใจของผู้สร้างสรรค์ที่ อยากให้มารดาหายป่วยจากโรคร้ายและผ่านมรสุมชีวิตครั้งนี้ให้ได้ ถึงแม้จะมีความหวังอันริบหรี่ก็ตาม

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นนั้น ทำให้ผู้สร้างสรรค์ถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกที่มีต่อสภาวะการณ์ อันโหดร้าย หดหู่ จากโรคจิตเภทของผู้เป็นมารดา ทางออกของปัญหาเพื่อแสวงหาหนทางแห่งการดับ ทุกข์ เป็นการเรียนรู้และเข้าใจในสัจธรรมของชีวิตรวมถึงบำบัดเยียวยารักษาสภาพจิตใจการยอมรับ ความจริงที่เกิดขึ้นในทุกขณะมาใช้เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์จึงเกิดเป็นแรงบันดาลใจในการ

สร้างสรรค์ผลงานชุด “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์” ด้วยรูปแบบศิลปะประเภเสื้อผสม ผ่านสัญลักษณ์ของวัสดุ ผสมผสานกับการควบคุมสี อันเป็นตัวแทนของความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ ที่มีทั้งด้านบวกและด้านลบในผลงานเดียวกัน เพื่อเป็นการบอกเล่าให้เห็นถึงอารมณ์ของผู้สร้างสรรค์ที่มีต่อสภาวะการณ์อันโหดร้าย หดหู่ จากโรคจิตเภทของผู้เป็นมารดา ทางออกของปัญหาที่ผู้สร้างสรรค์ค้นพบคือการศึกษาสังขารทางพุทธศาสนาเพื่อกระตุ้นเตือนให้ผู้คนตระหนักถึงปัญหาอันเกิดจากสภาวะจิตที่ผิดปกติดันมีที่มาจากความทุกข์ในชีวิตชี้ให้เห็นความจริงขั้นพื้นฐานที่สุดของธรรมะที่มุ่งแสดงถึงความไม่เที่ยงแท้ของชีวิต ทุกสิ่งล้วนเกิดแล้วดับตามหลักพุทธปรัชญา

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากทฤษฎีที่ใช้ในการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานชุด “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์” เป็นผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจมาเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับมารดาที่ป่วยจากโรคจิตเภท ซึ่งมีปัจจัยพื้นฐานที่เป็นจุดอ่อนของผู้ป่วยเองอยู่แล้ว เช่น พันธุกรรมหรือบุคลิกภาพที่ผิดปกติ และเมื่อมาพบสภาพความกดดันทางจิตใจ ความผิดหวังหรือเหตุการณ์ที่มีผลต่อภาวะจิตใจบางประการก็เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมทำให้เกิดอาการของโรคจิตเภทขึ้นมา จากจิตวิญญาณที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด ผ่านแรงจูงใจจากจิตไร้สำนึก ซึ่งตามหลักทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ที่อธิบายทฤษฎีจิตวิเคราะห์ที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพซึ่งให้ความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ว่ามนุษย์เกิดมาพร้อมกับแรงขับเคลื่อนทางสัญชาตญาณ (Instinctual drive) ที่แสดงให้เห็นถึงความปรารถนาและความต้องการที่จะได้รับความพอใจในรูปแบบต่างๆ ซึ่งเมื่อเกิดความผิดหวัง ความวิตกกังวล ความทุกข์ ก็จะสร้างกลไกการป้องกันตนเองในรูปแบบต่างๆซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สอดคล้องกับมารดาที่ผู้สร้างสรรค์ได้ทำการศึกษา ค้นคว้าเพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจากแรงขับเคลื่อนตามสัญชาตญาณที่บีบคั้นของผู้สร้างสรรค์ก่อให้เกิดมโนทัศน์เรื่องความเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ ความเสื่อมสภาพในตัวเองซึ่งเป็นสังขารที่สอดคล้องเหมาะสมกับการแสดงภาพสะท้อนความจริงของชีวิตและสรรพสิ่งทั้งหลาย คล้ายหลักไตรลักษณ์อันเป็นหัวใจสำคัญของพุทธศาสนาและเป็นกฎธรรมดาของสิ่งทั้งหลายทั้งปวง มีลักษณะสามัญ 3 ประการ ดังนี้

1. อนิจจัง คือ ความไม่คงที่ ไม่แน่นอน ไม่เที่ยงแท้ อนิจจังมีการเกิดการดับและเสื่อมสลายไป
2. ทุกขัง คือ ลักษณะที่แสดงความเป็นทุกข์ การเกิด การแก่ ความเจ็บความตาย การได้สิ่งอันไม่พึงปรารถนา หรือแม้แต่การปรารถนาสิ่งใดๆแล้วไม่ได้ ล้วนแล้วแต่เป็นความทุกข์ (กรมศาสนา, 2525, น. 131)

3. อนัตตา คือ ลักษณะที่ไม่ใช่ตัวตน ความไม่ยึดติดกับรูป เป็นเพียงความสมมติของรูป เป็นความว่างเปล่า “อนัตตา” กล่าวโดยขยายคือ “อนัตตา” เป็นสัญญา คือ เป็นความว่างเปล่าจากความเป็นตัวตนใด ๆ

ดังที่ปรากฏในการสร้างสรรค์ผลงานที่แสดงออกในรูปแบบของศิลปะแห่งความไม่จริง ที่แสดงความเสื่อมสลาย ทุกสิ่งเปลี่ยนแปลงและไม่มีสิ่งใดจริงยั่งยืน โดยใช้การสร้างสัญลักษณ์จากการเผาไหม้ เพื่อแทนค่าความทุกข์และความทรงจำของมารดาที่ถูกกลืนหาย จากสภาวะของโรคจิตเภท รวมถึงความทุกข์ที่เกิดขึ้นในครอบครัว นอกจากนั้นผู้สร้างสรรค์ยังเลือกใช้วัสดุ เทคนิค วิธีการต่าง ๆ สร้างสัญลักษณ์อันเป็นตัวแทนทางความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ที่มีทั้งด้านบวกและด้านลบ ในผลงานเดียวกัน เพื่อเป็นการบอกเล่าให้เห็นถึงอารมณ์ของผู้สร้างสรรค์ที่มีต่อสภาวะการณ์อันโหดร้ายนั้น ผ่านศิลปะแห่งความไม่จริง ก่อให้เกิดมโนทัศน์เรื่องความเปลี่ยนแปลงทางสภาวะของจิตไปสู่ความเสื่อมสลายของตัวตน สะท้อนความจริงของชีวิตและสรรพสิ่งทั้งหลาย โดยผ่านกระบวนการคิด วางแผน ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานชุดวัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์ โดยมีพื้นฐานจากข้อมูลและทฤษฎีดังกล่าวนำมาวิเคราะห์ผลงานให้ตรงตามแนวความคิดมากที่สุด

3. การวิเคราะห์ศิลปินที่ทำการศึกษานี้เกี่ยวกับงานสร้างสรรค์

การเลือกศิลปินที่ทำการศึกษานั้น ผู้สร้างสรรค์ได้ทำการศึกษถึงแนวคิด เทคนิค และวิธีการสร้างสรรค์ของศิลปินไทยและต่างประเทศที่มีแนวทางการคิดที่สอดคล้อง รวมถึงมีรูปแบบและกระบวนการที่ผู้สร้างสรรค์ให้ความสนใจ จากการศึกษาศิลปิน Zhang Huan (ซาง ฮวน) จากผลงานชุด Berlin Buddha เป็นผลงานประติมากรรมนำเสนอในแนวทางของศิลปะจัดวางเชิงกระบวนการ (process base) สำคัญของผลงานเกิดขึ้นเมื่อประติมากรรมถูกถอดออกจากแม่พิมพ์และนำมาวางให้เผชิญหน้ากับแม่พิมพ์ของตัวประติมากรรมเอง เป็นภาพจำลองของพระพุทธรูปสองชั้น ชั้นหนึ่งคือแม่พิมพ์อลูมิเนียมสูงสี่เมตร ส่วนภาพจำลองของพระพุทธรูปอีกชั้นหนึ่งนั้นถูกสร้างขึ้นจากการใช้เก้าอี้ของรูปที่นำมาจากสถานที่ต่าง ๆ ถูกอัดกันจนแน่นและปราศจากการยึดติด เชื่อมต่อเข้าด้วยกัน มันจึงค่อยๆหลุดร่วงหล่น ผุพังและเสื่อมสภาพไปตลอดเวลาจากสัจจะของวัสดุ ผ่านเงื่อนไขของเวลาและกฎแห่งธรรมชาติ ผ่านการพิจารณาโดยใช้สมาธิ ที่แสดงถึงกฎแห่งความจริงของการแตกดับและการละสังขาร ซึ่งผู้สร้างสรรค์ได้รับอิทธิพลของผลงานที่เกี่ยวกับความเสื่อมสลาย ความไม่จริง การเปลี่ยนแปลงของทุกสรรพสิ่ง และการค้นพบตัวตนเพื่อพัฒนาวิวัฒนาการในทางจิตใจและจิตวิญญาณ ซึ่งรูปแบบนั้นสอดคล้องกับผลงานของ Fanny Allowing (แฟนนิง อะโลวริง) ที่สร้างสรรค์ผลงานที่แสดงออกเพื่อให้รับรู้ช่วงเวลาของชีวิต ความรัก ความสูญเสียและการมีชีวิตอยู่ผ่านการแสดงออกในแนวทางประติมากรรมที่มีรูปลักษณะของเรือนร่างของมนุษย์ ซึ่งสร้างความสะท้อนอารมณ์ผ่านโครงสร้างทางกายวิภาค ที่ให้ความรู้สึกทุกข์ทรมานจากการแสดงออกโดยใช้ท่าทาง การเคลื่อนไหว

รวมถึงกรรมวิธีเทคนิคในการสร้างรูปทรงจากการหล่อต้นแบบจากมนุษย์โดยตรง โดยใช้เฟือกปูนพลาสเตอร์ ซึ่งศิลปินใช้การวางแผนและการจัดการอย่างเป็นระบบตั้งแต่การออกแบบพื้นที่ที่จัดแสดง การติดตั้งจัดวางผลงานและการออกแบบแสงเพื่อสร้างประสบการณ์ใหม่ให้กับผู้ชมงานซึ่งมุ่งเน้นการสร้างพื้นที่เฉพาะ (Site-Specific Art) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานของ มณฑิยา บุญมาที่ส่งผลให้ผู้สร้างสรรค์เกิดความสนใจในรูปแบบของศิลปะจัดวาง การใช้พื้นที่เฉพาะเพื่อเปลี่ยนแปลงการรับรู้ของผู้ชมผ่านการตีความ การเลือกใช้วัสดุแฝงเป็นสัญลักษณ์ จากผลงานชุดโอม ประกอบด้วยโต๊ะโลหะทรงสามเหลี่ยม มีบาตรพระ 15 ใบวางเรียงกันเป็นรูปสามเหลี่ยม ภายนอกบาตรจะมีสีดำคล้ำ ภายในบาตรจะสุกสว่างด้วยทองคำเปลว รอยมือจับดินเผาเกาะอยู่ขอบบาตรไล่เรียงจากมากไปหาน้อยบ่งบอกถึงกระบวนการปล่อยวางกิเลสและตัวตนจนเข้าสู่ความว่างไร้ตัวตน ศิลปินได้สร้างผลงานชุดบาตรพระนี้ขึ้นเพราะแรงบันดาลใจที่ภรรยาของเขาเริ่มป่วยเป็นโรคมะเร็ง ซึ่งศิลปินได้รู้ถึงสภาวะแห่งความทุกข์ ที่มนุษย์ทุกคนต้องเจอ โดยใช้กระบวนการคิดและการตั้งคำถามต่อความหมายของการมีชีวิตอยู่กับความตาย เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องยอมรับและปล่อยวาง เพื่อพิจารณาทำความเข้าใจความในหลักพุทธศาสนาจาก การเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องยอมรับซึ่งปลายทางนั้นคือความว่าง ไร้ตัวตน การปล่อยวางเป็นวิถีทางในหลักพันตอกิเลสและความทุกข์ ลดความเป็นอัตตา เช่นเดียวการสร้างสรรคของ ดร. ศิระ สุวรรณศร ที่บอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับความทุกข์ของชีวิตที่เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัว รวมถึงหนทางการต่อสู้กับความทุกข์และการยอมรับความจริงของชีวิต โดยใช้หลักทางพุทธศาสนาที่ว่าด้วยกฎไตรลักษณ์ ผ่านผลงานในชื่อชุดสังเวชวิจักษ์ : ทางสู่ปัญญาผ่านความเสื่อมสลาย โดยนำเสนอผลงานประติมากรรมลอยตัว (Stand Alone) ในเชิงรูปธรรมจากองค์ประกอบทางทัศนธาตุ โครงสร้างภายในสู่ภายนอก การจัดวางท่าทางการเคลื่อนไหวของรูปทรงโดยใช้วัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์เป็นดินเหนียวผสมเหล็ก ซึ่งสามารถแสดงการเปลี่ยนแปลงแทนสภาวะของความเสื่อมสลาย กระตุ้นเตือนความรู้สึกลดสังเวช ผ่านการพิจารณาผลงานด้วยปัญญา สร้างสัมพันธ์สอดคล้องกับแนวความคิดที่เป็นแก่นแท้ของปรัชญาและศาสนาพุทธ จากที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นผู้สร้างสรรค์ได้ที่ศึกษาวิเคราะห์ทั้งความคิดและกระบวนการสร้างสรรค์เพื่อเป็นแนวทางที่จะใช้พัฒนาผลงานวิทยานิพนธ์ในลำดับต่อไป

4. วิเคราะห์การสร้างสรรค์และเทคนิควิธีการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์ นั้น ผู้สร้างสรรค์ต้องการสร้างสรรค์ผลงานสื่อผสม (Mixed Media) ด้วยการนำเสนอในแนวทางศิลปะจัดวาง (Installation) ในมุมมองจากประสบการณ์ตรงของผู้สร้างสรรค์เพื่อแทนค่าความทรงจำของมารดาที่ถูกกลืนหายไปด้วยภาวะของโรคจิตเภท โดยใช้วัสดุที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับแนวความคิดในการจำลองที่อยู่อาศัยและการดำรงชีวิตของมารดาในช่วงเวลาต่างๆ โดยเลือกใช้สัญลักษณ์ของวัสดุผสมผสานกับการเผาไหม้ ผสมผสานกับการควบคุมสี อันเป็นตัวแทนของความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ที่มีทั้งด้านบวก และด้านลบ ในผลงานเดียวกัน เพื่อเป็นการบอกเล่าให้เห็นถึงอารมณ์ของผู้สร้างสรรค์ที่มีต่อสภาวะการณ์อันโหดร้าย หดหู่ จากโรคจิตเภทของผู้เป็นมารดาจากกระบวนการค้นหาคำตอบของชีวิตและในการสร้างสรรค์นั้นผู้สร้างสรรค์ได้ทำการทดลอง ค้นคว้ากระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่การทดลองใช้วัสดุต่าง ๆ ในการก่อรูปร่าง รูปทรง การใช้กระดาษในการปะติด การสร้างแม่พิมพ์จากเปลือกปูนพลาสเตอร์ และการเคลือบผิวของผลงานเพื่อสร้างความแข็งแรง แต่การทดลองนั้นกลับมีข้อเสียในหลายด้าน คือ วัสดุไม่สามารถคงรูปอยู่ได้ตามที่ต้องการ ควบคุมการเผาไหม้ได้ยาก และรายละเอียดของกายวิภาคที่เกิดจากการสร้างแม่พิมพ์จากเปลือกปูนพลาสเตอร์มีค่อนข้างน้อย ทำให้ผู้สร้างสรรค์จำเป็นต้องค้นคว้ากระบวนการทางเทคนิคเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งในด้านวัสดุและเทคนิควิธีการ ซึ่งในด้านวัสดุได้มีการใช้วัสดุจริงและเพิ่มโครงสร้างความแข็งแรงของวัสดุหลังการเผา ผลปรากฏว่าผลงานสามารถทรงตัวได้ดีขึ้น และในด้านการทำแม่พิมพ์เปลือกปูนพลาสเตอร์ได้นำไฟเบอร์กลาสเข้ามาหล่อในผลงาน เพื่อสร้างความแข็งแรงและเพิ่มรายละเอียดภายในผลงานรวมถึงการเคลือบผิวของวัตถุโดยใช้ไฟเบอร์กลาสเพื่อรักษาร่องรอยของเขม่าควัน ประสานรอยแตกร้าวอันเกิดจากการเผา เพื่อให้สอดคล้องกับศิลปะแห่งความไม่จริง ก่อให้เกิดมโนทัศน์เรื่องความเปลี่ยนแปลง ความเสื่อมสภาพในตัวเอง ตระหนักถึงการมีชีวิตอยู่ เช่นเดียวกับกฎไตรลักษณ์ที่ชี้ให้เห็นถึงสังขารธรรมที่แท้จริงของมนุษย์ซึ่งเหมาะสมกับการแสดงภาพสะท้อนความจริงของชีวิตและสรรพสิ่งทั้งหลาย จากที่กล่าวมานั้นจึงทำให้เกิดเป็นผลงานวิทยานิพนธ์

5. การค้นคว้าและทดลองเทคนิคสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ (Terminal Project) ระยะที่ 1

การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 เป็นการแสดงออกในแนวความคิดที่ให้เห็นถึงสภาวะการณ์อันโหดร้าย หดหู่ จากโรคจิตเภทของผู้เป็นมารดาซึ่งเป็นต้นเหตุแห่งการแสวงหาหนทางแห่งการดับทุกข์จากโรคภัย เรียนรู้และเข้าใจในสังขารธรรมของชีวิต รวมถึงบำบัดเยียวยารักษาสภาพจิตใจ ยอมรับความจริงที่เกิดขึ้น จากการแทนที่ของความทุกข์ที่ส่งผลกระทบทางความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์โดยตรง เชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์กับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ด้วยกระบวนการเทคนิค

สื่อผสม นำเสนอในแนวทางศิลปะจัดวาง เพื่อกระตุ้นเตือนให้ผู้คนตระหนักถึงปัญหาอันเกิดจากสภาวะจิตที่ผิดปกติอันมีที่มาจากความทุกข์ที่เกิดขึ้นในชีวิตและเป็นการศึกษาทดลองสรุปแนวความคิดเบื้องต้น โดยผ่านการค้นคว้าทดลองในเรื่องของเทคนิควิธีการรวมถึงการใช้วัสดุอุปกรณ์ เพื่อเป็นส่วนประกอบของในการสร้างสรรค์ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับแนวความคิดมากที่สุด

5.1 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ (Terminal Project) ชั้นที่ 1

ภาพที่ 29 ภาพผลงานสร้างสรรค์เสร็จสมบูรณ์ก่อนงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน	วัตถุแห่งความทุกข์
ปี พ.ศ.	2562
เทคนิค	สื่อผสม
ขนาด	แปรผันตามพื้นที่
ที่มา:	ผู้สร้างสรรค์

แนวความคิดผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ (Terminal Project) ชั้นที่ 1

สร้างสรรค์ผลงานเพื่อแสดงออกทางสัญลักษณ์และสื่อความหมายจากวัตถุจริงของมารดาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยแสดงให้เห็นถึงความทุกข์จากโรคจิตเภทที่เป็นต้นเหตุ ซึ่งเข้ามาแทนที่ความเป็นอยู่ควบคุมความคิดสร้างพฤติกรรมอันเลวร้าย ทำลายความเป็นตัวตนสร้างสิ่งแวดล้อมใหม่ตามอึดตาแห่งจิตใต้สำนึก ยิ่งหาทางออกมาเท่าไรกลับเพิ่มความทุกข์มากขึ้น สิ่งที่ทำได้คือยอมรับในสัจธรรมแห่งชีวิตและสิ่งที่เหลืออยู่

เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ในระยะแรกของการสร้างสรรค์ผลงานผู้สร้างสรรค์เลือกใช้เทคนิคสื่อผสม นำเสนอในแนวทางศิลปะจัดวาง โดยใช้วัสดุจากการดำรงชีวิตประจำวันของมารดาผสมผสานกับสิ่งของเครื่องใช้และวัสดุอื่น ๆ นำมาเผาไหม้ในแต่ละส่วน รวมถึงทำให้วัตถุเกิดความไม่สมบูรณ์ แตกหัก ผุกร่อนรวมถึงการทำสีของวัสดุให้ผสมกลมกลืนกัน เพื่อแสดงถึงความทุกข์ที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ และสร้างจุดสนใจภายในผลงานโดยใช้วิธีการหล่อผลงานด้วยเพือกปูนพลาสเตอร์ จำลองลักษณะท่าทางการนั่งรับประทานอาหาร มือสีขาวที่วางอยู่บนโต๊ะอาหาร ท่าทางการจับช้อน ส้อมที่ผิดแปลกจากคนปกติ เพื่อแสดงถึงสิ่งที่เหลืออยู่ของชีวิตและความไม่เที่ยงแท้ของทุกสรรพสิ่ง

วิธีการนำเสนอ

นำเสนอผลงานในลักษณะวางติดตั้งจากพื้นด้วยตัววัสดุที่มีความมั่นคงแข็งแรงและรักษาความสมดุลของผลงานถึงแม้ว่าตัววัสดุจะถูกทำลายจากการเผาและแสดงถึงความไม่สมบูรณ์แล้ว โดยจำลองการนั่งรับประทานอาหารของมารดาที่แสดงให้เห็นถึงความทุกข์จากโรคร้ายที่เข้ามาคุกคามทำลายการดำรงชีวิต ผู้ชมผลงานสามารถดูได้รอบด้านเพื่อพิจารณาภาวะแห่งสัจธรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่กับบริเวณว่าง

ปัญหาในการสร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์ได้พบปัญหาระหว่างการสร้างสรรค์จากผลงาน ที่ยังขาดลักษณะในเรื่องการสร้างจุดสนใจภายในผลงาน ประติมากรรมรูปทรงของมือและในส่วนเท้ามีรายละเอียดของกายวิภาค ที่เกิดจากแม่พิมพ์จากเพือกปูนพลาสเตอร์ มีค่อนข้างน้อยและไม่แข็งแรง รวมถึงลักษณะของการเผาไหม้ที่มากเกินไป ทำให้ผู้สร้างสรรค์จำเป็นต้องค้นคว้ากระบวนการทางเทคนิคเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งในด้านวัสดุและเทคนิควิธีการ ในเรื่องของมุมมองและการจัดวางยังเป็นปัญหาในด้านความสูงของวัตถุที่นำมาใช้ยังไม่ความสมบูรณ์ ขาดการสร้างมิติสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่และบริเวณว่าง

5.2 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ (Terminal Project) ชั้นที่ 2

ภาพที่ 30 ภาพผลงานสร้างสรรค์เสร็จสมบูรณ์ก่อนงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน หนทางแห่งความหวัง

ปี พ.ศ. 2562

เทคนิค สื่อผสม

ขนาด แปดผืนตามพื้นที่

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

แนวความคิดผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ (Terminal Project) ชั้นที่ 2

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 นำเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับวัสดุของมารดาที่ใช้ในชีวิตประจำวันในขณะที่เจ็บป่วย การฟื้นฟูรักษาทั้งสภาพร่างกายและจิตใจ เพื่อประคับประคองตนให้สามารถมายืนหยัดลุกขึ้นสู่อีกครั้ง แต่แสงแห่งความหวังอันริบหรี่พลันกลับอับแสงลง การกลับมาของชีวิตและตัวตนในสภาวะแห่งความเสื่อมสลายแทบจะไร้สิ้นความหวัง การทำความเข้าใจในสังขารและสภาวะการณแห่งความจริงว่าทุกชีวิตมีความเสื่อมสลายและมีความทุกข์เป็นดังสาระแห่งชีวิตจะนำมาสู่การปล่อยวางและพิจารณาสังขารทางพระพุทธศาสนาอันเป็นเหตุแห่งความจริง

เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์

สร้างสรรค์ผลงานในเทคนิคสื่อผสมด้วยการนำเสนอในแนวทางศิลปะจัดวาง โดยใช้วัสดุที่สำคัญคืออุปกรณ์ช่วยพยุงเดิน แทนสัญลักษณ์ในการยืนเพื่อลุกขึ้นเพื่อต่อสู้กับโรคร้าย โดยใช้วิธีการเผาไหม้ แดกหัก ทำให้ไม่สมบูรณ์ผู้ฟัง เสื่อมสภาพเพื่อแทนที่ความทุกข์นั้น โดยมีประติมากรรมรูปทรงของมือและแขนที่มีลักษณะจับอุปกรณ์ช่วยพยุงเดินด้วยพลังของชีวิตที่เหลืออยู่ แสดงลักษณะทางกายวิภาคที่สัมพันธ์กับวัสดุซึ่งเกิดจากเทคนิควิธีการหล่อโดยใช้แม่พิมพ์เปลือกปูนพลาสเตอร์หล่อผลงานด้วยวัสดุไฟเบอร์กลาส โดยมีโครงสร้างหลักภายในเพื่อให้รูปทรงแขนและมือมีความแข็งแรงมากขึ้น สร้างความน่าสนใจในงาน รวมถึงการทำสีของรูปทรงมือเป็นสีขาวขัดแต่งให้พื้นผิวให้มีลักษณะเรียบเนียนสร้างความแตกต่างระหว่างวัตถุ

วิธีการนำเสนอ

จัดวางผลงานในลักษณะการวางตั้งอยู่ที่พื้น เพื่อจำลองสภาวะการณ์ในเวลานั้น โดยใช้วัสดุที่มีความแข็งแรง ใช้การถ่ายเทน้ำหนักเพื่อรักษาความสมดุลของผลงานและแสดงสัจจะของวัสดุที่มีความแตกต่างกัน สร้างความน่าสนใจภายในผลงานซึ่งผู้ชมสามารถดูได้รอบด้าน เพื่อพิจารณาความเสื่อมสลายของชีวิต

ปัญหาในการสร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์ได้พบปัญหาระหว่างการสร้างสรรค์จากผลงานที่ยังขาดในเรื่องของการสร้างจุดสนใจภายในผลงาน ความแตกต่างระหว่างวัสดุที่เกิดขึ้นยังไม่สอดคล้องกับแนวความคิด รวมถึงยังขาดรายละเอียดของผลงานในบริเวณที่เป็นรูปทรงของมือและแขน รวมถึงการเผาไหม้ที่แสดงความเสื่อมสลายของอุปกรณ์ช่วยพยุงเดินที่ยังน้อยไป แต่ในด้านของรูปแบบเทคนิควิธีของผลงานมีการพัฒนาและปรับปรุงโดยเลือกใช้วัสดุให้เหมาะสมและมีความแข็งแรงมากขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับแนวความคิดที่นำเสนอ

5.3 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 (Terminal Project)

ภาพที่ 31 ภาพผลงานสร้างสรรค์เสร็จสมบูรณ์ก่อนงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน ความทรงจำสุดท้าย

ปี พ.ศ. 2562

เทคนิค สื่อผสม

ขนาด แปรผันตามพื้นที่

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

แนวความคิดก่อนผลงานวิทยานิพนธ์ (Terminal Project) ชั้นที่ 3

สร้างสรรค์ผลงานเพื่อแสดงออกถึงความผิดปกติจากสภาวะทางจิตของมารดาที่ป่วยจากโรคเรื้อรัง ซึ่งได้ทำลายความทรงจำรวมถึงการใช้ชีวิตและสร้างบุคลิกภาพที่ผิดแปลกจากคนทั่วไป โดยนำวัตถุ เป็นสื่อกลางในการแสดงออกเพื่อจำลองการใช้ชีวิตประจำวันของมารดา ผ้าที่ถูกตากอย่างผิดที่ผิดทาง ราวผ้าที่กลับหัวกลับหาง แสดงให้เห็นถึงความทุกข์ที่เกิดขึ้นจากโรคร้ายเข้ามาแทนที่ความเป็นอยู่ สร้างความทุกข์ให้กับครอบครัว ทำลายความเป็นตัวตนอยู่ตลอดเวลา โดยสร้างสิ่งแวดล้อมใหม่ตาม อาการของโรคจิตเภทจากอัตตาแห่งจิตได้สำนึก

เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์

สร้างสรรค์ผลงานในเทคนิคสื่อผสม ด้วยการนำเสนอในแนวทางศิลปะจัดวาง ผลงานแสดง ออกเป็นลักษณะรูปแบบของการจำลองชีวิตประจำวันของมารดา โดยใช้วัตถุคือราวตากผ้าที่วางผิด

รูปแบบกับความเป็นจริงผ่านเทคนิคการเผาทำลายแสดงความไม่มั่นคง เสื่อมสลาย ซึ่งในราวผ้าประกอบด้วยเสื้อผ้าของบุคคลในครอบครัวที่เผาไหม้ ผุพัง แทนความทุกข์ที่ลูกหลานมายังครอบครัว ใช้เทคนิคการเคลือบด้วยไฟเบอร์กลาสเพื่อรักษาร่องรอยของการถูกเผาทำลายและช่วยในด้านของความแข็งแรง สร้างความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงและพื้นโดยทำเป็นลักษณะของรอยเท้าของมารดาที่มีลักษณะเดินวนไปรอบ ๆ ไร้วัดมุ่งหมายแสดงให้เห็นถึงความทรงจำที่ถูกทำลายในทุกขณะ

วิธีการนำเสนอ

นำเสนอในแนวทางศิลปะจัดวาง ซึ่งผลงานนั้นในลักษณะติดตั้งวางจากพื้น สามารถดูได้รอบด้านโดยอยู่ในระดับมุมมองสายตา แสดงออกในรูปแบบของการจำลองชีวิตประจำวันของมารดาผ่านตัววัสดุที่สามารถพองตัวอยู่ได้ถูกทำให้เกิดความสมดุล แม้จะถูกเผาไหม้ ทำให้เสื่อมสลาย ซึ่งรวมถึงวัตถุของบุคคลในครอบครัวที่ถูกทำลาย แสดงถึงความทุกข์ที่ลูกหลานมายังครอบครัว และรอยเท้าของมารดาที่อยู่รอบ ๆ เกิดเป็นพื้นที่เฉพาะ สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงของวัตถุกับบริเวณว่างรอบ ๆ ผลงาน

ปัญหาในการสร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์ได้พบปัญหาระหว่างการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ซึ่งผลงานนั้นยังขาดในเรื่องการสร้างจุดสนใจภายในผลงานที่มาจากความแตกต่างระหว่างสีของวัตถุ และลักษณะของการเผาไหม้ที่มากจนเกินไป จึงจำเป็นต้องค้นคว้าทดลองและควบคุมเทคนิคการเผา รวมถึงการใช้สีแทนสัญลักษณ์เข้ามาใช้ในผลงานเพื่อให้มีความสอดคล้องตรงกับแนวความคิด แต่ในด้านของรูปแบบของผลงานมีการพัฒนาในด้านการจัดวางเพื่อสร้างความน่าสนใจเพิ่มมากขึ้นนำไปสู่การพัฒนาผลงานในขั้นต่อไปให้มีคุณภาพตามลำดับ

5.4 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4 (Terminal Project)

ภาพที่ 32 ภาพผลงานสร้างสรรค์เสร็จสมบูรณ์ก่อนงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน ทางออกแห่งชีวิต

ปี พ.ศ. 2562

เทคนิค สื่อผสม

ขนาด แปดแปดตามพื้นที่

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

แนวความคิดก่อนผลงานวิทยานิพนธ์ (Terminal Project) ชั้นที่ 4

จากสภาพแวดล้อมและปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นผลมาจากโรคร้าย สร้างความทรงจำที่เต็มไปด้วยอัตลักษณ์แห่งตัวตนจากเหตุการณ์ที่เข้ามากระทบจิตใจ บันดาลมายาคติแห่งความทุกข์แทนที่การใช้ชีวิตประจำวันของมารดาเพื่อหาหนทางออกของชีวิต ความหวังที่จะหายจากโรคร้ายไข้เจ็บกลับมาใช้ชีวิตแบบปกติเช่นเดิมกลับมีปัญหามากขึ้นในทุกขณะ แต่ในทางกลับกันยิ่งหาทางออกมากขึ้นเท่าไรกลับเจอความทุกข์เพิ่มมากขึ้นเท่านั้นและเพิ่มทวีคูณมากขึ้นเรื่อย ๆ จากปัจจัยต่าง ๆ สิ่งที่ได้คือการพิจารณาองให้เห็นแก่นแท้ที่ปลายทางของชีวิต ควรปล่อยวางและยอมรับในสัจธรรม

เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์

สร้างสรรค์ผลงานในเทคนิคสื่อผสมได้เลือกใช้วัสดุในส่วนแรกคือประตูที่ถูกเผาทำลาย ผุกร่อนทำให้ไม่สมบูรณ์แทนความทุกข์ของมารดาที่เกิดขึ้น ประตูนั้นเปรียบเสมือนมายาคติของมารดาและใน

อีกมุมมองกลับสร้างโลกแห่งอุดมคติของครอบครัว ว่าในสักวันมารดาจะกลับมามีชีวิตเช่นเดิมอีกครั้ง โดยมีประติมากรรมรูปทรงมือและเท้าสีขาวอันบริสุทธิ์ใช้เทคนิคการการทำแม่พิมพ์ จากเปลือกปูนพลาสเตอร์หล่อผลงานด้วยไฟเบอร์กลาสเพื่อเพิ่มความแข็งแรงภายในผลงาน ลักษณะของ มือที่คล้ายการปลักโดยจับลูกบิดของประตูผสมผสานกับท่าทางอากัปกิริยาการยืนกึ่งเดิน คล้ายกับการก้าวข้ามความทุกข์ สร้างความหวังที่จะต้องผ่านความทุกข์ครั้งนี้ไปได้ แต่ในทางกลับกันก็มุ่งแสดงสิ่งที่หลงเหลืออยู่ในชีวิตยอมรับในสิ่งที่จะเกิดขึ้นจากความจริงที่เป็นสัจธรรมของชีวิต

วิธีการนำเสนอ

นำเสนอในแนวทางการศิลปะจัดวาง ซึ่งผลงานนั้นในลักษณะติดตั้งวางจากพื้น ด้านบนมีการผูกยึดให้มีลักษณะตั้งฉาก สามารถดูได้รอบด้านโดยอยู่ในระดับมุมมองสายตา แสดงออกในรูปแบบของการจำลองชีวิตประจำวันของมารดาผ่านตัววัสดุที่มีความแตกต่างกันซึ่งสามารถพยางตัวอยู่ได้ ทำให้เกิดความสมดุลภายในผลงาน แม้จะถูกเผาไหม้ ผุพัง ทำให้เสื่อมสลาย เกิดเป็นพื้นที่เฉพาะสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผลงานและผู้ชมงาน

ปัญหาในการสร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์ได้พบปัญหาระหว่างการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ซึ่งผลงานนั้นยังขาดในเรื่องการสร้างจุดสนใจภายในผลงาน รวมถึงมุมมองที่เกิดขึ้นรอบด้าน ซึ่งในบางมุมมองนั้นยังพบจุดด้อย จุดอับสายตา อันเนื่องมาจากการจัดวางวัตถุที่ต้องแขวนและพื้นที่ในการติดตั้งที่บังคับมุมมอง รวมถึงประติมากรรมรูปทรงของมือและในส่วนเท้ามีรายละเอียดค่อนข้างน้อย รูปทรงของผ้า ที่เกิดจากแม่พิมพ์จากเปลือกปูนพลาสเตอร์ ยังไม่มีความมั่นคงแข็งแรงเท่าที่ควร ขาดการเสริมด้วยโครงสร้างที่แข็งแรง

จากปัญหา ที่กล่าวมาทั้งหมดตั้งแต่ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 1 ถึงผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 4 นั้น ทำให้ผู้สร้างสรรค์ทราบถึงปัญหา เทคนิค วิธีการ แนวทางที่สามารถนำมาแก้ไขปัญหา ซึ่งผู้สร้างสรรค์พร้อมที่จะเรียนรู้และพัฒนาในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ให้ออกมาสมบูรณ์ได้เป็นลำดับต่อไป

6. การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ (Thesis)

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ เป็นการนำเสนอผลงานอันเกิดจากแนวความคิด เรื่องวัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์ โดยแสดงออกให้เห็นถึงสภาวะการณ์อันโหดร้าย หดหู่ จากโรคจิตเภทของผู้เป็นมารดา ทางออกของปัญหาเพื่อแสวงหาหนทางแห่งการดับทุกข์ที่ผู้สร้างสรรค์ได้รับมาจากการประสบการณ์ของชีวิตที่พบเจอ ซึ่งตรงสอดคล้องกับทฤษฎีจิตวิเคราะห์และกรอบแนวความคิดในเรื่องของ “กฎไตรลักษณ์” รวมถึงแนวทางการศิลปะแห่งความไม่จีรัง อันมีความสำคัญในการอธิบายความคิดนำมาร้อยเรียงสร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคสื่อผสม ผ่านรูปแบบศิลปะจัดวาง ดังต่อไปนี้

6.1 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1 (Thesis)

ภาพที่ 33 ภาพผลงานสร้างสรรค์เสร็จสมบูรณ์งานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

ชื่อผลงาน มายาคติแห่งทุกข์

ปี พ.ศ. 2564

เทคนิค สื่อผสม

ขนาด แปรผันตามพื้นที่

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

แนวความคิดผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

มายาคติอันเป็นทุกข์จากโรคจิตเภทของมารดา การเดินทางสู่โลกใบใหม่ที่ถูกสร้างขึ้น เพราะความทุกข์ ซึ่งเป็นผลจากโรคภัยหรืออาจจะเป็นโรคเรื้อรังที่เกิดขึ้น สร้างความทรงจำที่เลวร้ายเต็มไปด้วยอัตลักษณ์แห่งตัวตนซึ่งไม่มีใครสามารถเข้าใจได้ บันดาลภาพที่ปรากฏอยู่เบื้องหน้า ดังภาพฝันมาควบคู่กับภาพหลอนจากเหตุการณ์ที่เข้ามากระทบจิตใจที่ลืมไม่ได้จำไม่ลง ความทุกข์นั้นได้แผ่ขยายลูกกลมเข้าสู่ครอบครัวอย่างรวดเร็ว ถ้าโถมเข้ามาในชีวิตของผู้สร้างสรรค์อย่างไม่หยุด

หย่อนอาจเป็นเพราะความรักความเป็นห่วงมารดาในทุกช่วงขณะของความคิดและในทุกขณะของลมหายใจ จึงพยายามเสาะหาทุกวิธีทางที่รักษามารดาทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อประคับประคองครอบครัวให้สมบูรณ์ที่สุดจากสิ่งที่คงเหลืออยู่ให้ก้าวเดินต่อไปได้ แต่ในทางกลับกัน ตัวผู้สร้างสรรค์กลับจมดิ่งอยู่ในความทุกข์ ๆ กลายเป็นสภาวะที่เกิดขึ้นทั้งทางอารมณ์ สภาพร่างกายและจิตใจที่ย่ำแย่ลง ไร้ความสุขของชีวิต ซึ่งต้องสร้างภาพยืมสู่แสดงความเข้มแข็ง เป็นเสาหลักให้ครอบครัวท่ามกลางความมืดมนไร้หนทาง พยายามหาทางออกในวังวนของวิกฤตครั้งนี้จากสัจธรรมแห่งความจริงของชีวิต

เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกใช้วัสดุในส่วนแรกคือบันไดที่ถูกเผาทำลาย ผุกร่อน ทำให้ไม่สมบูรณ์ ซึ่งจำลองการดำรงชีวิตของมารดาและแทนความทุกข์ของมารดาที่เกิดขึ้น บันไดนั้นเป็นหนทางที่ก้าวเข้าสู่โลกแห่งมายาคติของมารดา เสมือนสภาวะของจิตใต้สำนึกที่เก็บความทรงจำอันเลวร้าย โดยมีประติมากรรมรูปทรงมือและเท้าสีขาวอันบริสุทธิ์ แสดงสิ่งที่หลงเหลืออยู่ในชีวิต ลักษณะของกายวิภาคท่าทางที่เคลื่อนที่ไปด้านหน้า มือที่จับราวบันไดและลักษณะเท้าที่เดินขึ้นบันได ซึ่งราวบันไดนั้นมีลักษณะเป็นเหล็กผสมผสานกับการทำสีโครเมียมสีเงินมันวาวบริเวณราวบันไดและลูกกรง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแข็งแรงของผู้สร้างสรรค์ที่ต้องประคับประคองครอบครัว ให้มารดาหายป่วย ฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ ผ่านความทุกข์ครั้งนี้ไปได้ ซึ่งต้อง ยืมสู่ ยอมรับความจริงจากสัจธรรมของชีวิต สร้างมโนทัศน์ว่าแข็งแรง สวยงาม คล้ายดังราวบันไดที่สามารถนำพาชีวิตของมารดาเดินไปได้ อย่างมั่นคง ถึงแม้จะมีความทุกข์เท่าไรก็ตาม

วิธีการนำเสนอ

จัดวางผลงานในลักษณะติดตั้งวางจากพื้นอีกด้านหนึ่งติดกับผนังของห้องในลักษณะตั้งฉาก สร้างความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่และบริเวณว่าง แสดงลักษณะของกายวิภาคท่าทางที่เคลื่อนที่ไปข้างหน้าคล้ายการเดินขึ้นบันได จำลองการใช้ชีวิตประจำวันของมารดา โดยใช้สัจจะของวัสดุที่แตกต่างกันเพื่อพิจารณาความเสื่อมสลายของชีวิตสร้างประสบการณ์ทางสัจธรรมให้แก่ผู้ชมผลงาน

6.2 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 (Thesis)

ภาพที่ 34 ภาพผลงานสร้างสรรค์เสร็จสมบูรณ์งานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน การรอคอย

ปี พ.ศ. 2564

เทคนิค สื่อผสม

ขนาด แปรผันตามพื้นที่

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

แนวความคิดผลงานวิทยานิพนธ์ (Thesis) ชั้นที่ 2

ความทุกข์ที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ อย่างไม่มีที่สิ้นสุดของมารดา ภายหลังสภาวะที่ล่มสลายทางจิตวิญญาณได้สร้างสัญชาตญาณใหม่ คือ การยับยั้งความโกรธ ความก้าวร้าวจากการกระทำของผู้อื่น แต่กลับลงโทษตัวเองให้สาสมเพิ่มมากขึ้นในทุกขณะศาสนาสำหรับมารดาถูกนำมาใช้เป็นเพียงแค่เครื่องมือ วัตถุประสงค์เพื่อยอมรับผลกระทบ ยอมรับในการกระทำ สร้างความเกรงกลัวต่อบาป บุญคุณโทษ ที่กำหนดขึ้นมาจากอึดตาของตนเอง สร้างเกราะกำบังป้องกันการเฝ้าหวาดจากสิ่งรอบด้าน พื้นที่ของวัตถุแห่งความทรงจำตอกย้ำความทุกข์ทำให้เกิดเหตุแห่งปัจจัยปรุงแต่งขึ้น ไม่สามารถเป็นสถานะเดิมได้ โดยควบคุมหรือขับไล่พลังแห่งความโกรธแค้น รวมถึงชาตญาณดิบต่าง ๆ ที่จ้องจะรุกร้าเข้ามาตลอดเวลา เฝ้ารอคอยและกำหนดเวลาสุดท้ายของชีวิตคือความตายซ้ำ ๆ จนเกิดเป็นความเคยเคยชิน ไร้การรักษาจิตใจให้เข้มแข็ง ไม่ให้จิตเสื่อมสลายและต่อสู้กับปัญหาต่าง ๆ ได้

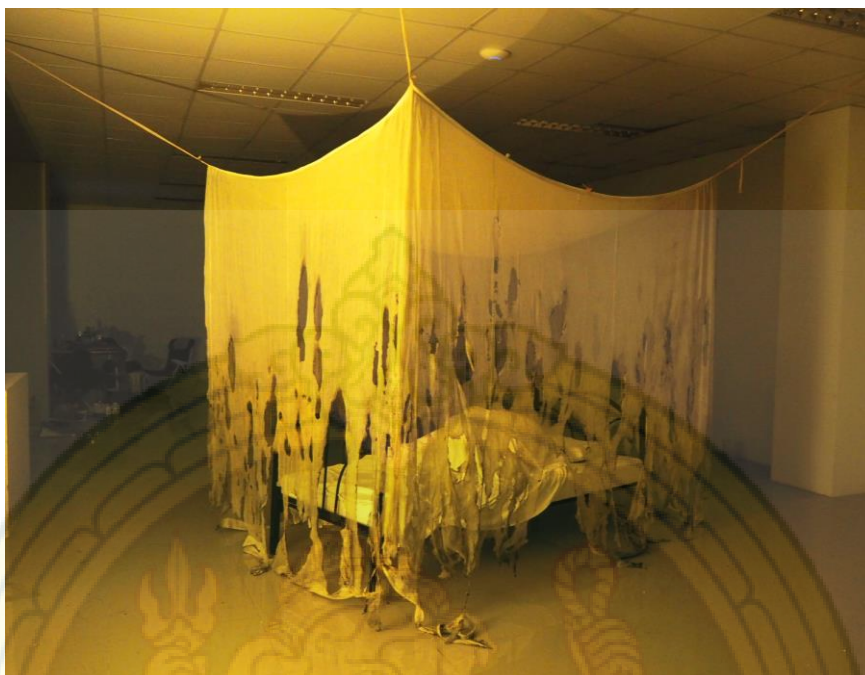
เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกใช้วัสดุคือแก้วอียอกและหน้าต่างที่ถูกเผาทำลาย ผุกร่อน ทำให้ไม่สมบูรณ์ ซึ่งจำลองสภาวะการแทนที่ของความทุกข์ของมารดา แก้วอียอกที่โยกอยู่ตลอดเวลาโดยใช้ระบบของกลไกเข้ามา แสดงถึงความทุกข์ที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ และการย่ำคิดย่ำทำให้จมดิ่งอยู่ในความทุกข์ โดยมีประติมากรรมรูปทรงมือและเท้า ที่ทำจากวัสดุไฟเบอร์กลาส ซึ่งใช้สีขาวแทนความบริสุทธิ์และแสดงสิ่งที่หลงเหลืออยู่ของชีวิตจากมุมมองของผู้สร้างสรรค์ ลักษณะของกายวิภาคท่าทางที่นั่งบนแก้วอียอก มือที่จับที่วางแขนเพื่อทรงตัว ขาที่นั่งเอาข้อเท้าไขว้กันแสดงอิริยาบถที่สบายแต่แฝงไปด้วยความวิตกกังวล ด้านข้างนั้นมีชั้นวางของที่ใส่ เทคนิคการเผา ทำให้ไม่สมบูรณ์ รวมถึงหนังสือธรรมะที่มารดาใช้อ่าน สวดภาวนาเพื่อแทนที่ความทุกข์นั้นด้วยการหาหนทางออกแห่งชีวิต

วิธีการนำเสนอ

จัดวางผลงานในลักษณะเป็นสองส่วน ส่วนหนึ่งติดตั้งโดยวางจากบริเวณพื้น อีกส่วนหนึ่งมีลักษณะลอยตัวโดยใช้วิธีการแขวนจากเพดานลงมา สร้างความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่และบริเวณว่าง ทั้งสองส่วนมีลักษณะที่ประสานกลมกลืนกัน คือ แก้วอียอกที่แสดงลักษณะของกายวิภาคจำลองทำนั่งพื้นที่ข้าง ๆ นั้นมีชั้นวางของที่ประกอบด้วยหนังสือธรรมะและอุปกรณ์ต่าง ๆ ของมารดา จำลองท่าทางที่คล้ายการมองผ่านหน้าต่างที่มีลักษณะที่ไม่สมบูรณ์ บานหน้าต่างที่กึ่งปิดกึ่งเปิด เสมือนการปิดบังหลบหนีความจริงของชีวิต และรอคอยในบางสิ่ง ลักษณะของแก้วอียอกที่โยกอยู่ตลอดเวลาคล้ายดังความทุกข์ที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ นำเสนอผ่านสัจจะของวัสดุที่แตกต่างกัน ซึ่งผู้ชมผลงานสามารถดูผลงานได้รอบด้าน ใช้การเคลื่อนไหวของวัตถุ เพื่อพิจารณาความเสื่อมสลายของชีวิต สร้างประสบการณ์แห่งสัจธรรมให้แก่ผู้ชมผลงาน

6.3 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 (Thesis)

ภาพที่ 35 ภาพผลงานสร้างสรรค์เสร็จสมบูรณ์งานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน ความทรงจำสุดท้าย

ปี พ.ศ. 2564

เทคนิค สื่อผสม

ขนาด แปรผันตามพื้นที่

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

แนวความคิดผลงานวิทยานิพนธ์ (Thesis) ชั้นที่ 3

ความสุขของชีวิตที่มั่นคงเป็นนิรันดร์คงเป็นแค่มายาคติที่สร้างขึ้นเท่านั้น ทุกสิ่งนั้นเริ่มเลวร้ายลงและจมดิ่งอยู่ในความทุกข์มากขึ้นเรื่อย ๆ ตามลำดับ คำตอบนั้นชัดเจนขึ้นในทุกขณะ หลังจากแพทย์วินิจฉัยว่ามารดาเป็นโรคจิตเภท โดยเป็นผู้พิการทางด้านจิตใจหรือพฤติกรรมและทางด้านสติปัญญา ที่สำคัญคือมารดาจะต้องเผชิญโรคร้ายนี้ตลอดชีวิต ความทุกข์ที่เกิดจากความเวทนาสงสาร หนทางออกของการรักษา ความหวังนั้นพังทลายเปลี่ยนเป็นความมืดมิดไร้ซึ่งหนทาง ทุกสิ่งนั้นถาโถม สร้างสถานการณ์อันเลวร้ายให้ผู้สร้างสรรค์ในหลายด้านทั้งสภาพร่างกายและจิตใจ ความคับแค้นใจกับบุคคลรอบข้าง บุคคลที่ส่งผลให้มารดาเป็นเช่นนี้ จนไปถึงความไม่อาจมีชีวิตอยู่เพื่อหนีปัญหาที่เกิดขึ้นจากสิ่งที่เราไม่ได้กระทำ สร้างวังวนแห่งกิเลสและความเกลียดชัง โทษโชคชะตาของชีวิต จนเกิดการตั้งคำถามขึ้นมากมายในชีวิตและคำถามที่เป็นดังกุญแจคือ “ถ้าแม่ไม่มีเราแม่จะ

อยู่ยังไง คนในครอบครัวละ จะอยู่อย่างไร” ในโลกนี้คงไม่มีใครที่อยากเผชิญกับความทุกข์ ทุกคนหลีกเลี่ยงไม่ได้ ความทุกข์คือสาระของชีวิต การยอมรับสภาวะการณที่เกิดขึ้นเพื่อพิจารณายอมรับความจริงของ สัจธรรมในทุกสรรพสิ่ง ทุกชีวิตย่อมเสื่อมสลาย การปล่อยวางความทุกข์เห็นค่าในสิ่งที่ดำรงอยู่นั้น จึงเป็นทางออกที่สำคัญของชีวิต

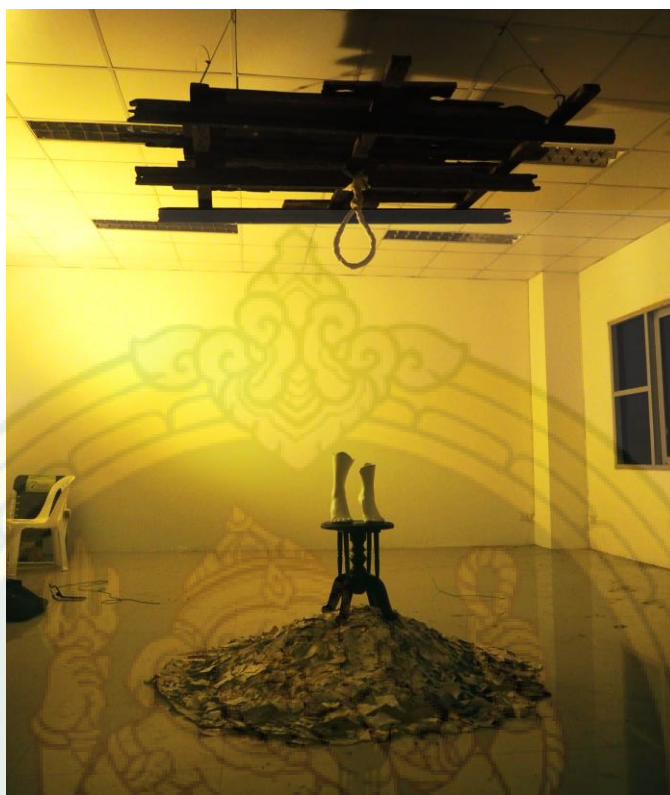
เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์ได้จำลองการนอนหลับของมารดา โดยเลือกใช้วัสดุคือเตียงนอน องค์กรประกอบ ของเตียงนั้นมีประติมากรรมที่แสดงกายวิภาคของมารดาในลักษณะการนอนห่มผ้า ท่าทางการนอนที่ ขดตัว เพื่อสร้างความรู้สึกลบคั่นที่เกิดขึ้นภายในจิตใจจากโรคร้ายและความทุกข์ โดยใช้วิธีการปั้นและ หล่อผลงานด้วยไฟเบอร์กลาส ชักแต่งตั้งผิวของประติมากรรม โดยใช้สีขาวแทนความบริสุทธิ์ของ มารดา โดยมีมุ้งที่ถูกเผาทำลาย เสื่อมสลายในหลายส่วนครอบคลุมเตียงนอนและประติมากรรมไว้ โดย ยังคงมีรูปทรงที่กางซึ่งหึงสุมเพื่อป้องกันภัยอันตรายจากสิ่งต่างๆไว้

วิธีการนำเสนอ

จัดวางผลงานในลักษณะเป็นสองส่วน ส่วนที่หนึ่งคือเตียงที่ติดตั้งโดยวางจากบริเวณพื้น โดยมี ประติมากรรมในลักษณะกายวิภาคท่าทางที่นอน ในอีกส่วนที่สองคือมุ้งที่ถูกกางโดยมีการยึดหึงสุม บนเพดาน มุ้งมีลักษณะถูกเผาไหม้ เสื่อมสลายไม่สมบูรณ์ แสดงความขัดแย้งของวัสดุที่แตกต่างกัน ด้วยทัศนธาตุต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแตเมื่อนำมาจัดวางเชื่อมต่อองค์ประกอบของผลงานกลับสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่และบริเวณว่าง โดยผู้ชมผลงานสามารถดูผลงานได้รอบด้าน สร้างความ น่าสนใจในส่วนของพื้นที่ภายใน สะท้อนให้เห็นถึงความเสื่อมสลายจากความทุกข์ของชีวิตผ่านสภาวะ นามธรรมให้ปรากฏขึ้นเป็นรูปธรรม

6.4 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 (Thesis)

ภาพที่ 36 ภาพผลงานสร้างสรรค์เสร็จสมบูรณ์งานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน สัตว์ชาติญาณแห่งชีวิต

ปี พ.ศ. 2564

เทคนิค สื่อผสม

ขนาด แปรผันตามพื้นที่

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

แนวความคิดผลงานวิทยานิพนธ์ (Thesis) ชั้นที่ 4

คำพิพากษาของชีวิตรอวันตัดสิน สัตว์ชาติญาณแห่งความตายได้เคลื่อนที่เข้ามาในทุกขณะ การต่อสู้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่อยู่ในร่างกายมีอำนาจที่ควบคุมชีวิต ความเป็นอยู่และการกระทำ สร้างภาพลักษณ์การต่อรองกับระบบกฎเกณฑ์ทางสังคมและครอบครัว รวมถึงสร้างพื้นที่ในจินตนาการจากจิตใต้สำนึก ความทุกข์ทางกายที่เป็นต้นเหตุประสานกับความทุกข์ทางใจที่เกิดจากการปรุงแต่งทำให้เกิดกระบวนทัศน์ด้านความตาย เฝินิยมิตแห่งสุขภาวะ ความพร้อมที่จะจากไปถึงเวลาของชีวิตแล้ว แว่วเสียงจากการอ่านหนังสือธรรมะของมารดาจากที่เป็นหนังสือให้เรียวแรงกำลังใจ แปรเปลี่ยนเป็นภาษาบาลีท่องจำซ้ำ ๆ โดยไร้ซึ่งความหมาย บทภาวนาเพื่อหลีกหนีต้นเหตุ

ราคะที่เป็นเครื่องผูกมัดให้เป็นทาสรับใช้ของกายสังขาร แต่ในทางกลับกันสิ่งที่มารดาได้กระทำกลับเป็นการเชื้อเชิญให้เข้าหาความตาย การทำอัตวินิบาตกรรม ซึ่งในแต่ละครั้งผู้สร้างสรรค์ก็จะพบวัตถุต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการทำร้ายตนเองของมารดาที่หลบซ่อนไว้ในที่ต่าง ๆ และเมื่อโศกนาฏกรรมนั้นมาถึงจริง ข้าพเจ้าจะทำเช่นไร จะหาทางออกของชีวิตอย่างไร คลื่นมรสุมแห่งชีวิตที่ถาโถม จนเกิดการตั้งคำถามขึ้นมากมายกับความทุกข์ที่เป็นดั่งสาระหลักของชีวิต ในมุมความรักความเป็นห่วงมารดา ก็พยายามเสาะหาทุกวิถีทางที่จะรักษามารดาทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อประคับประครองครอบครัวให้สมบูรณ์ที่สุดจากสิ่งที่คงเหลืออยู่เพื่อให้ก้าวเดินต่อไปได้ ซึ่งได้กระทำอย่างเต็มความสามารถของชีวิตในทุกด้าน แต่เมื่อวันนั้นมาถึง มันก็ไม่ใช่เรื่องง่ายที่บุญชนอย่างข้าพเจ้าจะเข้าใจและยอมรับได้ กระบวนทัศน์ในการพิจารณาจักรวาลของชีวิตจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง สติสัมปชัญญะ จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ทำให้ข้าพเจ้าหลุดพ้นจากความทุกข์ดังกล่าวได้

เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์ได้จำลอง การทำอัตวินิบาตกรรม โดยใช้ประติมากรรมที่มีลักษณะของกายวิภาคที่มีลักษณะที่เขย่งเท้า โดยใช้ทำพิมพ์ด้วยเปลือกปูนพลาสเตอร์ หล่อผลงานด้วยวัสดุไฟเบอร์กลาส ขัดแต่งผิวให้ตึงและทำสีขาวเพื่อแสดงสิ่งที่เหลืออยู่อันบริสุทธิ์ และใช้วิธีการยึดติดกับเก้าอี้ด้วยการเสริมเหล็กด้านในวัสดุไฟเบอร์กลาสให้ประสานกับเนื้อไม้ของเก้าอี้เพื่อเพิ่มความแข็งแรงและรักษาความสมดุลในผลงาน โดยจัดวางอยู่บนกองเศษกระดาษ หนังสือธรรม ที่ถูกทำลาย เผา ฉีกขาด ชี้ให้เห็นถึงการหาทางออกของความทุกข์ซ้ำ ๆ เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในทุกขณะ และในอีกส่วนหนึ่งเป็นลักษณะจำลองเพดานของบ้านบริเวณชั้นสอง โดยใช้เทคนิคเผาทำลาย ทำให้ไม่สมบูรณ์ แขนงอยู่บนด้านของห้องจัดแสดง ประกอบด้วยผ้าที่ขมวดมัดปมคล้ายเชือกที่ห้อยจากบริเวณช่อของเพดานบ้านสร้างความน่าสนใจระหว่างวัสดุที่มีนัยยะที่แตกต่างกัน เพื่อพิจารณากระบวนการสร้างสรรค์ สร้างปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ

วิธีการนำเสนอ

ผู้สร้างสรรค์เปลี่ยนสภาพของพื้นที่โดยจำลอง การทำอัตวินิบาตกรรม ใช้เทคนิคสื่อผสม นำมาจัดวางเรียงร้อยเรื่องราวในแนวทางศิลปะจัดวาง ที่มุ่งเน้นการสร้างพื้นที่เฉพาะ ให้เห็นถึงบรรยากาศและสถานการณ์แห่งความทุกข์ แสงสว่างเพียงเล็กน้อยท่ามกลางความมืด โดยมีรูปทรงของขาที่มีลักษณะที่เขย่งเท้า บนเก้าอี้ทรงกลมที่วางอยู่บนกองกระดาษจากหนังสือธรรมะที่ถูกฉีกเผาทำลาย อีกส่วนหนึ่งเป็นลักษณะจำลองเพดานของบ้านบริเวณชั้นสอง ประกอบด้วยเชือกที่ห้อยจากบริเวณช่อของเพดานบ้าน ทำให้เกิดพื้นที่ว่างแตเมื่อนำมาจัดวางเชื่อมต่อองค์ประกอบของผลงาน กลับสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่และบริเวณว่าง โดยผู้ชมผลงานสามารถดูผลงานได้รอบด้านเพื่อ

พิจารณาผลงานเพิ่มแรงปะทะต่อกระบวนการทางความคิดการตีความตามประสบการณ์การรับรู้ของแต่ละบุคคล สะท้อนให้เห็นถึงความทุกข์ของชีวิตผ่านสภาวะนามธรรมให้ปรากฏขึ้นเป็นรูปธรรม

7. การวิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุต วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์

ตารางที่ 13 การวิเคราะห์กรอบทฤษฎีศิลปะแห่งความไม่จีรัง (Ephemeral Art)

เรื่อง	การวิเคราะห์
1. วิเคราะห์แนวคิด ศิลปะแห่งความไม่จีรัง (Ephemeral Art)	การสร้างผลงานวิทยานิพนธ์ ทั้ง 4 ชั้น ได้ผ่านการศึกษา การทดลองกระบวนการสร้างสรรค์ ด้านเทคนิคให้สอดคล้องกับหลักแนวความคิด ที่ว่าด้วย ศิลปะแห่งความไม่จีรัง (Ephemeral Art) ผลงานชิ้นที่ 1 แสดงออกถึงความเสื่อมสลายของชีวิตที่ถูกทำลายจากโรคจิตเภทของมารดา ซึ่งความทุกข์นั้นได้แผ่ขยายลูกกลมทำลายครอบครัว สร้างมายาคติทำลายความทรงจำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดศิลปะแห่งความไม่จีรัง โดยมีผู้สร้างสรรค์เป็นผู้กระทำขับเคลื่อนกระบวนการเปลี่ยนแปลงจากวัสดุที่มนุษย์สร้างขึ้น (Man-Made Materials) (ปวีณา สุธีรางกูร, 2561) เพื่อพิจารณาความเสื่อมโทรมของมารดาจากเทคนิควิธีการเผาไหม้ โดยเลือกใช้วัสดุที่แสดงสัจจะของวัสดุสะท้อนความจริงของชีวิตและสรรพสิ่งทั้งหลาย ผลงานชิ้นที่ 2 แสดงออกถึงความทุกข์ที่เกิดขึ้นซ้ำๆอย่างไม่มีที่สิ้นสุดของมารดา เสมือนเป็นไปตาม วัฏจักรของชีวิตภาวะอันเกิดจากอัตตาของตนเอง ความทรงจำการกระทำของบุคคลอื่น บริบทจากสภาพแวดล้อม ปัจจัยต่าง ๆ รอบด้านเร่งและแผ่รอคอยและกำหนดเวลาสุดท้ายของชีวิตผ่านเจตจำนง (Directive intention) เป็นแรงขับเคลื่อนที่อยู่ภายในคือเจตนา (ปวีณา สุธีรางกูร, 2561) ทุกสิ่งนั้นไม่จีรังและย่อมเสื่อมสลายไม่เร็วก็ช้า

ตารางที่ 13 การวิเคราะห์กรอบทฤษฎีศิลปะแห่งความไม่จีรัง (Ephemeral Art) (ต่อ)

เรื่อง	การวิเคราะห์
	ผลงานชิ้นที่ 3 แสดงออกถึงความหวังที่พังทลายเผชิญความมืดมิดไร้ซึ่งหนทาง สถานการณ์อันเลวร้ายส่งผลกระทบต่อผู้สร้างสรรค์ในหลายด้านทั้งสภาพร่างกายและจิตใจ ซึ่งความจริงที่ทุกคนหลีกเลี่ยงไม่ได้ ความทุกข์คือสาระของชีวิต ต้องยอมรับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อพิจารณาความจริงของสัจธรรมว่าในทุกสรรพสิ่งทุกชีวิตย่อมมีความเสื่อมสลาย สะท้อนความไม่จีรังในหลักพุทธศาสนา การปล่อยวางความทุกข์เห็นค่าในสิ่งที่ดำรงอยู่นั้นจึงเป็นทางออกที่สำคัญของชีวิต ผลงานชิ้นที่ 4 คำพิพากษาของชีวิตรอวันตัดสิน โศกนาฏกรรมนั้นถ้ามาถึงจริง จะหาทางออกของชีวิตอย่างไร ด้วยความรักความเป็นห่วงมารดา พยายามเสาะหาทุกวิธีทางที่จะรักษามารดาทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อประคับประคองครอบครัวให้สมบูรณ์ที่สุดจากสิ่งที่ยังคงเหลืออยู่เพื่อให้ก้าวเดินต่อไปได้ ซึ่งได้กระทำอย่างเต็มความสามารถของชีวิตในทุกด้าน แต่เมื่อวันนั้นมาถึง มันก็ไม่ใช่เรื่องง่ายที่ปลุชนอย่างผู้สร้างสรรค์จะเข้าใจและยอมรับได้ กระบวนทัศน์ในการพิจารณาสัจธรรมของชีวิตจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง ความตายเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติอย่างหนึ่งของชีวิตและชีวิตนั้นเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ (ปวีณา สุธีราษฎร์, 2561) สติสัมปชัญญะ จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ทำให้ข้าพเจ้าหลุดพ้นจากความทุกข์ดังกล่าวได้

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

ตารางที่ 14 การวิเคราะห์แนวคิดกฎไตรลักษณ์

เรื่อง	การวิเคราะห์
2. การวิเคราะห์แนวคิดกฎไตรลักษณ์	การสร้างผลงานวิทยานิพนธ์ ทั้ง 4 ชิ้น ได้ผ่านการศึกษา การทดลองกระบวนการสร้างสรรค์ ด้านเทคนิคให้ สอดคล้องกับหลักแนวความคิด ที่ว่าด้วยกฎของไตรลักษณ์ ผลงานชิ้นที่ 1 แสดงออกให้เห็นถึงมายาคติอันเป็นทุกข์ จากโรจิตเภทของมารดา สร้างความทรงจำที่เลวร้าย เต็มไปด้วยอัตลักษณ์แห่งตัวตน การแสวงหาหนทางแห่ง การดับทุกข์ ความไม่คงที่ ยอมรับไม่แน่นอนของชีวิต ซึ่งอนิจจังนั้นมีการเกิดขึ้น การดับและเสื่อมสลายไป ตรงกันข้ามกับความเที่ยงแท้ยั่งยืน ผลงานชิ้นที่ 2 แสดงออกถึงความทุกข์ทรมานของ มารดาที่เกิดขึ้นซ้ำๆอย่างไม่มีที่สิ้นสุดภายหลังสภาวะ ที่ล่มสลายทางจิตวิญญาณ การยับยั้งความโกรธ ความก้าวร้าวจากการกระทำของผู้อื่น แต่กลับลงโทษ ตัวเองให้สาสมเพิ่มมากขึ้นในทุกขณะ ทุกขัง จึงเป็น สภาวะที่เกิดขึ้นและสลายตัว ไม่คงสภาพ (พุทธทาสภิกขุ, 2554, น. 24) ความบีบคั้นที่ไม่สามารถคงอยู่สภาวะ นั้นได้ ความเสื่อมสลาย ความไม่น่าพึงใจ ความไม่ สมบูรณ์ที่ปรากฏจึงกลายเป็นความทุกข์

ตารางที่ 14 การวิเคราะห์แนวคิดกฎไตรลักษณ์ (ต่อ)

เรื่อง	การวิเคราะห์
	ผลงานชิ้นที่ 3 แสดงออกถึงความสุขของชีวิตที่มั่นคงเป็นนิรันดร์คงเป็นแค่มายาคติที่สร้างขึ้น การรับรู้ว่ารดาจะต้องเผชิญโรคร้ายนี้ตลอดชีวิต ความหวังนั้นพังทลายเปลี่ยนเป็นความมืดมิดไร้ซึ่งหนทาง ทุกสิ่งนั้นถาโถม สร้างสถานการณ์อันเลวร้ายให้ผู้สร้างสรรค์ในหลายด้านทั้งสภาพร่างกายและจิตใจ โทษโชคชะตาของชีวิต ความทุกข์กลับเป็นสาระของชีวิต การยอมรับสภาวะการณที่เกิดขึ้นเพื่อพิจารณา อนัตตา คือ “ความไม่ใช่อนัตตา ไม่ใช่ตัว ไม่ใช่ตน” (พระปราโมทย์ ปาโมชโช, 2555) ทุกสิ่งล้วนสมมติขึ้นมาเท่านั้นเป็นสภาวะแห่งธรรมที่ดำรงอยู่โดยธรรมชาติของตัวมันเอง ผลงานชิ้นที่ 4 แสดงออกถึงความทุกข์ทางกายเป็นต้นเหตุที่ประสานกับความทุกข์ทางจิตใจ จนเกิดเป็นการปรุงแต่งทำให้เกิดกระบวนการทัศนด้านความตาย การได้สิ่งอันไม่พึงปรารถนา หรือแม้แต่การปรารถนาสิ่งใด ๆ แล้วไม่ได้ ล้วนแล้วแต่เป็นความทุกข์ จนเกิดการตั้งคำถามขึ้นมามากมายกับความทุกข์ที่เป็นดังสาระหลักของชีวิต กระบวนการในการพิจารณาสังขธรรมของชีวิตจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้น มีขึ้นและเสื่อมสลายไปตามสภาวะการณต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่เป็นสภาวะที่ไม่อยู่ในอำนาจที่มนุษย์สามารถสั่งการหรือบังคับบัญชาให้เป็นไปตามความปรารถนาได้ ความจริงแท้คือสิ่งต่าง ๆ นั้นมีขึ้นชั่วคราวแล้วสลายหายไปไม่กลับมาอีก (สุจินต์ บริหารวนเขตน์, 2553) การใช้สติสัมปชัญญะ จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้หลุดพ้นจากความทุกข์ เรียนรู้และเข้าใจในสังขธรรมของชีวิตความไม่เที่ยงแท้ของทุกสิ่ง ที่ล้วนเกิดแล้วดับตามหลักพุทธปรัชญา

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

ตารางที่ 15 การวิเคราะห์กรอบทฤษฎีทฤษฎีจิตวิเคราะห์(Sigmund Freud)

เรื่อง	การวิเคราะห์
3. วิเคราะห์แนวคิดด้วยกรอบทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Sigmund Freud)	การสร้างผลงานวิทยานิพนธ์ ทั้ง 4 ชิ้น ได้ผ่านการศึกษา การทดลองกระบวนการสร้างสรรค์ด้านเทคนิคให้สอดคล้องกับหลักด้วยกรอบทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Sigmund Freud) ผลงานชิ้นที่ 1 แสดงออกถึงโรคจิตเภทมีปัจจัยพื้นฐานที่เสมือนเป็นจุดอ่อนบางประการ เช่น พันธุกรรม (Genetic factor) จากการศึกษาด้านพันธุศาสตร์พบว่า ลักษณะของยีนที่ผิดปกติซึ่งพบได้ในผู้ป่วยโรคจิตเภทมีความสัมพันธ์กับโครโมโซมคู่ที่ 6 (สมภพ เรื่องตระกูล, 2547) โดยยังมีความใกล้ชิดทางสายเลือดมากยิ่งมี โอกาสเกิดโรคสูง หรือเหตุจากความทุกข์ที่เกิดขึ้น เมื่อมาพบสภาพความกดดันทางด้านจิตใจหรือเหตุการณ์อันเลวร้ายที่มีผลต่อสภาวะจิตก็จะสร้างพลังของจิตไร้สำนึกซึ่งทำหน้าที่กระตุ้นให้แสดงออกไปตามหลักแห่งความพึงพอใจ ตามอัตตาของตนเอง การเก็บกด (Repression) ความคิดความรู้สึกความต้องการหรือความกลัวที่ก่อให้เกิดความวิตกกังวลความปวดร้าวใจอย่างรุนแรงที่ตนยอมรับไม่ได้ไว้ในจิตใต้สำนึกเช่นการลืมประสบการณ์ที่เจ็บปวดจากการถูกทำร้ายอย่างรุนแรง ผลงานชิ้นที่ 2 แสดงออกถึงการยับยั้งความโกรธ ความก้าวร้าวจากการกระทำของผู้อื่น แต่กลับลงโทษตัวเองให้สาสมเพิ่มมากขึ้นในทุกขณะกลไกการป้องกันตัวเป็นกระบวนการที่เกิดจากการเรียนรู้เกิดขึ้นจากจิตใต้สำนึกเมื่อบุคคลเกิดความวิตกกังวลก็จะนำกลไกการการปกป้องตนเอง ที่เคยใช้นามาใช้เพื่อช่วยให้หลุดพ้นจากความวิตกกังวลไปชั่วขณะทำให้รู้สึกสบายใจขึ้นเป็นการลดความตึงเครียดทางจิตลดความคับข้องใจความขัดแย้งในใจเป็นการลดความทุกข์ไปชั่วขณะ

ตารางที่ 15 การวิเคราะห์กรอบทฤษฎีทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Sigmund Freud) (ต่อ)

เรื่อง	การวิเคราะห์
	ผลงานชิ้นที่ 3 แสดงออกถึงการปฏิเสธ (Denial) ไม่ยอมรับรับรู้อารมณ์ความคิดจากแรงขับ พฤติกรรมหรือสถานการณ์บางอย่างที่ก่อให้เกิดความกระทบกระเทือนใจอย่างรุนแรง ปฏิเสธไม่ยอมรับว่าสิ่งเหล่านั้นได้เกิดขึ้นจริงและทำเหมือนตนเองไม่ได้รับความกระทบกระเทือนจากเหตุการณ์นั้น โดยหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง (Rationalization) หมายถึงกลวิธีการทำที่หาเหตุผลที่ดีเพื่อรับรองพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเองการหาเหตุผลเข้าข้างตนเองจะช่วยให้สมเหตุสมผลสร้างวังวนแห่งกิเลสและความเกลียดชัง โทษโชคชะตาของชีวิต ผลงานชิ้นที่ 4 แสดงถึงสัญชาตญาณแห่งความตายได้หรือพลังแรงจูงใจแห่งความก้าวร้าวที่เคลื่อนที่เข้ามาในทุกขณะ การต่อสู้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เสมือนอยู่ในร่างกายมีอำนาจที่ควบคุมชีวิต ความเป็นอยู่และการกระทำ สร้างภาพลักษณ์การต่อรองกับระบบกฎเกณฑ์ทางสังคมและครอบครัว รวมถึงสร้างพื้นที่ในจินตนาการจากจิตใต้สำนึก ความทุกข์ทางกายที่เป็นต้นเหตุประสานกับความทุกข์ทางใจที่เกิดจากการปรุงแต่งทำให้เกิดกระบวนการย้อนด้านถดถอย (Regression) หมายถึงพฤติกรรมที่ผิดปกติ หรืออาจจะเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับอายุที่แท้จริงของผู้นั้น เป็นกลไกที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ต้องการประสพสิ่งที่ทำให้เกิดความวิตกกังวลและบุคคลนั้นไม่สามารถขจัดความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นได้ กลับกลายเป็นแรงเสริมที่มุ่งไปสู่การทำอัตวินิบาตกรรม

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์กรอบทฤษฎีศิลปะบำบัด

เรื่อง	การวิเคราะห์
4.วิเคราะห์แนวคิดด้วยกรอบทฤษฎีศิลปะบำบัด	การสร้างผลงานวิทยานิพนธ์ ทั้ง 4 ชิ้น ได้ผ่านการศึกษา การทดลองกระบวนการสร้างสรรค์ ด้านเทคนิคให้ สอดคล้องกับหลักด้วยกรอบทฤษฎีศิลปะบำบัด ผลงานชิ้นที่ 1 แสดงออกให้เห็นถึงความทุกข์จากโรค จิตเภทของมารดา สร้างความทรงจำที่เลวร้ายเต็มไปด้วยอัตลักษณ์แห่งตัวตน การแสวงหาหนทางแห่งการดับทุกข์ เพื่อเคลื่อนกลับไปสู่ตัวตนเดิมที่เคยเป็น เคยมีความสุขอย่างไร้ก็สามารถมีความสุขได้อีกครั้ง ด้วยการเข้าถึงความจริงที่ว่า ความเจ็บป่วยหรือความตาย เป็นเพียงเหตุการณ์หนึ่ง หรือเรียกว่าเป็นเพียงส่วนหนึ่งของชีวิต ไม่ใช่ทั้งหมด ผลงานชิ้นที่ 2 แสดงออกถึงแสดงออกถึงความทุกข์ทรมานของมารดาที่เกิดขึ้นซ้ำๆอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ภายหลังสภาวะที่ล่มสลายทางจิตวิญญาณ การยับยั้งความโกรธเพื่อให้คลี่คลายจากความทุกข์ ความกลัว ไม่ว่าจะเป็นกลัวเจ็บ กลัวพลัดพราก หรือ กลัวตาย ดึงศักยภาพในตัวออกมาใช้ เพื่อเคลื่อนกลับไปสู่ตัวตนเดิมที่เคยเป็น ผลงานชิ้นที่ 3 แสดงออกถึงการปล่อยวางความทุกข์ เห็นค่าในสิ่งที่ดำรงอยู่นั้นจึงเป็นทางออกที่สำคัญของแต่ คนจะต้องดำรงอยู่ให้ได้ด้วยศักยภาพที่มีอยู่ และมีชีวิตอยู่ท่ามกลางความเป็นจริงมีนัยสำคัญสำหรับการดำรงชีวิต เช่นเดียวกันกับผู้สร้างสรรค์ที่ใช้ศิลปะเยียวยาจิตใจ ในภาวะที่มีความเครียดกดดันในช่วงที่ต้องดูแลมารดาที่ป่วยเป็นจิตเภท ต้องใช้ความ ใจเย็น อดทน

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์กรอบทฤษฎีศิลปะบำบัด (ต่อ)

เรื่อง	การวิเคราะห์
	ใจเย็น อดทน มีสติในการดูแลรักษาต่อเมื่อผู้สร้างสรรค์ได้ทำงานศิลปะกลับรู้สึกได้ถึงความสงบ มีสติ สบายใจได้ผ่อนคลายความตึงเครียด เป็นช่วงเวลาที่ผู้สร้างสรรค์รู้สึกมีความสุขขึ้นมีกำลังใจมากขึ้น และพร้อมจะผ่านพ้นปัญหาไปได้ในแต่ละวัน ผลงานชิ้นที่ 4 แสดงเป้าหมายของการทำศิลปะบำบัด คือ การเข้าถึงสมดุลหรือจุดที่ชีวิตจะดำรงอยู่ได้อย่างมีความสุข (ตามสมควร) ปัญหาบางอย่างอาจไม่สามารถทำให้หมดไปแต่คนจะต้องดำรงอยู่ให้ได้ด้วยศักยภาพที่มีอยู่ และมีชีวิตอยู่ท่ามกลางความเป็นจริง ดึงศักยภาพในตัวออกมาใช้ เพื่อเคลื่อนกลับไปสู่ตัวตนเดิมที่เคยเป็น เคยมีความสุขอย่างไรก็ให้สามารถมีความสุขได้ อย่างนั้น ด้วยการเข้าถึงความจริงที่ว่า ความเจ็บป่วย หรือความตายเป็นเพียงเหตุการณ์หนึ่ง หรือเรียกว่า เป็นเพียงส่วนหนึ่งของชีวิต ไม่ใช่ทั้งหมด การต่อสู้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เสมือนอยู่ในร่างกายมีอำนาจที่ควบคุมชีวิต ความเป็นอยู่และการกระทำ สร้างภาพลักษณ์ การต่อรองกับระบบกฎเกณฑ์ทางสังคมและครอบครัว รวมถึงสร้างพื้นที่ในจินตนาการจากจิตใต้สำนึก ถ้าไม่สามารถดำรงอยู่ได้ด้วยศักยภาพที่มีอยู่ และมีชีวิตอยู่ท่ามกลางความเป็นจริงได้ จะกลับกลายเป็นแรงเสริมที่มุ่งไปสู่การทำอัตวินิบาตกรรม

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

ตารางที่ 17 การวิเคราะห์แนวคิดศิลปะจัดวาง (installation art)

เรื่อง	การวิเคราะห์
5. วิเคราะห์แนวคิด ศิลปะจัดวาง (installation art)	การสร้างผลงานวิทยานิพนธ์ ทั้ง 4 ชิ้น ได้ผ่านการศึกษา การทดลองกระบวนการสร้างสรรค์ ด้านเทคนิคให้ สอดคล้องกับหลักแนวความคิด ที่ว่าด้วย ศิลปะจัดวาง (Installation art) ผลงานชิ้นที่ 1 นำเสนอในรูปแบบของศิลปะจัดวาง สร้างความสัมพันธ์กับพื้นที่เฉพาะ(Site-Specific) โดยการนำวัตถุที่มีความหมายเป็นสื่อสัญลักษณ์ เนื่องจาก มนุษย์นั้นมีความสัมพันธ์กับพื้นที่และวัตถุซึ่งเป็นส่วน หนึ่งของความทรงจำ นำมาจัดวางใหม่เพื่อให้เกิดคุณค่า ความหมายที่เปลี่ยนแปลงไป แสดงออกถึงความเสื่อม สลายของชีวิต ที่มีลักษณะการใช้แนวคิดสัมพันธ์ระหว่าง ความทรงจำของคน วัตถุ สถานที่ โดยเลือกสรรแบบ เจาะจง(Site Specific) การรับรู้ที่ดีนั้นต้องนำพา ร่างกายเข้าไปสัมผัส(Sense Organs)เพื่อสร้าง ประสบการณ์และอารมณ์ความรู้สึกให้ผ้านเป็นอันอัน เดียวกันทั้งตัวผลงานและพื้นที่ (นราธร สายเส็ง, 2560) ผลงานชิ้นที่ 2 สร้างสรรค์ผลงานในแบบผสมผสานโดย การนำวัสดุที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของมารดา จำลองสะท้อน เรื่องราวของความหวังที่ เป็น สภาวะนามธรรม ผ่านการ สร้างสถานการณ์จำลองในพื้นที่เฉพาะ ผลงานนั้นมี ความเคลื่อนไหวของวัตถุในบางจุด เพื่อกระตุ้นให้ผู้ชมมี ส่วนร่วมกับผลงานสร้างปฏิสัมพันธ์ของผู้ชม (spectator participation) ไม่ว่าจะเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของผลงาน หรือการกระทำใดที่สัมผัสกับผู้ชมงาน ผลของ ประสบการณ์ร่วมนั้นอาจเป็นไปตามที่ศิลปินออกแบบ ควบคุมไว้หรือบังเกิดฉับพลันโดยไม่คาดคิดนอกการ คาดการณ์ก็ได้ (สมพร รอดบุญ, 2551)

ตารางที่ 17 การวิเคราะห์แนวคิดศิลปะจัดวาง (installation art) (ต่อ)

เรื่อง	การวิเคราะห์
	ผลงานชิ้นที่ 3 แสดงถึงความหวังที่พังทลายเปลี่ยนเป็น ความมืดมิดไร้ซึ่งหนทาง ความทุกข์อาโหม สร้างสถานการณ์อันเลวร้ายให้ผู้สร้างสรรค์ในหลายด้านทั้ง สภาพร่างกายและจิตใจ ผ่านการนำเสนอโดยใช้วัตถุที่แสดงสัญลักษณ์และสื่อความหมายสร้างปฏิสัมพันธ์ในเชิงการรับรู้เนื้อหาจากวัตถุที่มีความแตกต่างกันทางกายภาพ โดยใช้ศิลปะจัดวางในลักษณะจัดวางเต็มพื้นที่ว่าง แปลงโฉมจัดฉาก (Filled – Space Installation: Impersonations) เป็นการปรับแต่งแปลงสภาพสิ่งแวดล้อมให้กับพื้นที่หรือการลงหลอกผู้ชม (Impersonations) โดยสร้างสรรค์ให้เป็นพื้นที่แห่งจินตนาการทั้งทำให้เกิดเสน่ห์และความน่าสนใจ หรืออาจเป็นพื้นที่แห่งความฝันร้าย ความทุกข์ จำลองบทบาทที่ไม่ใช่ความจริง เพื่อให้ผู้เข้าชมคล้อยตามในสิ่งที่ศิลปินกำหนดขึ้นหรือเป็นการโน้มน้าวใจให้รู้สึกตามหรือสะกดผู้ชมได้ ซึ่งเป็นกรรมวิธีหนึ่งในศิลปะประเภทจัดวาง ผลงานชิ้นที่ 4 แสดงออกถึงสัจชาตญาณแห่งความตาย การทำอัตวินิบาตกรรม การต่อสู้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่อยู่ในร่างกายมีอำนาจที่ควบคุมชีวิต ความเป็นอยู่และการกระทำ โดยสร้างสรรค์ผลงานสื่อผสม นำเสนอในแนวทางศิลปะจัดวาง สร้างปฏิสัมพันธ์ในเชิงของการรับรู้เนื้อหาจากสัญลักษณ์ของวัตถุที่มียยะแตกต่างกันทางกายภาพ โดยสร้างสรรค์ให้เป็นพื้นที่แห่งความทุกข์ โดยใช้ศิลปะจัดวางในลักษณะจัดวางเต็มพื้นที่ว่าง (Filled– Space Installation: Impersonations) เป็นการปรับแต่งแปลงสภาพสิ่งแวดล้อมให้กับพื้นที่หรือการลงหลอกผู้ชม (Impersonations) โน้มน้าวให้รู้สึก

ตารางที่ 17 การวิเคราะห์แนวคิดศิลปะจัดวาง (installation art) (ต่อ)

เรื่อง	การวิเคราะห์
	คล้ายตาม ซึ่งผลงานนั้นเป็นตั้งกระเจกเงาที่สะท้อนสถานะของความจริงที่เกิดขึ้น เมื่อนำทุกภาคส่วนมาจัดวางเชื่อมต่อองค์ประกอบของผลงานกลับสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ วัตถุ และบริเวณว่าง เพื่อพิจารณาผลงานเพิ่มแรงปะทะต่อกระบวนการทางความคิดการตีความหมายตามประสบการณ์การรับรู้ของแต่ละบุคคล สะท้อนให้เห็นถึงความทุกข์ของชีวิตผ่านสถานะนามธรรมให้ปรากฏขึ้นเป็นรูปธรรม

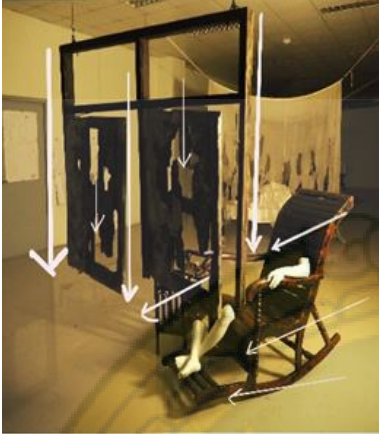
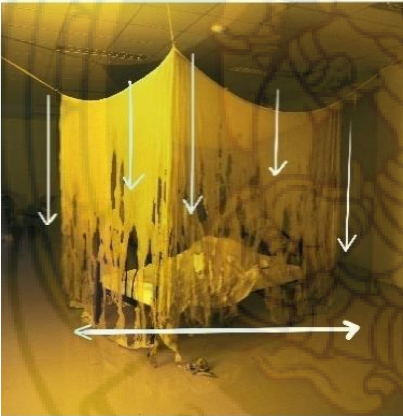
ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

8. การวิเคราะห์แนวคิดตามหลักทัศนธาตุ

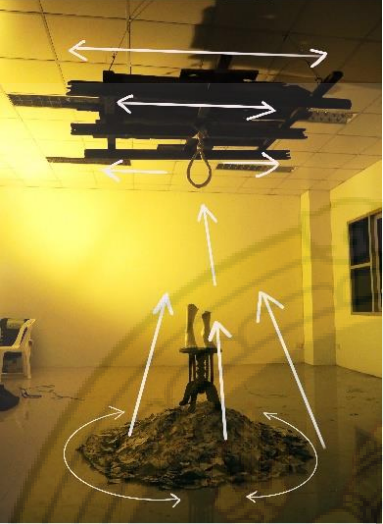
ตารางที่ 18 การวิเคราะห์แนวคิดตามหลักทัศนธาตุ

เรื่อง	การวิเคราะห์
1. วิเคราะห์ทิศทางของเส้น ภาพผลงานชิ้นที่ 1	ทิศทางของเส้น ผลงานชิ้นที่ 1 การวิเคราะห์เส้นที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยมีลักษณะทิศทางของเส้นที่สอดคล้องกับรูปทรงของวัตถุ เส้นนอนในส่วนของฐานแสดงความมั่นคง ประสานเชื่อมต่อกับเส้นเฉียงขึ้นในส่วนของบันได รวมถึงรายละเอียดของผลงานที่มีลักษณะของเส้นที่พุ่งขึ้นไปด้านบน คล้ายการเดินขึ้นบันได จำลองสถานที่และวัตถุ เชื่อมโยงโลกใบใหม่ของมารดาที่ถูกสร้างขึ้นจากความทุกข์

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์แนวคิดตามหลักทัศนธาตุ (ต่อ)

เรื่อง	การวิเคราะห์
 ภาพผลงานชิ้นที่ 2	ทิศทางของเส้น ผลงานชิ้นที่ 2 การวิเคราะห์เส้นที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยกำหนดให้เส้นตรงที่ดิ่งลงมาตามวัตถุที่แขวนอยู่ ทิศทางของเส้นจากบนหน้าต่างที่ตก ให้มีลักษณะไม่มั่นคง เอนเอียง ผุพัง คล้ายการทรุดตัวเพื่อดึงดูดความสนใจ และใช้ทิศทางของเส้นเฉียงที่เกิดจากรูปทรงของเก้าอี้โยกที่มีลักษณะของการพุ่งไปด้านเพื่อสร้างความขัดแย้ง และจุดสนใจภายในผลงานแสดงถึงความทุกข์ที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ และการย่ำคิดย่ำทำให้จมดิ่งอยู่ในความทุกข์ตลอดเวลา
 ภาพผลงานชิ้นที่ 3	ทิศทางของเส้น ผลงานชิ้นที่ 3 การวิเคราะห์เส้นที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยกำหนดให้ทิศทางของเส้นตรงที่ดิ่งลงมาตามวัตถุที่แขวนอยู่คือมุ้งที่มีลักษณะเผาไหม้ ขาดแห้ววิน ครอบคลุมพื้นที่บริเวณลักษณะของจุดสนใจภายในผลงาน ที่มีลักษณะทิศทางของเส้นแนวนอน ซึ่งสอดคล้องกับรูปทรงด้านใน ที่แทนความรู้สึกสงบนิ่ง มีสติ ปล่อยวาง ความทุกข์เห็นค่าในสิ่งที่ดำรงอยู่นั้นจึงเป็นทางออกที่สำคัญของชีวิต

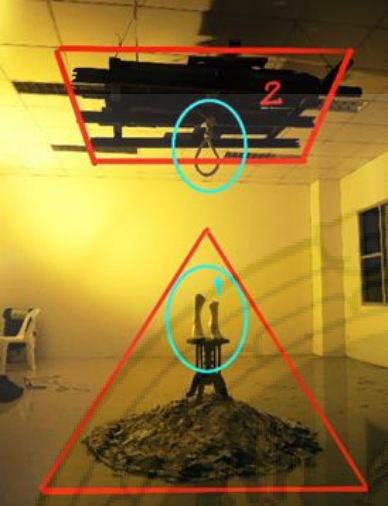
ตารางที่ 18 การวิเคราะห์แนวคิดตามหลักทัศนธาตุ (ต่อ)

เรื่อง	การวิเคราะห์
 ภาพผลงานชิ้นที่ 4	ทิศทางของเส้น ผลงานชิ้นที่ 4 การวิเคราะห์เส้นที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยกำหนดให้ทิศทางของเส้นเฉียงพุ่งขึ้นจากพื้นขึ้นไป ด้านบนเพื่อวิ่งเข้าจุดสนใจ รวมถึงรายละเอียดของผลงานที่เป็นรูปทรงของเท้ามีลักษณะทางกายวิภาค กำลังยื่นแขนขาโดยใช้เส้นแกนที่พุ่งเข้าหาเชือกบ่วงบาศในการทำอัติวินิบาตกรรม โดยเป็นสาระสำคัญของผลงาน ผู้สร้างสรรค์ได้จำลองเพดานไม้ส่วนหนึ่งของบ้านซึ่งมีทิศทางของเส้นในแนวนอนแสดงถึงความมั่นคงแข็งแรงที่ต้องรับน้ำหนักในการทำอัติวินิบาตกรรมและในส่วนบริเวณพื้นใช้ทิศทางเส้นโค้งที่สอดคล้องกับรูปทรงที่เป็นกองเศษกระดาษา เพื่อสร้างมิติสัมพันธ์ระหว่างเพดานด้านบนและพื้นด้านล่างเพื่อเพิ่มความน่าสนใจในตัวผลงานมากขึ้น
2. วิเคราะห์รูปทรงและขนาด ภาพผลงานชิ้นที่ 1	รูปทรงและขนาด ผลงานชิ้นที่ 1 มีการใช้รูปทรงจากวัตถุทางสถาปัตยกรรมโดยจำลองบันไดจากที่อยู่อาศัยซึ่งมีขนาดใกล้เคียงกับบันไดจริงนำมาเปลี่ยนแปลงสภาพ เผา ทำลาย ทำให้ผูกเรือน ทำให้บิดเบี้ยว โดยใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมายถึงความไม่จริงของทุกสรรพสิ่ง โดยมีประติมากรรมกลุ่มรูปทรงมือและเท้าสีขาวอันบริสุทธิ์แสดงสิ่งที่หลงเหลืออยู่ในชีวิต ลักษณะของกายวิภาคท่าทางที่เคลื่อนที่ไปด้านหน้า มือที่จับราวบันไดและลักษณะเท้าที่เดินขึ้นบันได สร้างความขัดแย้งทางรูปทรงและขนาดของสภาพลักษณะรูปทรงในส่วนรวมสร้างจุดสนใจภายในผลงาน

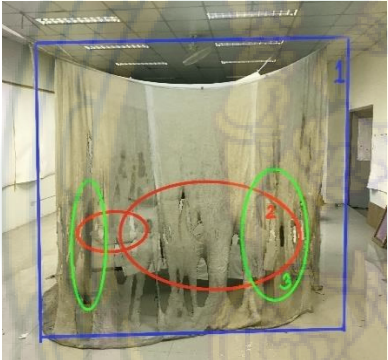
ตารางที่ 18 การวิเคราะห์แนวคิดตามหลักทัศนธาตุ (ต่อ)

เรื่อง	การวิเคราะห์
ภาพผลงานชิ้นที่ 2 ภาพผลงานชิ้นที่ 3	รูปทรงและขนาด ผลงานชิ้นที่ 2 มีการใช้รูปทรงจากวัตถุสร้างสรรค์ได้เลือกใช้วัสดุคือเก้าอี้โยกและหน้าต่างที่ถูกเผาทำลาย ผุกร่อน ทำให้ไม่สมบูรณ์ ซึ่งจำลองสภาวะการแทนที่ของความทุกข์ของมารดาโดยมีประติมากรรมรูปทรงมือและเท้าแสดงสิ่งที่หลงเหลืออยู่ของชีวิตจาก ลักษณะของกายวิภาคท่าทางที่นั่งบนเก้าอี้โยก รูปทรงมือที่จับที่วางแขนเพื่อทรงตัวและรูปทรงขาที่นั่งเอาข้อเท้าไขว้กันแสดงอิริยาบถที่สบายแต่แฝงไปด้วยความวิตกกังวลเป็นจุดสนใจภายในผลงาน ด้านข้างนั้นมีชั้นวางของรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่ใช้เทคนิคการเผา ทำให้ไม่สมบูรณ์ ซึ่งผลงานสร้างสรรค์ทั้งหมดนั้นมีขนาดและปริมาตรเท่าของจริงที่ถูกใช้ในชีวิตประจำวัน รูปทรงและขนาดผลงานชิ้นที่ 3 โครงสร้างของผลงานโดยรวมเป็นสี่เหลี่ยมมีขนาดที่กว้างโดยใช้วัสดุคือมุ้งที่ถูกเผาทำลาย โดยที่กางซึ่งทั้งสี่มุมเพื่อป้องกันอันตรายจากสิ่งต่าง ๆ ไว้ตามสภาพแห่งความเสื่อมสลาย ซึ่งได้ครอบคลุมเตียงนอนที่มีรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า องค์ประกอบของเตียงนั้นมีประติมากรรมที่แสดงรูปทรงทางกายวิภาคของมารดาในลักษณะการนอนห่มผ้า ท่าทางการนอนที่ขดตัว รูปทรงและขนาดที่ใกล้เคียงความเป็นจริงเพื่อสร้างความรู้สึกบีบคั้นที่เกิดขึ้นภายในจิตใจจากโรคร้ายและความทุกข์

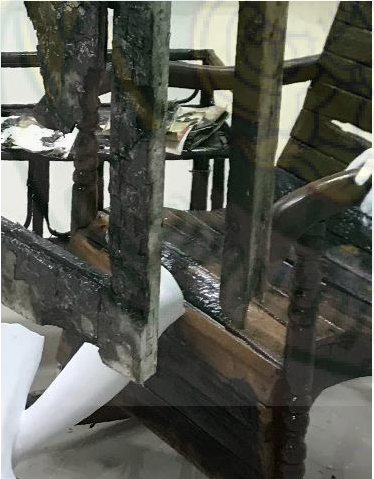
ตารางที่ 18 การวิเคราะห์แนวคิดตามหลักทัศนธาตุ (ต่อ)

เรื่อง	การวิเคราะห์
 ภาพผลงานชิ้นที่ 4	รูปทรงและขนาดผลงานชิ้นที่ 4 มีการใช้รูปทรงโดยรวมในส่วนด้านล่างเป็นลักษณะรูปทรงสามเหลี่ยมเพื่อให้มีความความมั่นคง สร้างดุลยภาพ ถ่วงน้ำหนักของปริมาตรให้มีความเท่ากันใกล้เคียงกับรูปสี่เหลี่ยมด้านบนที่ได้จำลองเพดานไม้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของภายในบ้าน แสดงถึงความมั่นคงแข็งแรงที่ต้องรับน้ำหนักในการทำอัฐินิบาตกรรม สร้างมิติสัมพันธ์ระหว่างเพดานด้านบนและพื้นที่ด้านล่าง โดยมีประติมากรรมที่แสดงลักษณะของกายวิภาค รูปทรงการยืนที่เขย่งเท้า ด้านบนนั้นมีรูปทรงของผ้าที่ขมวดมัดปมเป็นบ่วงคล้ายเชือกที่เป็นจุดสนใจภายในผลงาน ทำให้เกิดกระบวนการทางความคิดการตีความหมายตามประสบการณ์การรับรู้ของแต่ละบุคคล
3. วิเคราะห์สี ภาพผลงานชิ้นที่ 1	สี ผลงานชิ้นที่ 1 ลักษณะของสีในผลงานโดยรวมประกอบด้วยสีขาว สีเทา และสีดำเพื่อแสดงความรู้สึกหดหู่ จากความทุกข์ของโรคภัยและความทรงจำอันเลวร้ายของการใช้สีส่วนมากมาจากตัววัสดุที่เปลี่ยนแปลงแปลงสภาพจากเทคนิคในการสร้างสรรค์ การเผาทำลาย ทำให้ผู้ฟัง แต่สีนั้นก็ยังคงแสดงสัจจะของวัสดุอยู่โดยมีประติมากรรมรูปทรงมือและเท้าสีขาวอันบริสุทธิ์ แสดงสิ่งที่หลงเหลืออยู่ในชีวิต มือที่จับราวบันไดและลักษณะเท้าที่เดินขึ้นบันได ซึ่งราวบันไดนั้นมีลักษณะเป็นเหล็กผสมผสานกับการทำสีโครเมียมสีเงินมันวาวบริเวณราวบันไดและลูกกรง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแข็งแรงของผู้สร้างสรรค์ที่ต้องประคับประคองครอบครัวสร้างมโนทัศน์ว่าแข็งแรง สวยงาม คล้ายดังราวบันไดที่สามารถนำพาชีวิตของมารดาเดินไปได้อย่างมั่นคง

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์แนวคิดตามหลักทัศนธาตุ (ต่อ)

เรื่อง	การวิเคราะห์
 ภาพผลงานชิ้นที่ 2	สี ผลงานชิ้นที่ 2 ลักษณะสีในผลงาน ประกอบด้วยสี ขาว เทาดำ โดยสีดำและเทา นั้น เกิดจากร่องรอยของการใช้เทคนิคการเผา ซึ่งโดยมากจะเป็นสีที่มาจากตัววัสดุเองอยู่แล้ว โดยมีประติมากรรมรูปทรงมือและเท้า ที่ทำจากวัสดุไฟเบอร์กลาส ซึ่งใช้สีขาวแทนความบริสุทธิ์และแสดงสิ่งที่หลงเหลืออยู่ของชีวิตจากมุมมองของผู้สร้างสรรค์
 ภาพผลงานชิ้นที่ 3	สี ผลงานชิ้นที่ 3 เป็นการใช้สีที่มาจากตัววัสดุ เกิดจากร่องรอยของการใช้เทคนิคการเผาทำลาย ทำให้ผู้กร่อน ซึ่งลักษณะสีในผลงาน ประกอบด้วยสี ขาว เทาดำ โดยมีประติมากรรมที่แสดงกายวิภาคของมารดาในลักษณะการนอนห่มผ้า ทำทางกรนอนที่ขดตัว โดยใช้สีขาวแทนความบริสุทธิ์ของมารดาเพื่อสร้างความรู้สึkBีบคั้นที่เกิดขึ้นภายในจิตใจจากโรคร้ายและความทุกข์
 ภาพผลงานชิ้นที่ 4	สี ผลงานชิ้นที่ 4 ผู้สร้างสรรค์ได้จำลอง การทำอัตวินิบาตกรรมลักษณะของการใช้สีส่วนมากมาจากตัววัสดุที่เปลี่ยนแปลงแปลงสภาพจากเทคนิคในการสร้างสรรค์ การเผาทำลาย ทำให้ผู้ฟัง แต่สีนั้นก็ยังคงแสดงสัจจะของวัสดุอยู่ เช่น สีของทองเศษกระดาษ หนังสือธรรม ที่ถูกเผา ทำลาย ฉีกขาด ชี้ให้เห็นถึงการหาทางออกของความทุกข์ที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ ในทุกขณะ โดยมีจุดสนใจในผลงานเป็นประติมากรรมที่มีลักษณะของกายวิภาคที่มีลักษณะท่าทางยืนเขย่งเท้าสีขาว เพื่อแสดงสิ่งที่เหลืออยู่อันบริสุทธิ์

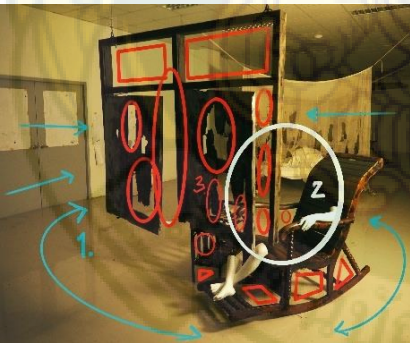
ตารางที่ 18 การวิเคราะห์แนวคิดตามหลักทัศนธาตุ (ต่อ)

เรื่อง	การวิเคราะห์
4. วิเคราะห์พื้นผิว ภาพผลงานชิ้นที่ 1 ภาพผลงานชิ้นที่ 2	พื้นผิว ผลงานชิ้นที่ 1 พื้นผิวในส่วนแรกคือบันไดที่ถูกเผาทำลาย ผุกร่อน ทำให้ไม่สมบูรณ์ ร่องรอยที่เกิดจากการเผานั้นควบคุมอาณาบริเวณได้ยาก พื้นผิวของการเผานั้นมีลักษณะ กัดกินวัสดุจากความร้อนของไฟ จำลองการดำรงชีวิตของมารดาและแทนความทุกข์ของมารดาที่เกิดขึ้น โดยมีประติมากรรมรูปทรงมือและเท้าสีขาวอันบริสุทธิ์ที่ถูกสร้างพื้นผิวให้เรียบเนียนสร้างความแตกต่างระหว่างพื้นผิวและรูปทรง เพื่อแสดงสิ่งที่หลงเหลืออยู่ในชีวิตมือที่จับราวบันไดและลักษณะเท้าที่เดินขึ้นบันไดราวบันไดนั้นมีลักษณะเป็นพื้นผิวของเหล็กผสมผสานกับการทำสีโครเมียมมีพื้นผิวที่มันวาวบริเวณราวบันไดและลูกกรง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแข็งแรงของผู้สร้างสรรค์ที่ต้องประคับประคองครอบครัวสร้างมโนทัศน์ว่าแข็งแรงสวยงาม ถึงแม้จะมีความทุกข์เท่าไรก็ตาม พื้นผิว ผลงานชิ้นที่ 2 ผลงานประติมากรรมชิ้นนี้ เป็นพื้นผิวจากผ้าดิบสีขาว มาเย็บเข้ากับโครงซึ่งผ้ามีความอ่อนตัวบางส่วนได้นำมาตัดเกิดเป็นเส้นด้ายที่หลุดออกจากผ้าและนำเส้นด้าย ใหม่ม้วน ที่มีขนาดต่างกันมาสร้างสรรค์ให้เกิดพื้นผิวที่มีความอ่อนนุ่ม เกิดเป็นความงามที่แสดงออกให้เห็นถึงความมีน้ำใจเกื้อกูลต่อกันของคนในชุมชน

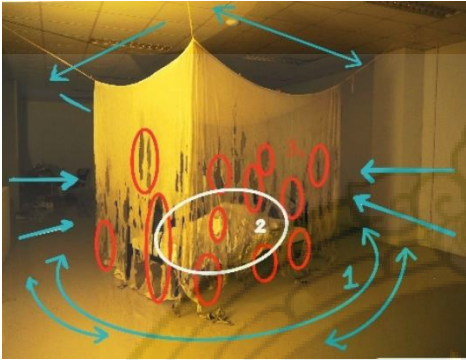
ตารางที่ 18 การวิเคราะห์แนวคิดตามหลักทัศนธาตุ (ต่อ)

เรื่อง	การวิเคราะห์
ภาพผลงานชิ้นที่ 3 ภาพผลงานชิ้นที่ 4	พื้นผิว ผลงานชิ้นที่ 3 พื้นผิวของผลงานในส่วนแรกเกิดมุ้งที่ถูกเผาทำลาย ซึ่งตัววัสดุนั้นมีการหดตัวและเกิดเป็นพื้นผิวรอบบริเวณส่วนที่ถูกทำลายไปแสดงออกถึงเสื่อมสลายไม่สมบูรณ์ โดยมีประติมากรรมที่แสดงกายวิภาคของมารดาที่มีพื้นผิวที่เรียบเนียน ในลักษณะการนอมนุ่มผ่าท่าทางการนอนที่ขดตัว เพื่อสร้างความรู้สึกลึบคั้นที่เกิดขึ้นภายในจิตใจจากโรคร้ายและความทุกข์ พื้นผิว ผลงานชิ้นที่ 4 พื้นผิวที่แสดงความแตกต่างกันระหว่างวัสดุในส่วนแรกเป็นมีประติมากรรมที่แสดงกายวิภาคของมารดาที่มีพื้นผิวที่เรียบเนียน โดยมีตัววัตถุบริเวณเก้าอี้และเพดานบ้านที่ผ่านเทคนิคการเผาทำลายจนแสดงส่วนที่ถูกทำลายแสดงออกถึงเสื่อมสลายไม่สมบูรณ์ โดยมีพื้นผิวของกองกระดาษจากหนังสือธรรมะ ที่มีลักษณะของการฉีก เผลา ทำลาย เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่างวัตถุให้สอดคล้องและตรงกับแนวความคิดมากที่สุด

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์แนวคิดตามหลักทัศนธาตุ (ต่อ)

เรื่อง	การวิเคราะห์
5. วิเคราะห์พื้นที่ว่าง ภาพผลงานชิ้นที่ 1 ภาพผลงานชิ้นที่ 3	พื้นที่ว่าง ผลงานชิ้นที่ 1 จัดวางผลงานในลักษณะติดตั้งวางจากพื้นอีกด้านหนึ่งติดกับผนังของห้องในลักษณะตั้งฉาก สร้างความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่และบริเวณว่างในส่วนรายละเอียดของผลงานมีพื้นที่ว่างที่เกิดขึ้นในจากช่องราวบันได สามารถมองเห็นลูปบริเวณพื้นหลังได้ รวมถึงกลุ่มของพื้นที่ว่างแสดงลักษณะของกายวิภาคท่าทางที่เคลื่อนที่ไปข้างหน้าคล้ายการเดินขึ้นบันได โดยใช้พื้นที่ว่างสองนัย (Ambiguous Space) สร้างจินตนาการและการตีความหมายให้แก่ผู้ชมโดยรอบซึ่งจำลองการใช้ชีวิตประจำวันของมารดา โดยใช้สัจจะของวัสดุที่แตกต่างกันเพื่อพิจารณาความเสื่อมสลายของชีวิตสร้างประสบการณ์ทางสัจธรรมให้แก่ผู้ชมผลงาน พื้นที่ว่าง ผลงานชิ้นที่ 2 ผลงานมีลักษณะเป็นสองส่วน ส่วนที่หนึ่งติดตั้งโดยวางจากบริเวณพื้น อีกส่วนหนึ่งมีลักษณะลอยตัวโดยใช้วิธีการแขวนจากเพดานลงมาโดยมีพื้นที่ว่างจากช่องหน้าต่างและบริเวณที่ว่างจากการถูกเผาทำลายสามารถมองเห็นลูปสร้างความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุกับพื้นที่ และในส่วนที่สองนั้นเป็นส่วนของเก้าอี้โยกที่แสดงลักษณะของกายวิภาคจำลองทำนั้แสดงกลุ่มของพื้นที่ว่าง โดยมีบริเวณว่างโดยรอบทำหน้าที่เป็นพื้น (Ground) เพื่อให้วัตถุปรากฏได้ชัดเจน สร้างมิติแห่งจินตนาการและการตีความหมายให้แก่ผู้ชม

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์แนวคิดตามหลักทัศนธาตุ (ต่อ)

เรื่อง	การวิเคราะห์
 ภาพผลงานชิ้นที่ 3	พื้นที่ว่าง ผลงานชิ้นที่ 3 พื้นที่ว่างในผลงานในลักษณะเป็นสองส่วน ส่วนที่หนึ่งคือเตี๋ยงที่ติดตั้งโดยวางจากบริเวณพื้น โดยมีประติมากรรมในลักษณะกายวิภาคท่าทางที่นอน โดยใช้พื้นที่ว่างลบ (Negative Space) ซึ่งเป็นตัวสื่อสารสำคัญของผลงานคือ ความสำเร็จและความไม่จริงของชีวิต ในอีกส่วนที่สองคือ มุ้งที่ถูกกางโดยมีการยึดทั้งสี่มุมบนเพดาน มุ้งมีลักษณะถูกเผาไหม้ แสดงความเสื่อมสลายไม่สมบูรณ์ เป็นรูมีช่องโหว่ มีพื้นที่ว่างที่สร้างปฏิสัมพันธ์กับรูปทรงภายใน สร้างความน่าสนใจในส่วนของพื้นที่ภายใน โดยผู้ชมผลงานสามารถดูผลงานได้รอบด้าน สะท้อนให้เห็นถึงความเสื่อมสลายจากความทุกข์ของชีวิตผ่านสภาวะนามธรรมให้ปรากฏขึ้นเป็นรูปธรรม พื้นที่ว่าง ผลงานชิ้นที่ 4 ผลงานมีลักษณะรูปทรงที่รวมกันเป็นกลุ่ม ๆ ซึ่งรูปทรงกับพื้นที่ว่างในผลงานมีลักษณะตรงข้ามกันแต่ต้องอาศัยซึ่งกันและกันโดยมีกลุ่มรูปทรงที่มีลักษณะที่เขย่งเท้า บนเก้าอี้ทรงกลมที่วางอยู่บนกองกระดาษจากหนังสือธรรมะที่ถูกฉีกเผาทำลาย อีกส่วนหนึ่งเป็นลักษณะจำลองเพดานของบ้านบริเวณชั้นสอง ประกอบด้วยเชือกที่ห้อยจากบริเวณช่อของเพดานบ้านซึ่งเกิดพื้นที่ว่างในตัวผลงานอยู่แล้ว ซึ่งได้สร้างพื้นที่ว่างตรงกลางโดยไม่มีรูปทรงใด ๆ เมื่อนำมาจัดวางเชื่อมต่อองค์ประกอบของผลงานกลับสร้างความหมายและความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ว่างจากกลุ่มรูปทรงทั้งสองส่วน โดยผู้ชมสามารถดูผลงานได้รอบด้านเพื่อพิจารณาผลงานต่อกระบวนการทางความคิดการตีความตามประสบการณ์การรับรู้ของแต่ละบุคคล

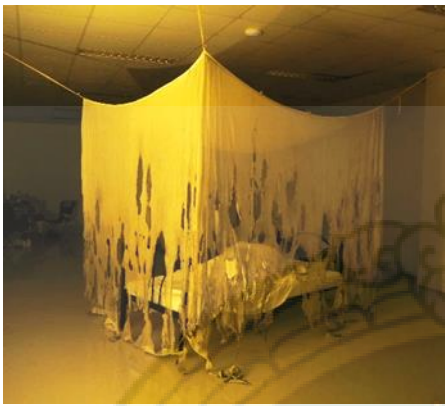
ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

9. การวิเคราะห์เทคนิคและวิธีการ

ตารางที่ 19 การวิเคราะห์เทคนิคและวิธีการ

เรื่อง	การวิเคราะห์
การวิเคราะห์เทคนิคและวิธีการ ภาพผลงานชิ้นที่ 1 ภาพผลงานชิ้นที่ 2	เทคนิคและวิธีการ ผลงานชิ้นที่ 1 ผลงานนั้นมีการผสมผสานระหว่างวัสดุ ซึ่งในส่วนแรกนั้น มีประติมากรรมรูปทรงมือและเท้าสีขาวหล่อด้วยวัสดุไฟเบอร์กลาสจากแม่พิมพ์เพื่อกปูนพลาสติก ในส่วนที่สองนั้นเป็นส่วนของบันไดที่ใช้เทคนิค การเผาทำลาย ทำให้ผุกร่อน ไม่สมบูรณ์ ซึ่งราวบันไดนั้นมีลักษณะมีเหล็กแผ่นผสมผสานกับการทำสีของเนื้อไม้ให้เป็นสีโครเมียม สีเงินมันวาวบริเวณราวบันไดและลูกกรงบันได เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแข็งแรงของผู้สร้างสรรค์ที่ต้องประคับประคองครอบครัวยุคใหม่ให้มารดาหายป่วย พ้นพสุสภาพร่างกายและจิตใจ เทคนิคและวิธีการ ผลงานชิ้นที่ 2 ผลงานเป็นศิลปะสื่อผสมนำวัสดุสิ่งของและวัตถุทางสถาปัตยกรรมมาเป็นสัญลักษณ์และสื่อความหมายในผลงาน โดยผู้สร้างสรรค์ได้เลือกใช้วัสดุคือเก้าอี้โยกและหน้าต่างที่ถูกเผาด้วยไฟ มาทำลาย ทำให้ผุกร่อนแทนที่สภาพเดิม โดยบานหน้าต่างใช้วิธีการแขวนลงมาจากเพดานแทนความทรงจำที่ยังเหลืออยู่ มารดาเก้าอี้โยกที่โยกอยู่ตลอดเวลาโดยใช้ระบบของกลไกเข้ามา แสดงถึงความทุกข์ที่เกิดขึ้นซ้ำๆและการย่ำคิดย้ำทำให้จมดิ่งอยู่ในความทุกข์ โดยมีประติมากรรมรูปทรงมือและเท้า ที่ทำจากวัสดุไฟเบอร์กลาส ซึ่งใช้สีขาวแทนความบริสุทธิ์และแสดงสิ่งที่หลงเหลืออยู่ของชีวิตจากมุมมองของผู้สร้างสรรค์ และการหาหนทางออกแห่งชีวิต

ตารางที่ 19 การวิเคราะห์เทคนิคและวิธีการ (ต่อ)

เรื่อง	การวิเคราะห์
 ภาพผลงานชิ้นที่ 3	เทคนิคและวิธีการ ผลงานชิ้นที่ 3 เป็นผลงานที่ใช้วัสดุคือเตียงนอน องค์ประกอบของเตียงนั้นมีประติมากรรมที่แสดงกายวิภาคของมารดาในลักษณะการนอนห่มผ้า ท่าทางการนอนที่ขดตัว เพื่อสร้างความรู้สึกบีบคั้นที่เกิดขึ้นภายในจิตใจจากโรคร้ายและความทุกข์ โดยใช้วิธีการปั้นและหล่อผลงานด้วยไฟเบอร์กลาส ชัดแต่งผิวของประติมากรรม โดยใช้สีขาวแทนความบริสุทธิ์ โดยมีมุ้งที่ถูกเผาทำลาย เสื่อมสลายในหลายส่วนครอบเตียงนอนและประติมากรรมไว้ โดยยังคงมีรูปทรงที่กางขึงทั้งสี่มุมเพื่อป้องกันอันตรายจากสิ่งต่าง ๆ
 ภาพผลงานชิ้นที่ 4	เทคนิคและวิธีการ ผลงานชิ้นที่ 4 ผลงานนี้มีการผสมผสานระหว่างวัสดุหลายประเภท โดยมีประติมากรรมที่แสดงลักษณะของกายวิภาคคล้ายการยื่นแขนงเท้า โดยใช้ทำพิมพ์ด้วยเปลือกปูนพลาสเตอร์หล่อผลงานด้วยวัสดุไฟเบอร์กลาส ชัดแต่งผิวให้ตึงและทำสีขาวเพื่อแสดงสิ่งที่เหลืออยู่อันบริสุทธิ์ และใช้วิธีการยึดติดกับเก้าอี้ด้วยการเสริมเหล็กด้านในวัสดุไฟเบอร์กลาสให้ประสานกับเนื้อไม้ของเก้าอี้เพื่อเพิ่มความแข็งแรงและรักษาความสมดุลในผลงาน โดยจัดวางอยู่บนกองเศษกระดาษ หนังสือธรรม ที่ถูกทำลาย เเผา ฉีกขาด ชี้ให้เห็นถึงการหาทางออกของความทุกข์ซ้ำ ๆ เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในทุกขณะ และในอีกส่วนหนึ่งเป็นลักษณะจำลองเพดานของบ้านบริเวณชั้นสอง โดยใช้เทคนิคเผาทำลายทำให้ไม่สมบูรณ์ แขนงอยู่บนด้านของห้องจัดแสดงประกอบด้วยผ้าที่ขมวดมัดปมคล้ายเชือกที่ห้อยจากบริเวณซีกของเพดานบ้านสร้างความน่าสนใจระหว่างวัสดุที่มีนัยยะที่แตกต่างกัน เพื่อพิจารณากระบวนการสร้างสรรค์ สร้างปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

10. การแก้ปัญหาสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์”

จากการสร้างสรรค์ผลงาน ชุดวัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์ ในขั้นตอนแรกผู้สร้างสรรค์ได้แรงบันดาลใจในการแสดงออกถึงความรู้สึกที่มีต่อสภาวะการณ์อันโหดร้าย หดหู่ จากโรคจิตเภทของผู้เป็นมารดา ที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ตรงของผู้สร้างสรรค์ ซึ่งตรงกับแนวความคิดหลักในการสร้างสรรค์ผลงาน รวมทั้งการศึกษาค้นคว้าเทคนิคการเผาไหม้ การทำแม่พิมพ์จากเปลือกปูนพลาสเตอร์ การหล่อไฟเบอร์กลาสและลักษณะของศิลปะแนวไม่จีรัง (Ephemeral Art) กฎไตรลักษณ์และทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ส่งผลให้ผู้สร้างสรรค์มีข้อมูลที่เพียงพอ แต่ยังคงขาดความเข้าใจศิลปะในรูปแบบเทคนิคสื่อผสมที่นำเสนอในแนวทางศิลปะจัดวาง จากที่กล่าวมานั้นทำให้ผู้สร้างสรรค์ต้องทำการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม ด้วยวิธีการศึกษาดูงานศิลปกรรมร่วมสมัยในแนวทางศิลปะจัดวาง จากการแสดงงานศิลปกรรมในหอศิลป์ในสถานที่จริง สู่จิปัตร เอกสาร หนังสือทางวิชาการ รวมทั้งทางออนไลน์ จากนั้นได้นำข้อมูลมาสรุปเป็นองค์ความรู้ให้ตรงตามแนวความคิดที่ใช้ในการสร้างสรรค์

11. สรุป

จากการสร้างสรรค์ผลงาน ชุดวัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์ ภายใต้แนวความคิดกฎไตรลักษณ์ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) และแนวความคิดการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะแนวไม่จีรัง (Ephemeral Art) ส่งผลให้ผลงานมีความสอดคล้องกับแนวความคิดผู้สร้างสรรค์ ซึ่งในการสร้างสรรค์ด้วยเทคนิคการเผาไหม้ ทำให้เชื่อมสลายสอดคล้องกับแนวความคิดในการหาทางออกของปัญหาเพื่อแสวงหาหนทางแห่งการดับทุกข์ การเรียนรู้และเข้าใจในสัจธรรมของชีวิต โดยสร้างสรรค์ในรูปแบบศิลปะสื่อผสม (Mixed Media Art) ด้วยการนำเสนอในแนวทางศิลปะจัดวาง (Installation Art) จากที่ได้กล่าวมานั้นผู้สร้างสรรค์ได้ทำการทดลอง ศึกษา ค้นคว้า ข้อมูล เพื่อวางแผนขั้นตอนการสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ ซึ่งทำให้ผู้สร้างสรรค์ได้พบปัญหา ในระหว่างทำการสร้างสรรค์ผลงานและการศึกษาค้นคว้าทดลอง ในแนวทางการแก้ปัญหา ในด้านเทคนิควิธีการ ด้านแนวความคิด รูปทรง โครงสร้างหลัก และรูปแบบการนำเสนอผลงานจนสามารถพัฒนาให้ผลงานมีความลงตัวและมีเอกลักษณ์เฉพาะตนในการสร้างสรรค์

บทที่ 5

สรุปผลงานการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานนิทานนิพนธ์ชุดนี้ ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคสื่อผสม ด้วยการนำเสนอในแนวทางศิลปะจัดวาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรค์ผลงานในหัวข้อ “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์” เพื่อแสดงถึงเพื่อแสดงถึงสภาวะการณ์อันโหดร้าย หดหู่ จากโรคจิตเภทของผู้เป็นมารดา หนทางแห่งการดับทุกข์ การเรียนรู้และเข้าใจในสัจธรรมของชีวิตรวมถึงการใช้แนวคิดกฎไตรลักษณ์ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ร่วมกับแนวคิดศิลปะแนวไม่จริง เพื่อวิเคราะห์ตีความรวมเพื่อให้เกิดความเข้าใจและพัฒนาผลงานให้ตรงตามแนวคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งให้ตระหนักถึงปัญหาอันเกิดจากสภาวะจิตที่ผิดปกติอันมีที่มาจากความทุกข์ในชีวิตชี้ให้เห็นความจริงขั้นพื้นฐานที่สุดของธรรมะที่มุ่งแสดงถึงความไม่เที่ยงแท้ของชีวิต ทุกสิ่งล้วนเกิดแล้วดับตามหลักพุทธปรัชญาโดยใช้การสร้างสัญลักษณ์จากการเผาไหม้ เพื่อแทนค่าความทุกข์และความทรงจำของมารดาที่ถูกกลืนหายจากสภาวะของโรคจิตเภท รวมถึงความทุกข์ที่เกิดขึ้นในครอบครัว นอกจากนั้นผู้สร้างสรรค์ยังเลือกใช้วัสดุ เทคนิค วิธีการต่างๆ สร้างสัญลักษณ์อันเป็นตัวแทนทางความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ที่มีทั้งด้านบวกและด้านลบ ในผลงานเดียวกัน เพื่อเป็นการบอกเล่าให้เห็นถึงอารมณ์ของผู้สร้างสรรค์ที่มีต่อสภาวะการณ์อันโหดร้ายนั้น ผ่านศิลปะแห่งความไม่จริง ก่อให้เกิดมโนทัศน์เรื่องความเปลี่ยนแปลงทางสภาวะของจิตไปสู่ความเสื่อมสลายของตัวตน สะท้อนความจริงของชีวิตและสรรพสิ่งทั้งหลาย จึงนำประสบการณ์การดังกล่าวมาเป็นแรงบันดาลใจในการศึกษาค้นคว้าวิจัยสร้างสรรค์ผลงานนิทานนิพนธ์เพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อไป

1. สรุปแนวความคิดในการสร้างสรรค์

ผลงานชุด “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์” ผู้สร้างสรรค์ได้แนวความคิดมาจากประสบการณ์ตรงของชีวิต ซึ่งความทุกข์นั้นเป็นต้นเหตุอันสำคัญ ซึ่งส่งผลกระทบต่อครอบครัวของผู้สร้างสรรค์ คือเกิดกับมารดาที่ป่วยเป็นโรคจิตเภท ที่ไม่สามารถควบคุมตนเอง พฤติกรรมผิดปกติไปจากคนทั่วไป จากมารดาที่เคยอ่อนโยน ดูแลเอาใจใส่ผู้อื่นบุตร กลายเป็นคนที่สูญเสียสติสัมปชัญญะ สูญเสียความทรงจำ หวาดระแวง ไร้ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและบุคคลรอบข้าง จนทำให้ผู้สร้างสรรค์ เกิดความกดดันในชีวิตจากเรื่องราวและภาระต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทุกสิ่งถาโถมเข้ามาทำให้ชีวิตมีแต่ความทุกข์ เพราะความรักและเป็นห่วงมารดา ถึงแม้จะพยายามดูแลรักษาในทุกทางอย่างสุดความสามารถ ทั้งในด้านสภาพร่างกายและจิตใจแต่ความทุกข์นั้นก็ยังเกิดขึ้นซ้ำ ๆ อย่างไม่มีที่สิ้นสุดโดยผู้เป็นมารดาก็ยังคงมีสภาวะไม่มั่นคงทางอารมณ์ สูญเสียสติความเป็นตัวเองรวมถึงการใช้

ชีวิตประจำวัน จนก่อปัญหาให้กับครอบครัว บุคคลรอบข้าง ก่อเป็นความทุกข์ที่เกิดขึ้นในภายในจิตใจของผู้สร้างสรรค์ ที่อยากให้มารดาหายป่วยจากโรคร้าย และผ่านมรสุมชีวิตครั้งนี้ให้ได้ ถึงแม้จะมีความหวังอันริบหรี่ก็ตาม

2. สรุปแนวความแนวคิดตามกรอบทฤษฎี

การสร้างสรรค์ผลงาน “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์” ที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากให้สภาวะการณ์อันโหดร้าย หดหู่ จากโรคจิตเภทของผู้เป็นมารดา ทางออกของปัญหาเพื่อแสวงหาหนทางแห่งการดับทุกข์ การเรียนรู้และเข้าใจในสัจธรรมของชีวิตรวมถึงบำบัดเยียวยารักษาสภาพจิตใจ การยอมรับความจริงที่เกิดขึ้นในทุกขณะ ทางออกของปัญหาที่ผู้สร้างสรรค์ค้นพบคือสัจธรรมทางพุทธศาสนาและเพื่อกระตุ้นเตือนให้ผู้คนตระหนักถึงปัญหาอันเกิดจากสภาวะจิตที่ผิดปกติอันมีที่มาจากความทุกข์ในชีวิตชี้ให้เห็นความจริงขั้นพื้นฐานที่สุดของธรรมชาติที่มุ่งแสดงถึงความไม่เที่ยงแท้ของชีวิต ทุกสิ่งล้วนเกิดแล้วดับตามหลักพุทธปรัชญา จากแรงบันดาลใจดังกล่าวผู้สร้างสรรค์จึงถ่ายทอดออกมาในรูปแบบผลงานศิลปะสื่อผสมนำเสนอแนวทางศิลปะจัดวาง จากมุมมองประสบการณ์ตรงของผู้สร้างสรรค์เพื่อแทนค่าความทรงจำของมารดาที่ถูกกลืนหายไปด้วยภาวะของโรคจิตเภท โดยใช้วัสดุที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับแนวความคิดในการจำลองที่อยู่อาศัยและการดำรงชีวิตของมารดาในช่วงเวลาต่าง ๆ โดยเลือกใช้สัญลักษณ์ของวัสดุ ผสมผสานกับการเผาไหม้ ผสมผสานกับการควบคุมสี อันเป็นตัวแทนของความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ ที่มีทั้งด้านบวก และด้านลบ ในผลงานเดียวกัน เพื่อเป็นการบอกเล่าให้เห็นถึงอารมณ์ของผู้สร้างสรรค์ที่มีต่อสภาวะการณ์อันโหดร้าย หดหู่ จากโรคจิตเภทของผู้เป็นมารดาจากกระบวนการค้นหาคำตอบของชีวิต จึงทำการสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้เทคนิคดังกล่าวและผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาและเรียนรู้งานศิลปะด้วยความชื่นชอบในรูปแบบงานศิลปะร่วมสมัย ด้วยการศึกษาจากสถานที่จริง ในหอศิลป์ที่จัดแสดง จากสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์ จากองค์ความรู้ข้างต้นนำมาทดลองสร้างสรรค์ผลงานผู้สร้างสรรค์ได้ทำการทดลองค้นคว้ากระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่การทดลองใช้วัสดุต่าง ๆ ในการก่อรูปร่างรูปทรง การใช้กระดาษในการปะติด การสร้างแม่พิมพ์จากเปลือกปูนพลาสเตอร์ และการเคลือบผิวของผลงานเพื่อสร้างความแข็งแรง แต่การทดลองนั้นกลับมีข้อเสียในหลายด้าน คือ วัสดุไม่สามารถคงรูปอยู่ได้ตามที่ต้องการ ควบคุมการเผาไหม้ได้ยาก และรายละเอียดของกายวิภาคที่เกิดจากการสร้างแม่พิมพ์จากเปลือกปูนพลาสเตอร์มีค่อนข้างน้อย ทำให้ผู้สร้างสรรค์จำเป็นต้องค้นคว้ากระบวนการทางเทคนิคเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งในด้านวัสดุและเทคนิควิธีการ ซึ่งในด้านวัสดุได้มีการใช้วัสดุจริงและเพิ่มโครงสร้างความแข็งแรงของวัสดุหลังการเผา ผลปรากฏว่าผลงานสามารถทรงตัวได้ดีขึ้น และในด้านการทำแม่พิมพ์เปลือกปูนพลาสเตอร์ได้นำไฟเบอร์กลาสเข้ามาหล่อในผลงาน เพื่อสร้างความแข็งแรงและเพิ่มรายละเอียดภายในผลงานรวมถึงการเคลือบผิวของวัตถุโดยใช้ไฟเบอร์กลาสเพื่อรักษาร่องรอยของเขม่าควัน ประสานรอยแตกร้าวอันเกิดจากการเผา ซึ่งผลงานนั้นยังพัฒนาผลงาน

ไม่ได้เท่าที่ควร จึงจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากผลงานศิลปะร่วมสมัยของศิลปินในประเทศและต่างประเทศระดับโลกและแนวคิดของศิลปะแนวไม่จริง พบว่าก่อให้เกิดโน้ตสนธิเรื่องความเปลี่ยนแปลง ความเสื่อมสภาพ โดยมีผู้สร้างสรรค์เป็นผู้กระทำขับเคลื่อนกระบวนการเปลี่ยนแปลงจากวัสดุที่มนุษย์สร้างขึ้น (Man-Made Materials) ผ่านเจตจำนง (Directive intention) เป็นแรงขับเคลื่อนที่อยู่ภายในคือเจตนาทุกสิ่งนั้นไม่จริงและยอมเสื่อมสลายไม่เร็วก็ช้า เช่นการเผาไหม้ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและแปรสภาพกลายเป็นวัตถุทางศิลปะอันแสดงถึงความไม่เที่ยงแท้ ของวัตถุที่สามารถเปลี่ยนไปตามกาลเวลา และจากการกระทำของมนุษย์ ขึ้นไม้ที่เผาไหม้นั้นพบว่า สามารถแสดงความรู้สึกถึงความเจ็บปวด ทุกข์ทรมาน ขี้เกียจ แทนความรู้สึกของการสูญเสีย อันเป็นการพิจารณาสังเคราะห์ของชีวิต จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง ความตายเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติอย่างหนึ่งของชีวิตและชีวิตนั้นเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ (ปวีณา สุธีรางกูร, 2561 น. 70) จากการศึกษาข้อมูลนั้นทำให้รู้ว่าการปัจจัยพื้นฐานที่เป็นจุดอ่อนของผู้ป่วยเองอยู่แล้ว เช่น พันธุกรรมหรือบุคลิกภาพที่ผิดปกติ และเมื่อมาพบสภาพความกดดันทางจิตใจ ความผิดหวังหรือเหตุการณ์ที่มีผลต่อภาวะจิตใจบางประการก็เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมทำให้เกิดอาการของโรคจิตเภทขึ้นมา จากจิตวิญญาณที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด ผ่านแรงจูงใจจากจิตไร้สำนึก ซึ่งตามหลักทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ที่อธิบายทฤษฎีจิตวิเคราะห์ที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพซึ่งให้ความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ว่ามนุษย์เกิดมาพร้อมกับแรงขับทางสัญชาตญาณ (Instinctual drive) ที่แสดงให้เห็นถึงความปรารถนาและความต้องการที่จะได้รับความพอใจในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งเมื่อเกิดความผิดหวัง ความวิตกกังวล ความทุกข์ ก็จะสร้างกลไกการป้องกันตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นนั้นมักได้มาจากประสบการณ์ ที่กล่าวมานั้นผู้สร้างสรรค์จึงเกิดเป็นผลงานในเรื่องวัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์ ผ่านเทคนิคการใช้สัญลักษณ์ของวัสดุ ผสมผสานกับการเผาไหม้ ผสมผสานกับการควบคุมสี ให้แสดงถึงความรู้สึก โดยเลือกใช้สี ขาว อันแสดงถึงความรักอันบริสุทธิ์ที่ผู้สร้างมีต่อมารดา และสีเทาแทนการมองโลกอย่างเข้าใจแทนตัวผู้สร้างสรรค์ สีดำ แทนความทุกข์ ความเสียใจ สิ่งที่ไม่สามารถกลับคืนมาได้ด้วยการนำเสนอในรูปแบบผลงานศิลปะสื่อผสมศิลปะจัดวาง รวมทั้งการศึกษาค้นคว้าวัสดุให้ตรงตามแนวความคิดหลัก และการศึกษาค้นคว้าหาเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ให้ผลงานมีความลงตัวจนเกิดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน มีความงามในรูปแบบศิลปะสื่อผสมมีความเป็นศิลปะร่วมสมัย เพื่อให้ผู้คนเห็นถึงคุณค่าความเสื่อมสภาพในตัวเอง ซึ่งเป็นสังเคราะห์ที่สอดคล้องเหมาะสมกับการแสดงภาพสะท้อนความจริงของชีวิตและสรรพสิ่งทั้งหลาย คล้ายหลักไตรลักษณ์อันเป็นหัวใจสำคัญของพุทธศาสนาและเป็นกฎธรรมดาของสิ่งทั้งหลายทั้งปวง มีลักษณะสามัญ 3 ประการ คือ อนิจจัง ความไม่คงที่ ไม่แน่นอน ไม่เที่ยงแท้ อนิจจังมีการเกิดขึ้นการดับและเสื่อมสลายไป ทุกข์ คือ ลักษณะที่แสดงความเป็นทุกข์ การเกิด การแก่ ความเจ็บความตาย การได้สิ่งอันไม่พึงปรารถนา หรือแม้แต่การปรารถนาสิ่งใด ๆ แล้วไม่ได้ ล้วนแล้วแต่เป็นความทุกข์ (พุทธทาสภิกขุ,

2554, น. 24) อนัตตา คือ ลักษณะที่ไม่ใช่ตัวตน ความไม่ยึดติดกับรูป เป็นเพียงความสมมติของรูป เป็นความว่างเปล่า “อนัตตา” กล่าวโดยขยายคือ “อนัตตา” เป็นสัจจะ คือ เป็นความว่างเปล่าจากความเป็นตัวตนใด ๆ

จากที่กล่าวมาการเลือกวัสดุที่ใช้เป็นสัญลักษณ์แทนความทุกข์ ผ่านวัตถุแห่งความทรงจำของมารดา ซึ่งเป็นวัสดุที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับแนวความคิดในการจำลองที่อยู่อาศัยและการดำรงชีวิตของมารดาในช่วงเวลาต่าง ๆ ผสมผสานกับการเผาไหม้ ผสมผสานกับการควบคุมสี อันเป็นตัวแทนของความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ ที่มีทั้งด้านบวก และด้านลบ ในผลงานเดียวกัน เพื่อเป็นการบอกเล่าให้เห็นถึงอารมณ์ของผู้สร้างสรรค์ที่มีต่อสภาวะการณ์อันโหดร้าย หดหู่ จากโรคจิตเภทของผู้เป็นมารดา จากที่กล่าวนั้นจึงจำเป็นต้องทำการศึกษาการสร้างสรรคของศิลปินที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยในการตีความและทำความเข้าใจในการสร้างสรรคให้ดีขึ้นดังข้อมูลต่อไปนี้

3. อภิปรายผล

การสร้างสรรคผลงานชุด “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์” ผู้สร้างสรรค์ได้แนวความคิดมาจากประสบการณ์ตรงของชีวิต ซึ่งความทุกข์นั้นเป็นต้นเหตุอันสำคัญ ซึ่งส่งผลกระทบต่อครอบครัวของผู้สร้างสรรค์ คือเกิดกับมารดาที่ป่วยเป็นโรคจิตเภท ที่ไม่สามารถควบคุมตนเอง พฤติกรรมผิดปกติไปจากคนทั่วไปความทุกข์อันเป็นต้นเหตุอันสำคัญ ไร้ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง จนทำให้ผู้สร้างสรรค์ เกิดความกดดัน เป็นทุกข์ เพราะความรักและเป็นห่วงมารดา พยายามดูแลรักษาอย่างสุดความสามารถ โดยการให้เวลา พุดคุย แต่ผู้เป็นมารดา ยังคงมีภาวะไม่มั่นคงทางอารมณ์ อารมณ์ไม่คงที่สูญเสียความเป็นตัวเอง จนก่อปัญหาให้กับบุคคลรอบข้างมารดาและต้องพบเจอกับสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นจากปัจจัยที่ส่งผลในการดำรงชีวิตมารดา กระตุ้นเตือนให้ผู้คนในสังคมตระหนักถึงการเผชิญหน้าความทุกข์ที่เกิดขึ้น และแสวงหาหนทางดับทุกข์ รวมทั้งการปรับตัว การยอมรับสภาพปัญหาต่างๆด้วยสติ การสร้างสรรคที่จำเป็นต้องทำการศึกษาความเป็นมาทางด้านแนวคิด เทคนิค วิธีการนำเสนอ รวมทั้งทฤษฎีทางสุนทรียศาสตร์และนักปรัชญาที่มีแนวคิดสอดคล้องกับการสร้างสรรคผลงานชุดนี้การสร้างสรรคที่จำเป็นต้องทำการศึกษาความเป็นมาทางด้านแนวคิด เทคนิค วิธีการนำเสนอ รวมทั้งทฤษฎีทางสุนทรียศาสตร์และนักปรัชญาที่มีแนวคิดสอดคล้องกับการสร้างสรรคผลงานชุดนี้ พบว่าความทุกข์ ความกดดันทางจิตใจหรือเหตุการณ์ที่มีผลต่อภาวะจิตใจบางประการอันเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมทำให้เกิดโรคจิตเภท ซึ่งผู้สร้างสรรค์ได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์อย่างที่ได้กล่าวข้างต้น ผู้สร้างสรรค์จึงทำการสร้างสรรคผลงานในรูปแบบสื่อผสมเป็นกระบวนการที่เหมาะสมกับการสร้างสรรควิทยานิพนธ์ครั้งนี้ เพราะผลงานสื่อผสมนั้นเป็นการนำวัสดุ 2 ประเภทขึ้นไป นำมาผสมผสานกันจนเกิดมีความน่าสนใจ อันเนื่องมาจากผู้สร้างสรรค์ ได้ทำการเลือกศิลปินที่ทำการศึกษา ผู้สร้างสรรค์ได้ทำการศึกษาถึงแนวคิด เทคนิค และวิธีการสร้างสรรค

ของศิลปินไทยและต่างประเทศที่มีแนวทางการคิดที่สอดคล้อง รวมถึงมีรูปแบบและกระบวนการที่ผู้สร้างสรรค์ให้ความสนใจ จากการศึกษาศิลปิน Zhang Huan (ซาง ฮวน) จากผลงานชุด Berlin Buddha เป็นผลงานประติมากรรมนำเสนอในแนวทางของศิลปะจัดวางเชิงกระบวนการ (process base) สาระสำคัญของผลงานเกิดขึ้นเมื่อประติมากรรมถูกถอดออกจากแม่พิมพ์และนำมาวางให้เผชิญหน้ากับแม่พิมพ์ของตัวเองประติมากรรมเอง เป็นภาพจำลองของพระพุทธรูปสองชิ้น ชิ้นหนึ่งคือแม่พิมพ์อลูมิเนียมสูงสี่เมตร ส่วนภาพจำลองของพระพุทธรูปอีกชิ้นหนึ่งนั้นถูกสร้างขึ้นจากการใช้เถ้าของรูปที่นำมาจากสถานที่ต่าง ๆ ถูกอัดกันจนแน่นและปราศจากการยึดติด เชื่อมต่อเข้าด้วยกัน มันจึงค่อย ๆ หลุดร่วงหล่น ผุพังและเสื่อมสภาพไปตลอดเวลาจากสัจจะของวัสดุ ผ่านเงื่อนไขของเวลาและกฎแห่งธรรมชาติ ผ่านการพิจารณาโดยใช้สมาธิ ที่แสดงถึงกฎแห่งความจริงของการแตกดับและการละสังขาร ซึ่งผู้สร้างสรรค์ได้รับอิทธิพลของผลงานที่เกี่ยวกับความเสื่อมสลาย ความไม่จีรัง การเปลี่ยนแปลงของทุกสรรพสิ่ง และการค้นพบตัวตนเพื่อพัฒนาจิตวิญญาณในทางจิตใจและจิตวิญญาณ ซึ่งรูปแบบนั้นสอดคล้องกับผลงานของ Fanny Allowing (แฟนนิง ออโรริง) ที่สร้างสรรค์ผลงานที่แสดงออกเพื่อให้รับรู้ช่วงเวลาของชีวิต ความรัก ความสูญเสียและการมีชีวิตอยู่ผ่านการแสดงออกในแนวทางประติมากรรมที่มีรูปลักษณ์ของเรือนร่างของมนุษย์ ซึ่งสร้างความสะเทือนอารมณ์ผ่านโครงสร้างทางกายวิภาค ที่ให้ความรู้สึกทุกข์ทรมานจากการแสดงออกโดยใช้ท่าทาง การเคลื่อนไหว รวมถึงกรรมวิธีเทคนิคในการสร้างรูปทรงจากการหล่อต้นแบบจากมนุษย์โดยตรง โดยใช้เฝือกปูนพลาสติก ซึ่งศิลปินใช้การวางแผนและการจัดการอย่างเป็นระบบตั้งแต่การออกแบบพื้นที่ที่จัดแสดง การติดตั้งจัดวางผลงานและการออกแบบแสงเพื่อสร้างประสบการณ์ใหม่ให้กับผู้ชมงานซึ่งมุ่งเน้นการสร้างพื้นที่เฉพาะ (Site-Specific Art) ผู้สร้างสรรค์พบว่าการวางแผนและการจัดการอย่างเป็นระบบในทุกภาคส่วนมีความสำคัญมากในการสร้างสรรค์ผลงาน สอดคล้องกับผลงานของ มณฑิรา บุญมา ที่ส่งผลให้ผู้สร้างสรรค์เกิดความสนใจในรูปแบบของศิลปะจัดวาง การใช้พื้นที่เฉพาะเพื่อเปลี่ยนแปลงการรับรู้ของผู้ชมผ่านการตีความ การเลือกใช้วัสดุแฝงเป็นสัญลักษณ์จากผลงานชุดโอม ประกอบด้วยโต๊ะโลหะทรงสามเหลี่ยม มีบาตรพระ 15 ใบวางเรียงกันเป็นรูปสามเหลี่ยม ภายนอกบาตรจะมีสีดำคล้ำ ภายในบาตรจะสุกสว่างด้วยทองคำเปลว รอยมือจับดินเผาเกาะอยู่ขอบบาตรไล่เรียงจากมากไปหาน้อยบ่งบอกถึงกระบวนการปล่อยวางกิเลสและตัวตนจนเข้าสู่ความว่างไร้ตัวตน ศิลปินได้สร้างผลงานชุดบาตรพระนี้ขึ้นเพราะแรงบันดาลใจที่ภรรยาของเขาเริ่มป่วยเป็นโรคมะเร็ง ซึ่งศิลปินได้รู้ถึงสภาวะแห่งความทุกข์ ที่มนุษย์ทุกคนต้องเจอ โดยใช้กระบวนการคิดและการตั้งคำถามต่อความหมายของการมีชีวิตอยู่กับความตาย เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องยอมรับและปล่อยวาง เพื่อพิจารณาทำความเข้าใจความในหลักพุทธศาสนาจาก การเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องยอมรับซึ่งปลายทางนั้นคือความว่าง ไร้ตัวตนซึ่งผู้สร้างสรรค์ได้พบว่า การปล่อยวางเป็นวิถีทางในหลักพันตอกิเลสและความทุกข์ ลดความเป็นอัตตา เช่นเดียวการสร้างสรรค์

ของ ดร.ศิริ สุวรรณศรี ที่บอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับความทุกข์ของชีวิตที่เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัว รวมถึงหนทางการต่อสู้กับความทุกข์และการยอมรับความจริงของชีวิต โดยใช้หลักทางพุทธศาสนาที่ว่าด้วยกฎไตรลักษณ์ ผ่านผลงานในชื่อชุดสังเขววิจักษ์ : ทางสู่ปัญญาผ่านความเสื่อมสลาย โดยนำเสนอผลงานประติมากรรมลอยตัว (Stand Alone) ในเชิงรูปธรรมจากองค์ประกอบทางทัศนธาตุ โครงสร้างภายในสู่ภายนอก การจัดวางท่าทางการเคลื่อนไหวของรูปทรง โดยใช้วัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์เป็นดินเหนียวผสมเหล็ก ซึ่งสามารถแสดงการเปลี่ยนแปลงแทนสถานะของความเสื่อมสลาย กระตุ้นเตือนความรู้สึกสดสังเขว ผ่านการพิจารณาผลงานด้วยปัญญา สร้างสัมพันธ์สอดคล้องกับแนวความคิดที่เป็นแก่นแท้ของปรัชญาและศาสนาพุทธ จากที่กล่าวมานั้นการสร้างสรรค์ผลงานชุด “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์” ได้ผ่านการศึกษาการสร้างสรรค์ในหลายแนวทางทั้งจากทฤษฎีทางศิลปะที่สามารถช่วยพัฒนาแนวคิดและรูปแบบ ร่วมกับการศึกษาผลงานของศิลปินร่วมสมัยที่สร้างสรรค์ผลงานในแนวทางใกล้เคียงกันทำให้พบว่า ศิลปินมีเทคนิควิธีการสร้างสรรค์หลากหลายรูปแบบรวมถึงวัสดุที่นำมาสร้างสรรค์ โดยมีการวางแผนการอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่แนวความคิดที่สอดคล้องกับเทคนิควิธีการนำเสนอ ส่งผลให้ผู้สร้างสรรค์มีการพัฒนาผลงานที่มีความลงตัว โดยผลงานของผู้สร้างสรรค์นั้น ได้ค้นคว้าทั้งจากผลงานศิลปะร่วมสมัย และผลงานที่มีเทคนิคที่ผสมผสาน โดยใช้วัสดุหลากหลายประเภททำให้ผู้สร้างสรรค์ ได้ทำการทดลองการใช้วัสดุหลากหลายประเภทมาทำการสร้างสรรค์ จนพบว่าสัจจะของวัสดุเป็นสิ่งที่สำคัญ

4. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์

4.1 ผลที่ได้จากวิทยานิพนธ์ชุด “วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์” สามารถนำไปพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานเป็นผลงานศิลปะร่วมสมัย และนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลให้กับผู้สนใจต่อไป

4.2 ผลงานสร้างสรรค์ในโครงการนี้สามารถนำไปช่วยเป็นแนวทางในการพัฒนาผลงานศิลปะที่ใช้สัญลักษณ์ของวัตถุ นำมาสร้างสรรค์ให้เกิดเป็นผลงานสื่อผสมนำเสนอในแนวทางศิลปะจัดวาง อันแสดงออกถึงวิถีความเป็นปัจจุบันของโลกศิลปะ รวมทั้งการพัฒนาผลงานที่สามารถเลือกใช้วัสดุ และเทคนิคที่หลากหลายอันแสดงออกเพื่อให้ผู้คนเห็นถึงคุณค่าความเสื่อมสภาพ และเทคนิคการใช้สัญลักษณ์ของวัสดุ ผสมผสานกับการเผาไหม้ ผสมผสานกับการควบคุมสี ให้แสดงถึงความรู้สึก เพื่อสร้างความน่าสนใจในรูปแบบการสร้างสรรค์ให้ตรงตามแนวคิดมากยิ่งขึ้น

4.3 จัดแสดงเผยแพร่ ผลงานศิลปกรรม เพื่อเป็นหนึ่งในทางเคลื่อนไหวของศิลปกรรมร่วมสมัยไทย

5. ข้อเสนอแนะสำหรับการสร้างสรรค์ครั้งต่อไป

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด“วัตถุแห่งความทรงจำของความทุกข์” ผู้สร้างสรรค์สามารถนำผลงานมาพัฒนาได้ดังต่อไปนี้

5.1.1 ควรศึกษาข้อมูลจากผลงานของศิลปินทั้งในประเทศและต่างประเทศในสาขาอื่นๆ ที่ไม่ใช่เฉพาะผลงานศิลปะสื่อผสม เพื่อให้เกิดประสบการณ์ที่แปลกแตกต่างในการรับรู้ จนเกิดเป็นแนวคิดที่มีความร่วมสมัย ทันยุค เช่นการทดลองใช้วัสดุในประเภทอื่น ๆ รวมถึงแนวทางศิลปะจัดวางเพื่อนำมาสร้างสรรค์ให้เกิดการพัฒนาในรูปแบบศิลปะร่วมสมัยมากยิ่งขึ้น

5.1.2. ต้องการแสดงออกให้เห็นถึงคุณค่าความเสื่อมสภาพในตัวเอง ซึ่งเป็นสัจธรรมที่สอดคล้องเหมาะสมกับการแสดงภาพสะท้อนความจริงของชีวิตและสรรพสิ่งทั้งหลาย เพื่อสืบค้นกระบวนการทางเทคนิคให้มีลักษณะเฉพาะรูปแบบสื่อผสม และสามารถค้นพบแนวทางการสร้างสรรค์ใหม่ที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนในรูปแบบสื่อผสมในแนวทางศิลปะจัดวางในรูปแบบศิลปะร่วมสมัย

5.1.3. ผู้สร้างสรรค์หวังว่าจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการศึกษา ต่อผู้ที่มีความสนใจในลำดับต่อไป

บรรณานุกรม

- กิตติกร มีทรัพย์. (2549). **ซิกมันด์ ฟรอยด์ ประวัติชีวิตการทำงานและฟรอยด์บำบัด**. กรุงเทพฯ: มติชน.
- คลังสะสมศิลปกรรม**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 27 กันยายน 2562. จาก www.resource.lib.su.ac.th.
- จิระพัฒน์ พิตรปรีชา. (2545). **โลกศิลปะศตวรรษที่ 20**. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
- ทฤษฎีจิตวิเคราะห์**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 21 ตุลาคม 2562. จาก <https://www.sixfacetspress.net/>.
- นราธร สายเส่ง. (2560). “พื้นที่กับความทรงจำ (Spatial and Memory)”. **ทิทัศน์วัฒนธรรม**, 15(1), 21 – 41.
- ปราโมทย์ สุคนิชย์. (ม.ป.ป). **ทำไมคนเราถึงเป็นโรคจิตได้**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2562, จาก <http://www.ramamental.com/pras2.html>
- ปวีณา สุธีรางกูร. (2561). “ศิลปะแนวไม่จริงในศิลปะร่วมสมัยของไทย”. **วารสารศิลปพีระศรี**, 5(2), มีนาคม, 66 - 82.
- พระปราโมทย์ ปาโมชโช. (2557). **ประทีปสองธรรม**. กรุงเทพฯ: ธรรมดา.
- พระพรหมคุณาภรณ์. (2549). **พุทธธรรมฉบับปรับปรุงและขยายความ**. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: สหธรรมิกจำกัด.
- พุทธทาสภิกขุ. (2554). **ขุมนุมข้อคิดอิสระ**. กรุงเทพฯ: ดวงตะวัน.
- ไพโรจน์ ชมณี. (2559). **สุนทรียศาสตร์ตะวันตก**. กรุงเทพฯ: คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มณฑิยา บุญมา. (2548). **สุจิตร์ ตายก่อนดับ: การกลับมาของมณฑิยา บุญมา**. จัดแสดงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ - 20 เมษายน 2548 ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์ ถนนเจ้าฟ้า กรุงเทพฯ.
- มานิช หล่อตระกูล. (2555). **จิตเวชศาสตร์รามาริบัติ**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2562, จาก <http://www.ramamental.com/noncat/diagnosis/>
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2547). **ศิลปะหลังสมัยใหม่ Postmodern art**. กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์.
- ศิระ สุวรรณศรี, กฤษณา หงส์อุเทน และวิชัย สิทธิรัตน์. (2560). **งานชุดสังเวทวิจักษ์ : ทางสู่ปัญญาผ่านความเสื่อมสลาย**. **Veridian E-Journal Silpakorn University**, 10(2) พฤษภาคม - สิงหาคม สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2562 จาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/116405>
- สมพร รอดบุญ. (2551). **ศิลปะในรูปแบบอินสตอลเลชั่น (Installation Art)**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 21 กันยายน 2562. จาก <http://www.art-centre.su.ac.th/articles---national-exhibition-of-art.html>
- สมภพ เรืองตระกูล. (2547). **ความเครียดและอาการทางจิตเวช**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เรือนแก้ว.

สุจินต์ บริหารวนเขตต์. (2553). **เกิดแก่เจ็บตาย**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา. สำนักพิมพ์หกเหลี่ยม. **ทฤษฎีจิตวิเคราะห์**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 21 ตุลาคม 2562. จาก

<https://www.sixfacetspress.net/>.

Baldwin, B.A. (1978). **A paradigm for the classification of emotion crises:**

Implication for crisis intervention. American journal of Orthopsychiatry, 48(3), 538 – 551.

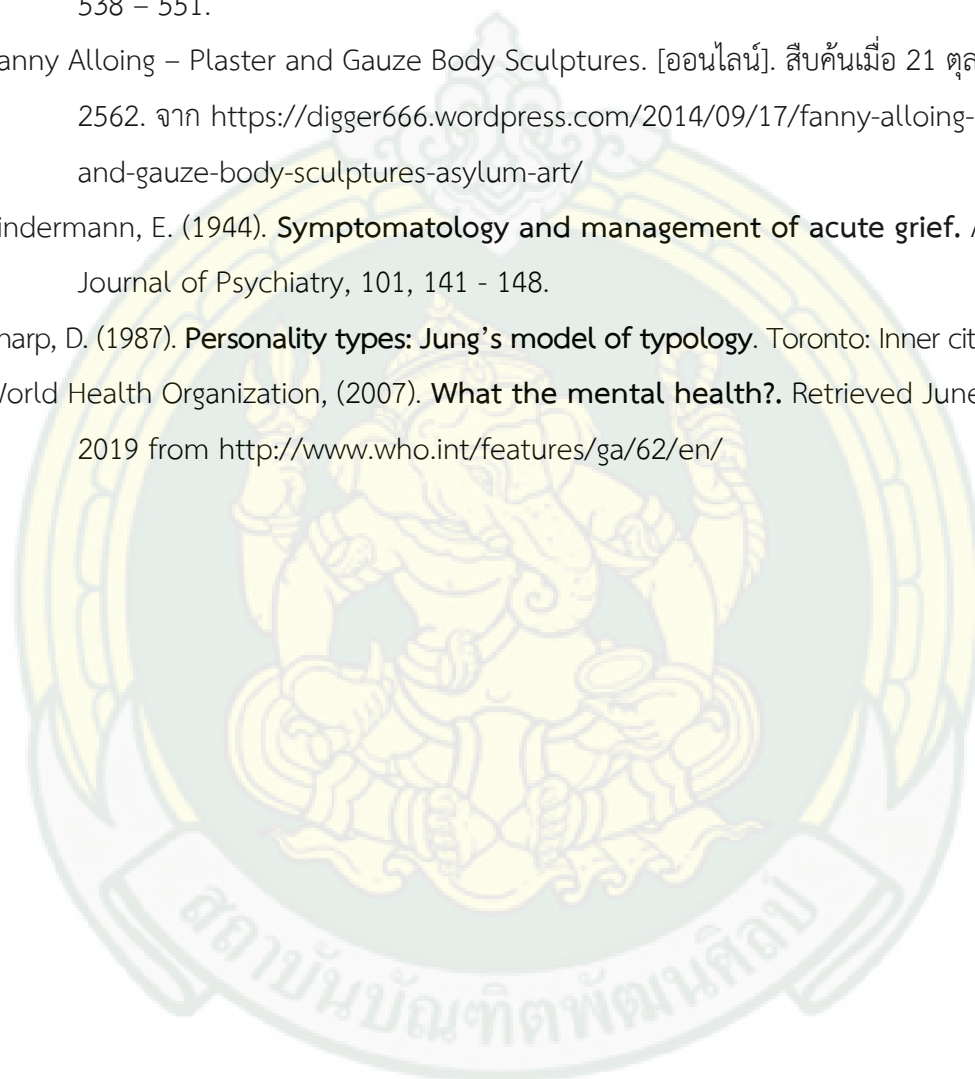
Fanny Alloing – Plaster and Gauze Body Sculptures. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 21 ตุลาคม

2562. จาก <https://digger666.wordpress.com/2014/09/17/fanny-alloing-plaster-and-gauze-body-sculptures-asylum-art/>

Lindermann, E. (1944). **Symptomatology and management of acute grief**. American Journal of Psychiatry, 101, 141 - 148.

Sharp, D. (1987). **Personality types: Jung's model of typology**. Toronto: Inner city Book.

World Health Organization, (2007). **What the mental health?**. Retrieved June 16, 2019 from <http://www.who.int/features/ga/62/en/>

ภาคผนวก

ภาพที่ 37 ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน “มายาคติแห่งทุกข์”

ปี พ.ศ. 2562

เทคนิค สื่อผสม

ขนาด ผันแปรตามพื้นที่

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 38 ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน “การรอคอย”

ปี พ.ศ. 2562

เทคนิค สื่อผสม

ขนาด ผืนแปรตามพื้นที่

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 39 ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน “ความทรงจำสุดท้าย”

ปี พ.ศ. 2562

เทคนิค สื่อผสม

ขนาด ผืนแปรรตามพื้นที่

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 40 ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน “สัจชาตญาณแห่งชีวิต”

ปี พ.ศ. 2562

เทคนิค สื่อผสม

ขนาด ผันแปรตามพื้นที่

ที่มา: ผู้สร้างสรรค์

ประวัติผู้สร้างสรรค์

ชื่อ - นามสกุล	นายพงษ์พิสุทธิ์ รัตนวิเชียร
วันเดือนปีเกิด	12 มีนาคม 2529
สถานที่เกิด	นครศรีธรรมราช
ที่อยู่	บ้านเลขที่ 163/11 ซอย พุทธมณฑลสาย2 ซอย 29 แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา จังหวัด กรุงเทพมหานคร 10160
ตำแหน่ง	-
สถานที่ทำงาน	-
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2551	ศิลปบัณฑิต สาขาศิลปะไทย สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง (ปริญญาตรี)
พ.ศ. 2564	ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์